GABRIEL EMONNET

KRISTOVA MUKA I NAŠE TRPLJENJE

Gabriel Emonnet

KRISTOVA MUKA I NAŠE TRPLJENJE

Knjižnica

U PRAVI TRENUTAK
189

Uređuje i odgovara
IVAN ZIRDUM

Izdavač
Karitativni fond UPT
"NE ŽIVI ČOVJEK SAMO O KRUHU"
Đakovo

Tisak: V-M – Osijek

GABRIEL EMONNET

Kristova muka i naše trpljenje

ĐAKOVO, 2004.

Naziv izvornika
AU CENACLE AU CALVAIRE

Francuski izdavač
TÉQUI 82 rue Bonaparte, 75006 Paris

S francuskog preveo
Dr. SREĆKO BOŠNJAK

Knjiga se može naručiti na adresu:

Knjižnica
U PRAVI TRENUTAK
31400 Đakovo, pp 51
Tel./fax: (031) 811-774
www.u-pravi-trenutak.com
e-mail: u.pravi.trenutak@os.hinet.hr

Predgovor francuskom izdanju

Gospodine Emonnet, zaista ste me počastili, kad ste mi poslali Vaš rukopis »OD DVORANE POSLJEDNJE VEČERE DO KALVARIJE«. Na toj pažnji mnogo Vam zahvaljujem.

Vi niste ni historičar ni egzeget-tumač Svetog Pisma. Vaše djelo je druge vrste: Vi ste u ovom spisu iznijeli duhovno iskustvo čovjeka, koji je dugo vremena razmatrao o sadržaju Muke Kristove i shvatili ste da je Kristova Muka uvijek suvremena.

Neka bi uvjerenje Vaše vjere i Vašeg apostolskog žara pomoglo onima, koji će čitati Vašu knjigu, kako bi više slijedili Isusa Krista, koji nam je darovao svoj život iz ljubavi.

Mons. G. Gilson
Biskup biskipije Mans

Predgovor hrvatskom izdanju

Sav život našeg Spasitelja Isusa Krista bijaše usmjeren prema Njegovu Križnom Putu, prema Kalvariji, gdje će, napokon, završiti svoj zemaljski život u groznim MUKAMA na KRIŽU za naše Spasenje...

Hrvatski Katolički Narod, u svojoj dugoj povijesti, provodio je težak i mučan život. Uvijek progonjen, uvijek mučen, uvijek u trpljenju i patnjama. Odkad ostade bez svojih narodnih vladara, tuđinci su ga progonili i iskorištavali, mučili i ubijali. Za vrijeme turskog stoljetnog progonstva Hrvata katolika, mnogo bijaše prolivene krvi po svim hrvatskim krajevima. Samo uz pomoć Krista Spasitelja, uz pomoć svete vjere katoličke, uz odanost Hrvata Božjim Zapovijedima, uz odanost Kristu i Kristovoj Majci Mariji, Hrvati su trpljenjem izašli iz turskog ropstva.

U dva Svjetska Rata, Hrvati su ginuli na svim frontama Evrope. Godine 1945. nebrojeno mnoštvo hrvatskih vojnika i civila, ubijeno je od Austrije do Albanije. Svuda je neprijatelj ubijao razoružane vojnike i civile. Svuda su neznani grobovi hrvatski. Svuda je hrvatska krv natopila zemlju, doline i bregove. Kalvarija Hrvatskog Naroda bolna je i vrlo mučna.

Dođe nova Kalvarija. Neprijatelji hrvatskog Naroda zaratiše s namjerom, da potpuno unište Hrvatski katolički Narod. Sve redom ubijaju, pljačkaju, pale, ruše. Nova Hrvatska Kalvarija...

U te mučne i teške dane, evo knjige o MUCI KRISTOVOJ, pa neka izmučeni narod čita, razmišlja i uspoređuje svoje trpljenje s Kristovom Mukom. Neka sve bude na čast Božju i spasenje Hrvatskog naroda. Da u slobodi mogne što vjernije služiti Bogu, Crkvi i Domovini...

S. B.

UVOD

Ova knjiga nije komentar-tumačenje Muke Gospodina našega Isusa Krista. U knjizi su moja razmišljanja, razmatranja Božanske Drame, potresnog događaja, najpotresnijeg događaja, koji se dogodio na zemlji, opisana je Tajna Otkupljenja, Tajna koja će trajati sve do Paruzije, do ponovnog dolaska Isusa Krista na svršetku svijeta.

Trpjeti za nekoga, umrijeti za nekoga, najveći je dokaz ljubavi, koji mu se može dati. »Nitko nema veće ljubavi od ove: dati vlastiti život za svoje prijatelje« (Iv 15,13).

Isus Krist stvarno je trpio na svom tijelu i u svojoj duši, iako je stalno bio povezan s Bogom, u blaženom gledanju. Dakle, bilo bi dostatno Utjelovljenje za odkupljenje čovječanstva. Ali Isus je znao vrijednost trpljenja na svijetu. Od tada, razmatrati sve, što je Krist pretrpio, znači naučiti ljubiti Krista, znači prihvatiti dio trpljenja, jer cjelokupno Tajanstveno, Mistično Tijelo, to jest potpuni Krist treba trpjeti, iskusiti Muku.

Naime, naš udio trpljenja tijekom života dio je, koji želi ili pripušta Božanska Mudrost, po kojoj svaki kršćanin sudjeluje u Muci. To je ono, što reče Sv. Pavao: »Sada nalazim radost u patnjama, koje podnosim za vas – i tako u svom tijelu nadopunjujem što nedostaje Kristovim mukama – za Tijelo njegovo, koje je Crkva« (Kol 1,24). I tako će se nastaviti Muka do kraja svijeta. Svršit će onda, kad zadnji izabranik prestane trpjeti.

Kao Bog, Isus je vidio i sve znao, te ljubio svakoga od nas kao da bi postojao jedini na svijetu. »Ljubio me je i predao se za mene« (Ef 5,2. Gal 2,20).

Nitko ne razumije bolje Kristove muke i patnje nego onaj koji je nešto osobno trpio, prihvaćajući da bude mala hostija, mala žrtva, smještena uz Veliku Hostiju na pateni na Oltaru Euharistijske Žrtve, Svete Mise.

Sveta Terezija iz Lisieux-a htjela bi da naše sudjelovanje u Muci bude svjedočanstvo: »Ljubimo Isusa dostatno da trpimo za Njega sve, što On bude htio« (L 94).

Muka je škola plemenitosti, škola žrtve iz ljubavi!

»Vruće sam želio blagovati s vama ovu pashalnu večeru prije svoje muke« (Lk 22,15)

1. Posljednja Večera

Svjedočanstvo ljubavi

Isus ide u smrt i vraća se svome Ocu. Dovršava se Njegovo odkupiteljsko poslanje. Zato daje ljudima najveće svjedočanstvo ljubavi. Pronalazi i ostvaruje način da ostane sa svojima na zemlji do svršetka svijeta: »Ljubeći svoje, ljubio ih je do kraja!«

Večera

Jedinstvena Večera na svijetu. Isus se priprema: pere noge svojim apostolima, jer treba biti čist za takvu vrstu Večere. Kolike li poniznosti kod Isusa! Ponizuje se i postaje malen pod oblikom žrtve!

Čitati srcem i vjerom svete riječi: paziti na riječi i čine Isusove, na držanje apostola, na vrijeme Posvete, na vrijeme Prve Pričesti učenika!

Neizreciva Tajna, koja se uprisutnjuje svaki dan na našim Oltarima. Obavlja se svečano na Veliki Četvrtak, na svetkovinu Tijelova, na Euharistijskim Kongresima, na kojima se mnoštvo okuplja oko Isusa, Hostije, dok neki kontemplativni redovi provode život u pjesmi i hvali ili u šutnji, klanjajući se Isusu u Tabernakulu, na Oltaru, poput Mojsija nekoć (Izl 33,11).

Sa svakim napose

Isus pozivlje, govoreći: »Ući ću k njemu i večerati s njim.« To se ne odnosi samo na privilegirane osobe mističkog usmjerenja, nego na sve one, koji u prozaič-

koj stvarnosti bilo da se radi o osobama u samostanu ili o skromnim radnicima u tvornici ili o majkama obitelji, koje se žele naći same s Bogom za nekoliko minuta, prekinuvši život preopterećene djelatnosti. Njihovo klanjanje jest znak kršćanskog poštovanja pred Onim, koji je svima Bog i Otac, znak, koji je ujedno:

- osjećaj izvanredne nježnosti,
- izraz ponizne familijarnosti i prijateljstva,
- sinovska poslušnost i podložnost volji Božjoj.

To je čas, koji tješi, koji krijepi, koji ispunja dušu mirom, svjetlom i ljubavlju.

Svakog jutra, Isus nas pozivlje k svom stolu. Tijekom cijelog dana i noći On je u Tabernakulu, na Oltaru i čeka na nas...

Ključ

Vjera i ljubav jesu ključ, koji nam otvara vrata Tabernakula, vrata, kojima je na Oltaru zaključan Tabernakul, u kojem se nalazi Isus Krist u Hostiji.

Prigodom objave ove zapanjujuće Tajne, sveti Petar uzviknuo je: »Gospodine, kamo ćemo ići, kome ćemo ići? Ti imaš riječi života vječnoga!« Isus ne traži od nas da razumijemo tu Tajnu, nego da u nju vjerujemo i da je ljubimo...

Naše pričesti, naši pohodi Presvetome, naši pokloni, naša klečanja, čini su vjere i ljubavi.

Nekoć, pa još i danas, u trpljenju i užasu, grozi i strahu što vladaju u nečistim tamnicama, u rudnicima u kojima je rad iscrpljujući i vrlo mučan, gdje vlada tortura ili strava od kazne tisuća ljudi, žena, pa i nejake djece, ti patnici ispovijedali su vjeru u Krista i umirali su za Njega. Nalazili su u Hostiji hrabrost, pa i radost zbog vjere i ljubavi, koja ih je povezivala s Isusom Kristom.

Tada, u svjetlu vjere, u žaru ljubavi, euharistijska prisutnost postaje konkretna stvarnost, Tabernakul nije više prazan... On je tu, tu je netko, tu je Isus, isti Isus, koji bijaše položen u jasle betlehemske špilje, mladić ili skromni tesar u Nazaretu, prorok, koji je krstario selima i gradovima Palestine, navješćujući Radosnu Vijest, Evanđelje spasenja... Da, pravi i živi Krist tako je tu, blizu. Sretan kao nekoć apostol Toma, ja sam kod njegovih nogu, ja sam pred njim i izgovaram riječi: Vjerujem, da je tu moj Gospodin i moj Bog! Izgleda mi da Ga vidim, da Ga gledam, da Ga dodirujem i da se On naginje prema meni, da mi pruži ruku.

Ove stvari ne mogu se opisati, one se osjećaju, one se proživljuju.

Potpuni dar

Isus Krist sve nam je dao, darujući nam sam sebe. Ljubiti znači darovati se potpuno onome, koga se ljubi: »Nema veće ljubavi kao što je svoj život dati za prijatelja«. Apostol, kršćanin, koji se posvećuje apostolskom djelovanju u svojoj okolini, u svom društvu, daje svoj život kap po kap, žrtvuje svoj život malo po malo, sve žrtvujući jedinoj službi za Krista, a da se nikad ne umori, da nikad ne požali što je započeo, da nikad ne klone, da nikad ne ostavi svoju veliku Ljubav, Isusa Krista, Spasitelja.

Spominjući se svoje Prve Pričesti, sveta Terezija iz Lisieuxa, zapisala je: »Već odavno Isus i Terezija promatrali su se i razumjeli su se. Toga dana, to nije bio više obični pogled, nego fuzija, sjedinjenje... Ponavljam riječi svetog Pavla: »Nisam više ja, nego Isus, koji živi u meni« (A 35).

U svakoj od naših Pričesti, odlučit ćemo primati našega Gospodina Isusa Krista, predajući se potpuno Njegovu vodstvu, dopuštajući Mu da vlada svim našim

nutarnjim pokretima na neograničen način sa svoje strane, ovisan s naše strane, da bismo mogli reći doista, da nismo više mi, koji živimo, nego da je to Krist, koji živi u nama.

Euharistijska žrtva

Dvorana Posljednje Večere i Kalvarija, jedan su okvir dvaju čina iste Žrtve: »Ovo je tijelo moje, za vas se predaje. Ovo je moja krv, koja se za vas prolijeva... Uzmite, ovo je tijelo moje... Ovo je krv moja, krv Saveza, koja se prolijeva za mnoge, za sve« (Lk 22,19. Mk 14, 24).

Večera je blagovanje za vrijeme kojega Isus posvećuje odijeljeno kruh i vino – premda je On sav bitno prisutan pod svakom od ovih prilika – da bi označio nasilno odijeljenje svoga tijela i svoje krvi, svoga tijela i svoje duše na Križu, gdje će završiti svoju Žrtvu. Tako vidimo u obredu svete Mise. »Činite ovo na moju uspomenu... Uzmite i jedite«. Tako je Isus ustanovio sveti svećenički Red i Euharistiju, svetu Misu.

Što se tiče Pričesti, to bijaše običaj u Izraelu i kod starih, poganskih naroda, kao još i danas kod animista u Africi, da bi primali plodove žrtve, blagujući od žrtve u znak sjedinjenja sa žrtvom, koju Bog prima kao žrtvu. Prema sv. Pavlu, »oni, koji jedu žrtve, nisu li u zajednici sa žrtvenikom?« Ova Pričest označuje također sjedinjenje svih članova Tajanstvenog Tijela Kristova: »Zar nije posvećeni kalež, koji posvećujemo, zajedništvo s krvlju Kristovom? Zar nije kruh, koji lomimo, zajedništvo s tijelom Kristovim? Budući da je samo jedan kruh, mi svi smo jedno tijelo, jer smo svi dionici jednoga kruha« (1 Kor 10,16-18).

Kao članovi potpunog Krista, svaki kršćanin duhovno je učesnik, dionik Kristova svećeništva po milosti krštenja, i u službeničkom svećeništvu svećeni-

ka: on je s Kristom susvećenik i sužrtva na Oltaru Euharistijske Žrtve. Od ove preporuke Sv. Pavla, koji je želio, da kršćanin, »sličan kruhu bez kvasca, ostvaruje u svom životu smrt grijehu, i živeći za Boga u Isusu Kristu... bude skriven s Kristom u Bogu« (Rim 6,11. Kol 3,3).

Svećeništvo

Prigodom Velikog, Svetog Četvrtka godine 1982., papa Ivan Pavao II. obratio se je Isusu Kristu u ime svoje braće u svećeništvu, u molitvi koju mu je diktirala vjera:

Obraćamo se Tebi, Kriste Posljednje Večere i Kalvarije, danas na svetkovinu našeg svećeništva. Sveti Četvrtak dan je, kad bijaše rođeno naše svećeništvo. Rođeni smo od Tijela i Krvi Tvoje otkupiteljske Žrtve. Rođeni smo za vrijeme Posljednje Večere i u isto vrijeme podno Križa na Kalvariji: tamo gdje se nalazi izvor novog života i izvor svih Sakramenata Crkve. Tamo se, također, nalazi porijeklo našeg svećeništva«.

Euharistijska Žrtva izvor je i vrhunac svega kršćanskog života. To je najveće Dobro Crkve. To je Život. To je jedinstvena Žrtva, koja obuhvaća sve«.

O Kriste Dvorane Posljednje Večere, o Kriste Kalvarije, primi nas! Primi nas svećenike i po Tajni Svetog Četvrtka, posveti nas ponovo!«

»Oče moj... budi volja Tvoja!«
(Lk 22,42).

2. Maslinsko brdo

Osamljen i žalostan

Isus se povlači na samotno mjesto da moli. Da se čovjek poveže s Bogom, treba se udaljiti od svega, što nije Bog. Isus pada ničice na zemlju. Znak poniznosti i poštovanja prema Božjem Veličanstvu.

Vraća se k svojim učenicima i povjerljivo govori izabranicima, koje bijaše nekoć poveo na brdo Tabor: »Duša mi je žalosna do smrti!« Dobro je imati pravog prijatelja, ali gdje ga naći. Gdje na zemlji naći prijatelja, pouzdanika, kome se može sve povjeriti? Ima dubokih boli, koje jedino Bog može razumjeti i pružiti utjehu.

Sveta Terezija iz Lisieux-a privlači našu pažnju o odkupiteljskoj vrijednosti trpljenja, što je sama osobno željela kao znak svoje ljubavi i kao uspješno sredstvo svoga apostolata. Njezina vjera odbacuje obmanu i otklanja dvoličnost: »Naša narav je tu, veli ona, i Isus, koji je htjede uzeti, trpio je u žalosti. Bez žalosti ne može se trpjeti, bez žalosti nema trpljenja« (L 89).

Paziti na žalost, koja može doći od demona, od zla duha i dovesti do malodušnosti i klonulosti. A žalost, koju Bog pripušta, približuje čovjeka Bogu. I apostoli su bili žalosni, jer ljube svog Božanskog Učitelja, ali ne shvaćaju, ne razumiju.

Žarka želja i odanost u volju Božju

Isus je se utjelovio, da privede spasenju sve ljude. On reče: »Došao sam da donesem vatru na svijet«. Bu-

dući da je vidio kako ta vatra božanske ljubavi ne može biti u nama osim pobjede nad grijehom i da grijeh ne može biti pobijeđen osim po Njegovu trpljenju i po Njegovoj smrti, dodao je: »Došao sam baciti oganj na zemlju, pa kako bih želio da se već zapalio. Moram primiti krštenje. Kako li sam tjeskoban i žalostan, dok se to ne izvrši« (Lk 12,49-50. Mk 10,38).

Nekoliko dana prije Pashe, izjavio je: »Došao je čas... Sada mi je duša duboko potresena. I što da kažem? Oče, spasi me od ovog časa. Ali sam radi ovoga i došao u ovaj čas« (Iv 12,23,27 i 13,1). To podsjeća na Getsemani, na Maslinski vrt: tjeskoba, muka, prihvaćanje žrtve, odanost, predanost u volju Božju, u volju Očevu.

Sveti Ivan Krstitelj de la Salle piše: »O ljubezna odanosti i predanja ljudske volje Isusove, podložne u svemu Božanskoj Volji, uključivši svoj život i smrt i vrstu muke, koja će Ga dovesti do izdahnuća. Spreman je primiti sve, kako će Mu Otac nebeski pripustiti. Poklonite se raspoloženju Isusa Krista, koje se slaže s nacrtima, koje Bog imađaše s njim. To bijaše volja Njegova Oca, koja bijaše pravilo i duša Njegova vladanja. Ugledajte se u Njegov primjer, ne želeći ništa drugo nego što Bog želi i hoće, kada želi i kako hoće«. Dva stoljeća nakon Njega, sveta Terezija će reći: »Ljubim ono, što On želi!«

Razočaranje i strepnja

Isus može ponoviti jadikovku i tužbalicu psalmiste: »Tražio sam i čekao, da se tko sažali nada mnom, ali ga ne nađoh« (Ps 69,21. Iz 63,5). Nisam li bio razočaranje za Boga, koji je računao sa mnom?

Isus baca svoj Božanski pogled u budućnost: On vidi u svijetu kako u svijetu raste mnoštvo gadnoga blata od grijeha ljudskih, od bezvjerja, od mržnje, od

ubojstva, od progonstva, od nepravdi, od požuda, od razbludnosti. Vidi otpadništva, zatajivanja vjere, izdajstva, vidi osuđene. Njegova duša vidi pobune, izdajstva. Vidi grozote Kalvarije... Dršće i znoji se krvavim znojem. Još jedanput, povjerava svoju bol i muku Ocu nebeskom: »Ako je moguće, nek me mimoiđe ovaj kalež... Oče, ipak neka bude volja Tvoja, a ne moja!«

Isus pada ničice na zemlju. Iscrpljen je, ispaćen je. Bog šalje jednog anđela, da utješi svoga Sina, da ga ohrabri i ojača, jer Isus je žrtva i treba do kraja ispiti kalež Muke.

Sveta Terezija piše: »Jaki Bog iskusio je naše slabosti i drhtao je pred kaležem, koji je želio« (Lk 213). I sveci su drhtali pred kušnjom, pred mukama, koje će uslijediti.

U zamahu i zanosu žara i gorljivosti, doživljavamo da hrabro sudjelujemo u Muci Kristovoj. Kad patnja stigne, narav se opire i buni, zatim ljubav nadvlada i prihvaćamo lakše, što nikad nismo pomislili, da bismo mogli prihvatiti.

Treba mnogo ljubiti, da bi se prihvatilo trpljenje, da bi se prihvatila odkupiteljska muka i patnja, koju Bog želi ili pripušta.

»Bdijte«...

Isus se opet vraća prema svojim učenicima i nalazi ih kako spavaju. Upućuje im blagi prigovor: »Zar niste mogli biti budni jednu uru sa mnom?«

Petar je želio razapeti, podignuti šator na Taboru, a u Maslinskom vrtu spava. Isus nalazi mnogo prijatelja, koji se zanimaju za njegov stol, ali malo ih ostaje na Kalvariji. On im daje savjet: »Bdijte i molite, da ne padnete u napast. Duh je spreman, ali i tijelo je slabo« (Mt 26,41).

Da, bdijte, jer je lako stvoriti odluke, ali teško ih je držati i ostvariti. Bdijte, jer Juda i Sotona ne spavaju. Bojmo se naše slabosti, bdijmo nad svojim srcem i nad našom sklonošću na zlo. Bdijmo, jer bez pažnje ćemo se izgubiti. Treba biti na oprezu, moliti neprestano, da ne zaglibimo, da ne propadnemo. Bdijmo i molimo, jer smrt će doći poput kradljivca, kad se najmanje nadamo. »Bdijte i molite«, jer budnost i molitva izražavaju i označuju naše i Božje učešće.

Pravda i milosrđe

Getsemanski, Maslinski vrt slika je Spasitelja satrvena pod teretom zlodjelâ čovječanstva. Iz ljubavi prema svome Ocu i prema nama, podlaže se strogosti Božje pravde, stavlja se namjesto čovjeka grješnika da ispašta za njega, zatim moli Milosrđe u korist obraćenog grješnika.

Milosrđe i pravda su osnovi, na temelju Odkupljenja. Između ova dva svojstva, razlika je samo prividna. I pravda i milosrđe su neizmjerni. Bog je milosrđe, koje podiže i oprašta toliko koliko pravda kažnjava.

Sveto Pismo točno izražava kako se ispunjava pravda kažnjavajući strogo grijeh na ovom i drugom svijetu, pa je spasonosno na to misliti vrlo ozbiljno. Pri svemu tome, Bog se brine, gledajući na čovjeka, ne samo da ga kazni po svojoj pravdi, nego vodi računa i o čovjekovoj slabosti i želi mu pomoći po svom milosrđu: »Ne želim smrti grješnika, nego želim da se obrati i da živi« (Ez 33,11).

Božja ljubav, kad se radi o stvorenjima, ne može biti drugo nego milosrdna ljubav, a to je Gospod Bog, koji se saginje nad bijedu ljudskog srca, koji se ponizuje do ništavila, ne da ga izgubi, nego da ga spasi, preobražujući ga obraćenjem. Psalmist veli: »Budući je pravedan, On je i milosrdan, samilostan, spor za kž-

njavanje i bogat milosrđem, jer poznaje našu slabost. Znade da smo prah, pa kao što otac ima ljubavi za svoju djecu, tako Bog ima samilosti prema nama (Vidi Ps 102).

Sveta Terezija piše: »Biti pravedan ne znači samo izvršavati strogost, da kažnjava grješne, nego i da upozna prave nakane i da nagradi krepost. Ona se sjeća izjave svetog Ivana, koji kaže: »U ljubavi nema straha«. Terezija dodaje: »Strah dovodi do stroge pravde, kakva se pokazuje prema grješnicima, a ne one pravde, koju Isus ima za one, koje ljubi« (L 197. 1 Iv 4,8).

Izručujući se Ljubavi, svetica nikad nije podcjenjivala pravdu: »Uzdam se u Božju pravdu kao i u Božje milosrđe!« (L 226). Grijeh je odbijanje ljubavi, dati zadovoljštinu znači darovati se milosrdnoj ljubavi ljubeći Boga za one, koji ga ne ljube ili ne žele da ih Bog ljubi. Terezija, koja je dobro razumjela Srce Isusovo, veli: »Po milosrđu razmišljam i klanjam se ostalim Božjim savršenostima i sve mi izgledaju da zrače ljubavlju« (A 83).

Sa Svetom Terezijom možemo zaključiti da je pravednost milosrđe u službi Odkupljenja.

»Prijatelju!...«
(Mt 26, 50).

3. Juda izdajica

Božji poziv

Isus je izabrao Judu, radije nego nekoga drugoga, da bude jedan od dvanaest apostola i da napreduje u svetosti. Bio je tada dostojan izbora. Naime, »Isus je proveo noć u molitvi i pozva k sebi one, koje bijaše odabrao, koje je želio« (Mk 3,13). Nažalost, jedna strast polako se u njemu razvija i raste u srcu Jude: volio je novac.

Počinje krasti, zatim postepeno postaje neosjetljiv, u njemu raste okorjelost, gubi pouzdanje u Isusa i prestaje Ga ljubiti. Za Isusa zatvara svoje srce, premda drži da bi se mogao spasiti i s takvom dušom. Vrlo bijedno je svršio. Isus će reći o njemu riječi: »Tome čovjeku bolje bi bilo da se nije ni rodio!« Trajno će biti preziran kao izdajica i od samih bezbožnika.

Živjeti u društvu s takvim čovjekom za Isusa bio je težak križ. Taj čovjek bio je za Isusa mučeništvo.

Najveće milosrđe

Isus je ljubio Judu. Misao na Judin zločin, ružan i gadan zločin, bolno je obuzimao Njegov duh tijekom Posljednje Večere: »Bijaše potresen u svom duhu«. Njegovo milosrđe nastoji sve pokušati da ga spasi: pere mu noge kao i drugim apostolima, opominjao ga je često: »Jedan će me od vas izdati. Onaj, koji jede sa mnom, taj mi je neprijatelj. Zaista vam kažem, jedan će me između vas izdati. Čini što brže, što si naumio činiti!« Daje mu umočen kruh kao znak ljubavi, prema

židovskom običaju. »Istim komadom Sotona uđe u nj« Kao posebno u duhu uznemireni, svaki apostol pita Isusa, da po nesreći nije izdajnik. Juda, pun cinizma, pun bezočnosti, pun besramnosti, rekao je, pitajući: »Da nisam ja, Gospodine?« Isus mu je odgovorio: »Da, ti si!«

Isus ne može više potresti srce, u kojemu je Sotona gospodar. S tim je gotovo! Međutim, Isus će još jednom pokušati ne bi li ga otrijeznio, i to u času, kad Juda dovršava svoje nedjelo, svoj nečuveni zločin, dajući poljubac Isusu, kao znak, da Ga neprijatelji mognu na to uhititi i odvesti na suđenje: »Prijatelju, zar poljupcem izdaješ Sina čovječjega?!« Da je Juda pao pred noge svog Božanskog Učitelja, poput izgubljenog i rasipnog sina, dobio bi oproštenje i spasio bi se kajanjem i pokorom.

Lakše je potresti srce Magdalene ili žene preljubnice, nego oholog farizeja ili izabranog apostola, koji je tri godine neprestano zloupotrebljavao milost u školi samog Sina Božjeg. Napokon, Sotona, najveći izdajica, pobudio je u nesretnom i opakom Judi očaj, te Juda s konopom ode k drvetu, da se objesi, kako iznose Djela Apostolska, dodajući, kako je Juda »nakon pada na lice, pukao po sredini tako, da mu se prosula sva utroba« (Dj 1,18).

Užas, pažnja!

Na velikom životnom putu, crveni znakovi upozoravaju na opasnost: Juda je jedan od tih znakova.

a) Jedna slabost, strast, neukroćena i divlja, koja se ne koči, na koju se ne pazi, može postati uzrok osude. Male izdaje vode do velikih izdaja. Manja, lukava oholost, skrivena osjetljivost, prirodna ljubav vrlo jaka i osjećajna, svojevoljna mržnja i zloba, pretjerana ljubav prema novcu, želja za častima, sumnjičavi duh,

izopačena, razvratna volja, srce tvrdo i hladno, sebična narav, nehajan temperament... isto tako su opasni.

b) Sotona postepeno, polako zavodi duše, kvari ih i dovodi do izgubljenja, do propasti.

Sotona se ponekad predstavlja kao anđeo svjetla, nastupajući podmuklo da želi svetost, ali ta njegova svetost je patvorena, hinjena, neiskrena, koja podržava samoljublje i podhranjuje taštinu.

c) Treba izbjegavati sve što može biti uzrokom nesloge, sve što može štetu nanijeti zakonitom autoritetu u Crkvi. Sotona uvijek u mutnom lovi, širi neslogu, bunu, nepokornost i mnoge zavodi. Kad je Isus navijestio Euharistiju, Juda već tada nije u Nj vjerovao i mrmljao je. Isus je istakao činjenicu riječima: »Jedan je od vas Sotona, Đavao!« (Iv 6,71).

d) Čuvati se glavne mane, makar i ne bila jaka, jer pokvarenost Sotone može iskoristiti, da se poveća i da uništi svakoga, koji ne pazi na zlo. Mnoštvo visokih zvanja bilo je uništeno, a prvi uzrok na početku bijaše senzibilno prijateljstvo još daleko da bude griješno, ali nekontrolirano sve više se razvijalo kao ubojito oružje.

Predvidjeti

Po različitim nacrtima i planovima nismo li graditelji naše budućnosti?

a) Iskreno se otvoriti i povjeriti svećeniku, duhovnom vođi. Sotona, poput crva, ruje u vlažnom i tamnom prostoru. Bljesak svijetla goni ga u bijeg prije nego je uspio iskoristiti i uvećati naše vlastite opake težnje.

b) Mogućnost, da jednog dana padnemo, pa i teško padnemo, nek nas to podsjeti da je manjak hrabrosti veći grijeh, nego sam pâd. Skloniti se u Srce onoga, koji uvijek oprašta, koji uvijek spremno zove: »Prijatelju!« Biti iskren i vjeran!

Vjernost

Prema Svetom Pismu, »Bog je vjeran!« Nikad ne napušta nikoga prvi. Nebeska nagrada rezervirana je, u pričuvi je za »vjernog slugu«. Da je Juda molio, ne bi onako grozno pao: »Bdijte i molite, da ne padnete u napast, jer duh je spreman, ali tijelo je slabo«.

Djevice Marijo, obećajem, da ću Ti ostati vjeran, i ako bih Te bilo kada napustio, Ti mene nećeš odbaciti, jer si Majka, a ja sam uvijek potreban Tvoje majčinske pomoći.

Zabluda izdajice

Glavna i sudbonosna, zlokobna zabluda, koja je bila uzrokom propasti Jude i koja ga je dovela do samoubojstva, u tome je, što je sumnjao u Isusa i što ništa nije razumio, nije shvatio milosrdnu ljubav Kristovu. Riječ »prijatelju«, koju je izgovorio Božanski Učitelj, nije imala nikakva odjeka u njegovoj duši.

Kad bi sveta Terezija pomislila na Magdalenu, možda bi se podsjetila i na Judu. Ovako ona završava svoj životopis: »Nasljedujem primjer Magdalene. Njezina hrabrost, koja iznenađuje, koja se dopala i svidjela Srcu Isusovu, i mene zanosi. Da, pametna bijaše. Iako grješna teško, uzdala se u Isusa, u Isusovo milosrđe. Zato, kad bih ja imala na savjesti sve grijehe, koji se mogu učiniti, išla bih, skrušena srca, spremna na obraćenje, predala bih se Isusu, jer znadem, kako je milosrdno primio rasipnog sina, koji se vratio k njemu« (C 36).

Dva mjeseca prije svoje smrti, sveta Terezija povjerila je svojoj sestri: »Da sam učinila sve zločine, sva zlodjela, još uvijek bih imala nadu i pouzdanje, osjećala bih da bi mnoštvo uvreda nestalo nakon Isusova oproštenja poput kapi vode bačene na užareno

željezo«. Držala je, kako bi za manjak pouzdanja u neizmjernu Dobrotu Božju, bila uvreda Bogu, a za grješnika izgubljenje.

Naše siromaštvo potiče Boga, da se sagne nad nas i u tome nasljedujmo Svetu Tereziju i svetog Pavla, koji nije zbog slabosti gubio radosti, jer njegova slabost bijaše uzrok, da se na njemu pokaže snaga Božja.

I zaista, kad moljaše Boga, da mu dođe u pomoć, čuo je Božje riječi: »Dosta ti je moja milost, jer se moja snaga savršeno očituje u slabosti. Prema tome, radije nego da tražim oslobođenje – hvaliti ću se svojim slabostima, da se na meni nastani snaga Kristova. Zato uživam u slabostima, u uvredama, u nevoljama, u progonstvima, u tjeskobama, koje podnosim za Krista, jer kad sam slab, onda sam jak« (2 Kor 12,9-10).

Zato jer sam slab, onda sam jak, tvrdi apostol. Kao i on, mogu reći: Da, slab sam zbog svoje prirođene slabosti, a jak sam zbog prisutne božanske milosti, jak sam zbog jakosti Krista, koji mi dolazi u pomoć. Sigurno, kao i sveti Pavao »nosim blago milosti u lomljivoj posudi, ali snaga dolazi od Boga a ne od mene« (2 Kor 4,7).

Napokon, apostol zaključuje: »Mi uvijek i svuda na svom tijelu nosimo smrtne patnje Isusove, da se na našem tijelu očituje i život Isusov. Jer ne samo naša duša, nego i naše slabo tijelo, imat će udjela s Kristom u slavi uskrsnuća (2 Kor 4,10).

»Ne poznam toga čovjeka«!
(Mk 14,71).

4. Odricanje, zatajenje

Srce iskreno i vatreno

Sveti Petar uvijek je pokazivao stalnu privrženost svom božanskom Učitelju. Kad na Posljednjoj Večeri odlučno izjavljuje da je vjeran, to iskreno govori. Njegova duša je iskrena i poštena, plemenita i velikodušna. On je odan, pita od Ivana za ime izdajnika, da bi pomrsio njegove planove i nacrte. U Maslinskom vrtu vadi mač iz korica protiv napadača na Isusa. Nakon bijega, kao prisilnog, vraća se s Ivanom da vidi, što će se dogoditi Isusu. – Bili smo iskreni dok smo obnavljali krsna obećanja.

Krivica – Težina grijeha

Mišljenja o krivici, o grijehu Petrovu različita su. Opteretiti ga, okriviti ga najvećim izdajstvom, izgleda pretjerano i nepravedno. Zaista, odpadništvo je najveća težina, ali broj egzegeta i teologa slaže se u tome, da u grijehu i krivici Petrovoj vide samo materijalni delikt, materijalni prekršaj učinjen pod jačinom straha. Ne poznajem toga Čovjeka..., ali ljubim Ga. Ljubim Ga kao što se ljubi Bog, ne prestajući učestvovati u Njegovu Božanskom životu.

Petrova vjera ostala je kao podloga njegove ljubavi. Riječima niječući Isusa, nije prestao ljubiti Onoga, kojeg je jednog dana proglasio Božanstvo.

Nerazboritost i iznenađenje

Sjeo je uz vatru i razgovarao sa slugama: neki su pomišljali, da bi to bio Petar. Stvar se zaoštrava, kad rođak Malkov poče tvrditi, da je to onaj, koji je Malku odsjekao uho. Petar se našao u neprilici, obuzimao ga je strah, uzbunio se i stao se izgovarati i zaklinjati, te zanijeka Isusa: »Ne poznajem toga Čovjeka!«

Svaki naš moralni pâd jest odricanje, zatajenje, odreknuće.

Druge pogreške Petrove

Druge su Petrove mane i pogreške pripravile zatajenje. Petar ne vodi računa o Isusovoj opomeni. Uzda se nepromišljeno u svoju snagu. Ako svi podlegnu, ja sam siguran i neću Te se odreći. Pa ako bi trebalo i umrijeti s Tobom, neću Te zanijekati!« Petar se izlaže opasnosti, prepire se, raspravlja namjesto da šuti. Nije se predao molitvi. Namjesto da protuslovi uobraženo, trebao je ponizno reći: »Isuse, Učitelju moj, ne dopusti, da se ikad odijelim od Tebe, da se ikad odvojim od Tebe, da Te nikad ne zatajim«.

Nije pomišljao na mnoge milosti i rasvjetljenja, koje je primio tijekom triju godina. Osim toga, još su mu manjkale milosti Duhova i snaga mučeništva. Dakle, bio je mnogo više kukavica i strašljivac nego podlac, pa nije bio odmetnik ni odpadnik!

Ako njegova ljubav prema Isusu nije mogla predvidjeti njegov grijeh, znao je taj grijeh obilno popravljati i davati zadovoljštinu za nj i do kraja života okajavao je obilno svoju nepromišljenost i ludost jednog trenutka. Velika je razlika između Petra i Jude. Petar je vatrena duša, čista i dobra, a Juda je crne duše, dvoličnjak i izdajica.

Ali, pustimo Bogu tajnu dušâ. Prepustimo Bogu sud o svemu. Upamtimo stroge pouke, što nam ih daje prolazna slabost prvaka apostolâ.

Bilo bi ludo i drsko smatrati se neranjivim: važno je izbjegavati napasti i ponizno zazivati pomoć Božju, kad se čovjek nađe u opasnosti da sagriješi.

Kristova molitva

»Šimune, Šimune – Petre, Sotona će vas rešetati kao žito, ali ja sam molio za tebe, da tvoja vjera ne oslabi«. Isus je molio za svakoga od nas. Nakon Posljednje Večere, molio je za sve članove Mističnog, Tajanstvenog Tijela, za sve članove svoje Crkve: »Oče, molim za njih«. Molio je za svakoga od nas najveće milosti, najpotrebnije milosti. Još i danas ih moli svaki dan na Oltaru, u Svetoj Misi. Ipak, mi se trebamo stalno pripremati, da ih primimo. Da ne stavljamo zapreke Njegovim milostima.

Pogled Isusov

Izlazeći iz palače velikog svećenika »Isus, okrenuvši se, pogleda na Petra. Petar se udalji iz dvorišta i gorko zaplaka«. Kako opisati izraz jednog takvog pogleda?

Nije trebalo ništa više, da se potrese srce Petrovo. Isus će ipak učiniti i nešto više. Na uskrsni dan, glasno i jasno će mu reći da mu je sigurno sve oprostio. Na obali Genezaretskog jezera traži Isus kao javnu reparaciju, javnu zadovoljštinu, trostruku izjavu ljubavi, koju Petar izriče kao prvak apostolâ i vrhovni poglavar Crkve.

Dezerteri, odmetnici

Sveti Pavao navješćuje sa žalošću, kako su neki kršćani doživjeli nesreću, brodolom u vjeri, udaljili se od istine i svojim riječima nanijeli štetu i potresli vjeru mnogih. Kasnije moli pomoć za Timoteja, jednoga od svojih najbližih suradnika, potičući ga na njegovu službu u Crkvi, koja se rađa: »Dema me je napustio, ostavio me, jer je previše ljubio ovaj svijet i otišao u Solun« (2 Tim 2,17. 4,10. 1 Tim 1,10).

Nažalost, u Crkvi Juda će imati sljedbenikâ. Međutim, uvijek će biti sablazni. To je žalosno, razumije se. To treba žaliti. Neki ostavljaju Crkvu, unatoč opomena crkvenog učiteljstva.

Kršćani, uglavnom su vrlo osjetljivi zbog odmetništva u Crkvi, zbog odmetništva nekih svećenika. Neki svećenici i redovnici ostaviše Oltar, ostaviše svetu službu, ostaviše svetinje Božje, da bi »sklopili brak«. Unatoč što su primili sveti znak i neizbrisivi sakramenat svetog Reda, ili položili zakletvu, da će služiti Crkvi kao redovnici.

Izgleda nam velik broj takvih, kad se iznosi u novinama, ali u stvari to je skromni postotak. Uostalom, neki su dobili »kanonsku dispenzu«, kojom se sređuje njihov položaj u Crkvi. Time su mislili da je sve u redu, ali grižnja savjesti mnogima ne da mira. Nek Bog sudi, a mi nikoga ne sudimo, nego molimo za sve, da se ne izgube zbog nepromišljenosti. Ne zaboravimo na riječi: »Tko stoji, neka se čuva da ne padne!«

Sa svoje strane, Isus ne gasi stijenja, fitilja, koji još nije posve ugašen. Kao dobri Pastir, ne osuđuje zalutalu ovcu, nego je traži i nosi na svojim ramenima u stado.

Evo primjera redovnika Hijacinta Loyson-a, koji bijaše najprije sulpicijanac, pa dominikanac, pa karmelićanin, te prekinuo posve s redovništvom i s Ri-

mom, zatim sklopio civilni brak sa jednom udovicom protestantske vjere. Sveta Terezija nazivlje »našim bratom« onoga, kojega novine proglašuju »redovnikom odpadnikom«. Takav je za svetu Tereziju osušen ljiljan, koji se mora promijeniti u ružu ljubavi, koji se mora obratiti. Svojom molitvom uspjela je, da se jedan takav nevoljnik povrati i skrušen padne pred najmilosrdniju od svih majki, pred Kristovu Majku« (L 127-129).

Spomenuti odpadnik Loyson umro je u Parizu 9. veljače 1912, u suzama vrlo pokajničkim, izgovarajući riječi: »Moj dobri Isuse, moj strpljivi Isuse, sve mi oprosti, sve mi oprosti...«

Molimo za sve u Crkvi, da stoje uz Krista vjerno, da nikad ne podlegnu napasti, da odpadnu. Molimo za odpadnike, da se skruše i na vrijeme vrate Kristu, koga su ožalostili, napuštajući i prezirući Njegovu Ljubav. Molimo i za sebe, da ne upadnemo u napast...

Mudre pouke

Kako li je bilo osjetljivom Srcu Isusovu, kad je Petar postao nevjeran, ali koliko utjehe tom Srcu bijaše Petrovo obraćenje! Svaka je ispovijed čin ljubavi pokajničke!

Velike duše doživljavale su slabosti, a Bog je dopuštao njihove žalosne padove, koje su zatim okajavale.

Jedino pouzdanje može dovesti do taštine. Jedino strah može dovesti do gubljenja hrabrosti. Ali, poniznost je sretna mješavina jednoga i drugoga. Pouzdanje i strah skupa. Zato molimo: Isuse, imam u Te puno pouzdanje, jer se strašim od svoje slabosti, no, očekujem sve od Tvoje dobrote!

»Zaklinjem Te... da nam rekneš, jesi li Ti Mesija, Sin Božji? Ti si rekao – odgovorio mu je Isus« (Mt 26,64).

5. Kaifa Bogoubojica

Vjerski prvak

Kaifa je vjerski prvak židovskog naroda. On je skorojević, nedostojan svoje službe, koju je kupio uz visoku cijenu, on je duša puna mržnje protiv Isusa kao što će ostati pun mržnja i protiv Isusovih učenika, koje će dati kasnije nepravedno bičevati. Isus je mislio na Kaifu, kad je govorio Pilatu: »Onaj, koji me je predao u tvoje ruke, ima veći grijeh nego ti!«

Zaista, to je Kaifa, koji je službeno predao Isusa Pilatu, da ga dade razapeti. Kaifa nosi odgovornost za Bogoubojstvo.

Odluka

Najprije u svom srcu osudio je nevinoga u svojoj podlosti. Prigodom uskrsnuća Lazara, već je odlučio da se Isus usmrti, pod lažnim izgovorom političkog reda, da ne bi došlo do rimske invazije, da osigura mir i sigurnost naroda.

Uzurpira sebi božansku vlast. Isus mu je mogao reći što je rekao Pilatu: »Ti ne bi imao nikakve vlasti nada mnom, da ti nije dato odozgor«. Kaifa prorokuje i u neznanju: »Bolje je, da umre jedan čovjek za sav narod!«

Fizička smrt Isusova utvrdit će zauvijek njegovo duhovno kraljevstvo. Poštujući slobodu zločinaca, Bog uvijek postiže svoju svrhu. To je uvijek redoviti postu-

pak Boga da sruši opake nacrte ljudi i da dolazi protivno od onoga, što su zli bili snovali, kako bi bili svjesni da računaju samo na Boga i s Bogom.

Kaifa je krivac, kukavica, podlac

Kaifa određuje proces, vodi ga s političkom svrhom, čineći sve kako bi došlo do nepravedne osude, koju je on nametnuo. Njegov zločin je svjesna pokvarenost i zloba, grijeh protiv Duha Svetoga, grijeh, koji zaslijepljuje i čini čovjeka okrutnim, okorjelim. Kaifa prezire Judu, kojim se poslužio i baca ga u grozni očaj. Juda reče: »Sagriješio sam, izdavši nevinoga!« Kaifa mu na to odgovara: »To je tvoja stvar!« I u činu hipokrizije, licemjerstva, koji ga osuđuje, spoznaje da je cijena od 30 srebrenjaka cijena nevine krvi, pa odlučuje da se novac ne stavlja u hramsku blagajnu, te kupuje lončarevu njivu za groblje strancima.

Odatle dvostruka pouka!

Nepravedna plaća ili cijena zločina nikad ne donosi koristi.

Uvijek se toga držati i nikad se staviti na stranu zlikovaca: oni se služe s nama i nastoje nas dovesti do pada, do grijeha. U Sotoninu taboru su varalice, a nikada prijatelji.

Proces

Postupak je svečan. To bijaše najveći proces, koji se dogodio na svijetu, proces, na kojemu bijaše osuđen Bog od ljudi.

Sudište je potpuno: »Veliki svećenici i cjelokupni sinedrij tražili su lažna svjedočanstva protiv Isusa, kako bi Ga osudili na smrt. Lažni svjedoci optužuju, ali su protuslovni. Ali Kaifa se na to ne obazire, nego se ruga optuženom: »Zar ništa ne odgovaraš?« Ali Isus i

dalje šuti. Kaifa, pun pokvarenosti, nepravde i bezakonja, tjera Isusa u tjesnac: »Zaklinjem te živim Bogom, da nam kažeš, jesi li Ti Krist, Sin Boga živoga!«

Podmuklost i lukavost je Kaifina! Ako Isus rekne da je On Bog, zaslužuje smrt zbog blasfemije, zbog hule na Boga, ako zaniječe, zaslužuje smrt, jer je varao narod. Kaifa je drzak i uvjeren u uspjeh, ali nije se nadao Isusovu odgovoru: »Ti si rekao. Uostalom, velim vam, vidjet ćete Sina čovječjega kako sjedi s desne Božje i kako dolazi na oblacima nebeskim«... da vas sudi! Dostojanstven mir Isusov, riječ odlučna, pogled dubok, ujedno strog i blag.

Osuda

Kaifa je razumio Isusove riječi, problijedio je, ali njegovo srce je opako i pokvareno. Izjavljuje: »Pohulio je na Boga, pogrdio je samoga Boga!« Kaifa, veliki zločinac, uzrujan, izjavljuje: »Zaslužio je smrt!« Najveći zločin na svijetu je time učinjen. Ponavljat će se od progonitelja Crkve, od onih, koji ubijaju Boga u duši djece, od onih, koji smrtno griješe, koji počinjaju grijehe tijela i osobito oni, koji čine grijehe duha. Najveća nesreća jest otvrdnuće srca u zlu, konačno nepokajanje, okorjelost u grijehu.

Grješna ignorancija, grješno neznanje

Na Križu Isus zaziva Božje milosrđe za svoje ubojice: »Ne znaju što čine«.

Sveti Petar i Sveti Pavao izjavljuje, da su Židovi i njihovi poglavari učinili zločin iz neznanja.

Sveti Pavao izjavljuje: »Dakako, stanovnici Jeruzalema i njihovi članovi Velikog Vijeća, nisu upoznali Isusa. Osuđujući Ga, ispuniše riječi proročke, koje se čitaju svake subote. Ne našavši na Njemu nikakve kri-

vice, osudiše Ga na smrt i zatražiše od Pilata da se razapne« (Dj 13,27).

Isus je često i strogo spočitavao Židovima i učiteljima Zakona, da su se protivili istini i odbacili svjetlo. Istaknuo je i slabu vjeru, kad je govorio svojim učenicima:

»Ako vas svijet mrzi, znajte, da je mene mrzio prije nego vas! Ako su mene progonili, i vas će progoniti. Ovo će činiti zbog imena moga, jer ne upoznaše Onoga, koji me je poslao« (Iv 15,18...).

Budući, da su životno povezani s Isusom, Isusovi učenici i kršćanski svijet, podnosit će tijekom vjekova progonstvo kojo će mržnja pokvarenog svijeta izazivati protiv Krista. Suparništvo ovog perverznog, izopačenog svijeta i Boga, bitna je slika povijesti spasenja. Popis mučenika trajat će do kraja svijeta.

Isus ne oklijeva istaći grješnost Židova, što su bili protiv Njega. Evo razloga:

»Da nisam došao i da im nisam govorio, ne bi imali grijeha. Ali sada su vidjeli, pa su zamrzili i mene i moga Oca. Ali ovo biva da se ispuni riječ napisana u njihovu Zakonu: »Mrzili su me bez razloga«. Da među njima nisam učinio ova djela, koja nitko drugi nije učinio, ne bi imali grijeha. Ali, nakon što su ih vidjeli, i dalje me mrze. I mene i moga Oca« (Iv 15,22. Ps 35,19. Ps 69,5).

I Sveti Pavao tvrdi: »Ali njihov razum je otupio, pomračio se. Navješćujemo mudrost Božju tajanstvenu i skrivenu. Onu, koju Bog od vječnosti preodredi na našu slavu – da su je upoznali, ne bi Gospodina slave razapeli« (2 Kor 3,14. 1 Kor 2,8).

Sveti Petar, također, zaključuje, kako je njihovo neznanje grješno i pozivlje ih na obraćenje:

»Braćo, znam, da ste to učinili u neznanju kao i vaši vođe. Obratite se, dakle, i Bogu se vratite« (Dj 3,17).

U kojoj mjeri bijaše grješno njihovo neznanje? Jedino Bog vlastan je i ima pravo suditi nutrinu savjesti, nutrinu duše. Jedino Bog može procijeniti stupanj grješnosti, koju grješnik ne ostvaruje uvijek potpuno.

Prepustimo Božjoj Pravdi sud, koji će izreći Božanska Mudrost. Pa savjetu Sv. Petra, nasljedujmo Isusa Krista »koji bijaše vrijedan, nije za uzvrat vrijeđao, mučen, nije prijetio, nego je to prepuštao pravednom Sucu« (1 Pt 2,23). Na Općem Sudu bit će iznenađenja!

»Neka se razapne!«
(Mt 27,23).

6. Smrtna osuda

Suci

Ruglo od sudaca. Anna i Herod, kvalificirani i nepravedni. Kaifa i Pilat, nesavjesni suci. Svjetina neuka. Bit će takvih veliko mnoštvo tijekom stoljeća. Bit će progonitelja Crkve, koji će osuđivati na smrt mučenike Raspetoga, Krista Spasitelja, bit će neprijatelja Kristova Križa, koji će Njegove sljedbenike ubijati.

Pilat, pred kojim Isus stoji pita Ga: »Što si učinio?« Kolike li ironije, kakvog li rugla! Bog se nalazi na sudu svojih stvorenja! Kolike li razlike! Pokvarenost, izopačenost, kleveta, oholo vladanje, drsko umišljeno držanje, želja za osvetom farizeja, koje je Isus mnogo puta blamirao, ukorio, a s druge strane optuženik miran i dostojanstven, On Božanski Spasitelj.

Osuda Pravednika

Gospodar života osuđen na smrt! Zašto? On je upitao jednom: »Tko će mi od vas dokazati grijeh?« Kaifa znade, da je Isus nevin. Pilat ga proglašava nevinim! Za svega svoga života činio je samo dobro. Ne trpe Ga, jer je napadao oholost i svaku vrstu opačine, svaku vrstu grijeha. Propovijedao je strogu nauku.« Treba Ga ukloniti između živih. Zaslužuje smrt! Takva će sudbina snaći i Njegove učenike: »Blago vama, kad vas budu progonili i ubijali zbog imena moga« (Mk 5,11)

Svaki grijeh je osuda Isusa Krista. Ne prestati griješiti znači osuditi Krista na trpljenje. Mnoštvo grijeha, što ih činimo, mnoštvo je trpljenja i muka, što mu ih uzrokujemo. To je ono na što misli Sveti Pavao, govoreći: »Za svoj vlastiti račun razapinju Sina Božjega i javno Ga izlažu ruglu« (Heb 6,6).

Kristova strpljivost i krotkost

Svete Knjige, Sveto Pismo pokazuju nam Krista, kako se predaje u ruke svojih neprijatelja da umre za nas da imadnemo život. Zato On šuti pred svojim sucima i prihvaća nepravednu osudu.

Po Tvom primjeru, Isuse Kriste, posvetit ću svoj život za spasenje svoje braće. U onoj mjeri, kako ćeš dopustiti, prihvatit ću nehaj, ravnodušnost, zaborav, nezahvalnost, pa i uvrede, napadaje i pogrđivanja, odricanja i zatajenja, izdaje. Daj mi milost, po zaslugama svoje Muke, da ostanem vjeran ovim odlukama.

Vrhovni Sud, Opći Sud

Za vrijeme Općeg Suda, kad Isus, vrhovni Sudac anđela i ljudi, sjedne na Svoju sudačku stolicu, Njegov sud bit će bez priziva, pravedan i vječan. Osobno će pokazati svoju nevinost i svoju vlast pred svim svijetom.

Gdje ću ja biti toga odlučujućeg dana? Već u samom času, kad duša bude rastavljena od tijela, otići će »na svoje mjesto«, da tu ostane vječno. Sveti Petar reče o Judi nakon Judina samoubojstva, da »je otišao na svoje mjesto« (Dj 1,25).

Na sudu milosrđa

Ispovjedaonica je pobjedno slavlje Božanskog Milosrđa. Sigurno, Krist je kod Ispovijedi Sudac, koji

traži, zahtijeva iskrenost. Krist je pravedan Sudac. Nitko ne može prevariti Onoga, koji poznaje naše najtajnije misli. Tko ne bi bio iskren na ispovijedi, potpisao bi svoju vlastitu osudu. Ali, iskrenom obraćeniku Krist oprašta najveće zločine, jer On je Sudac, koji ljubi grješnika i želi ga spasiti.

Put ljubavi savršeniji je od straha. Sveti Ivan Evanđelist piše: »U ljubavi nema straha!« Ako nas naše srce osuđuje, Bog je veći od našeg srca. Imajmo, dakle, pouzdanja na Sudnji dan.« Prije njega Psalmist je rekao: »Naši grijesi jači su od nas, ali, Ti, Gospodine, Ti ih sve brišeš i uništavaš« (1 Iv 3,20).

Sveta Terezija ovako tumači svete riječi biblijske: »Bog će ustati da sudi i da spasi sve blage i ponizne na zemlji. On je Spasitelj. Maleni će biti suđeni s najvećom blagošću...« Svetica zatim zaključuje riječima svete Margarite Marije Alacoque: »Kolike li radosti biti suđen od Onoga, koji nas je tako mnogo ljubio, od Onoga, koga ćemo ljubiti iznad svega na svijetu« (Ps 75,10. C. J. 25,9,1).

Prikazanje

Nepravedni suci osuduše Isusa na smrt, da umre na Križu. I ne znajući potvrdiše ostvarenje velike Žrtve: »Krist, naš Veliki Svećenik, ušao je jedanput zauvijek u Svetinju nad svetinjama vlastitom krvlju i pribavio nam vječni odkup« (Heb 9,11).

Prikazujući se, prikazao je Svome Ocu sve članice Svoga Mističnog, Tajanstvenog Tijela. Ali ovo nije dosta. Svi trebaju prihvatiti to prikazanje i sami sebe prikazati svjesnim i slobodnim činom u jedinstvu s Odkupiteljem i u istoj svrsi iskazati priznanje Bogu.

Zato nam apostol Pavao savjetuje, da nasljedujemo Boga, da slijedimo put Ljubavi, po primjeru Krista, koji se prikazao Bogu kao žrtva ugodna. Zatim veli

isti apostol: »Nasljedujte Boga, budući da ste ljubljena djeca i živite u ljubavi kao što je i Krist vas ljubio i predao samoga sebe za nas »kao prinos i žrtvu – Bogu na ugodan miris« (Ef 5,1. Rim 12,1).

Liturgija, Bogoštovlje često ističe značenje ovoga prikazanja. Za vrijeme Svete Mise, govorimo Bogu u Trećoj Euharistijskoj Molitvi: »Učinio nas Duh Sveti vječnim darom za Tebe, da zadobijemo baštinu s Tvojim odabranicima«.

Ista molba usmjerena Mu je u četvrtoj Euharistijskoj Molitvi: »Pogledaj, Gospodine, na Žrtvu, koju Ti sam pripravi Crkvi Svojoj i dobrostivo daj, da svi pričesnici ovoga jednog Kruha i Kaleža, Duhom Svetim sabrani u jedno Tijelo, u Kristu postanu živa Žrtva na hvalu slave Tvoje«.

Mi molimo taj žar po zagovoru One, koja bijaše s Isusom Kristom prva da se tako prikaže: »Gospodine, iskaži hvalu Majci Tvoga Sina, molimo Te, da Žrtva ove Euharistije učini od nas po Tvojoj dobroti vječni prikaz na Tvoju slavu« (Kom B.D.M.).

Kad se Isus prikazuje svom Ocu, ne ograničuje se da potvrdi hvalu Bogu. On je sam prikaz na hvalu Njegove slave. Kršćanin već posvećen po svom krštenju, moli to po Duhu Svetom u Kristu. Dok se Isus žrtvuje na Oltaru, vjernik, koji prisustvuje Njegovoj Žrtvi, nije jednostavni promatrač, nego je, kao član Mističnog, Tajanstvenog Tijela, on je kao i On prikaz na slavu Presvetog Trojstva.

Vječno prikazanje

Crkva govori o »vječnom prikazanju«, jer se radi o činjenici stalnoj i postojanoj, da će vječni život primljen u krštenju biti nastavljen vječno u nebu.

Zaista, stvarno, darivanje sebe po izričitom prikazanju ne sastoji se samo da se izrekne jedna formula,

obrazac, iskaz – liturgijski tekstovi, treba proživljavati te riječi prema sadržaju.

Kad se Isus od Utjelovljenja prikazuje kao žrtva, govori: »Bože, evo Me, da vršim volju Tvoju«. Biti Žrtva znači proživljavati tu žrtvu, ustrajati u trajnoj dispoziciji, u trajnom raspoloženju naše volje podložne volji Božjoj.

Sveta Terezija prikazivala se Bogu »da njezin život bude jedan čin savršene ljubavi« i da bi izrazila tu neprekidnu nakanu, željela je, da se njezin prikaz obnovi bezbroj puta, pri svakom otkucaju njezina srca«. To je materijalno nemoguće. Radi se o povezanoj, kao skrivenoj pažnji u povezanosti s Bogom, posebno tijekom Euharistijske žrtve.

U svemu ovome, nismo u apstraktnoj domeni ili u iluziji, nego pred stvarnošću i pred uzvišenom Tajnom, koja vrlo često biva povezana sa zemaljskom taštinom. Dosta je kršteniku znati, da ukoliko posjeduje posvetnu milost, stvarno je prikaz Bogu. Blago svakome, koji to intenzivno proživljava i širi svjetlo Božje milosti. O njemu se može reći da je »živa žrtva na slavu Boga«.

»...Bio sam u tamnici, i dođoste k meni«
(Mt 25,36).

7. U tamnici

Uvrede i pogrde

Nakon nezakone sjednice u noći, sinedrij se morao ponovo sastati ujutro. Isus ostaje u rukama slugu, koji će Ga mučiti. Nisu znali tko je taj optuženik, koji je kraljevskog i Božanskog dostojanstva. Držali su Ga za »sina drvodjelje«. On je Žrtva, a oni su jednim dijelom neuračunljivi, manje krivi zbog neznanja.

Mračna tamnica

Isus je u tamnici. U prostoriji prljavoj, tamnoj, vlažnoj i hladnoj. Tjeskoba Ga je obuzela. Svi zatvorenici dobro znadu kako je teško to stanje. Naš Božanski Spasitelj pada ničice iz poštovanja pred Božanskom Pravdom Svoga Oca i moli za nas milosrđe i oproštenje.

Isus će kroz vjekove biti u malom prostoru Tabernakula, na Oltaru, odakle će gledati ljude, koji nikad ne dolaze da Mu zahvale. Zatim gleda oskvrnuća i svetogrđa. Toliko nezahvalnosti i nehaja prema Srcu Isusovu: »Bio sam u tamnici i niste me posjetili, niste došli k meni«.

I te noći, dok bijaše u tamnici, očekuju sutrašnje mučno suđenje, nitko Ga nije posjetio. Isus misli na one budućih vjekova, na intimne časove pred Oltarom. Kao Bog, Isus posebno teško proživljava svoj boravak u tamnici. Vidi sve ljude i svakog napose. Da li pokazujem da sam žalostan zbog Isusove nevolje? Da li sam spreman biti Isusu na utjehu?

Slijedeće jutro

Napokon, počinje svitati i prve zrake sunčane najavljuju Veliki Dan, Sveti Petak. Dan je najveće Žrtve. Isus se prikazuje svome Ocu: Evo dolazim... Spreman sam...

S Kristom ćemo misliti na ispovjedaoce vjere, na svećenike, redovnike i na laičke vjernike utamničene, mučene ili izmrcvarene na prisilnom radu zbog odanosti Bogu, zbog vjere u Krista i zbog vjernosti Kristovoj Crkvi. Ako smo u nemogućnosti, da ih posjetimo, molit ćemo za njih, prikazivat ćemo zasluge i svoje žrtve za utjehu i snagu tim pristalicama i mučenicima, vjernim Kristovim sljedbenicima.

Svjetlo na stratištu

Jakov Fesh, rođen u nedjelju Muke Kristove, osuđen na smrt za ubojstvo, pogubljen je u mjesecu listopadu godine 1957. u 27. godini života.

Tijekom triju godina, tamnica za njega bijaše predvorje neba. Bijaše ateist, bezbožac, u tamnici postade vjernik, zatim prijatelj Isusa Krista. Prihvatio je sve, što traži Kristova vjera. Sve do vrhunca ljubavi.

U znak zahvalnosti, svaki dan se hranio Svetim Pismom. »Unatoč svih mojih pobuna, znadem sigurno, da sam okružen milostima i ljubavlju. Divim se pred veličinom milosrđa Božjega, pred neizmjernom Ljubavlju Kristovom prema nama«.

Nakon nutarnje torture, nakon duševne patnje u časovima strepnje, duša Jakova Pesh-a, pročišćena i smirena pomoću Duha Svetoga, otvara se radostima: »Proživljavam divne časove... Sve oko mene je svjetlost, toplina, sreća«. Za svoje posljednje noći oživljuje riječ Isusovu obraćenom razbojniku na križu, a zatim: »Bog mi daje najveće blago, uskrslog Krista. Neka bi

moja krv, koja će poteći nakon izvršenja kazne, bila primljena od Boga kao žrtva, kao potpuna žrtva. Isus me želi povesti sa Sobom u raj. Isus može sve u nama...«

Tamnica može poniziti duše ili ih oplemeniti. Apostolat za utamničenike djelo je evanđeoskog milosrđa. Ponekad priprema uskrsna čudesa.

Duhovi, zadržani u tamnici

Čitamo u poslanici svetog Petra: »Krist je jedanput umro zbog grijeha, pravedan za nepravedne, da nas privede k Bogu, On, koji bijaše ubijen u tijelu, ali je oživio Duhom. U Duhu je otišao propovijedati duhovima koji su se nalazili u tamnici, onima, koji su nekoć bili nepokorni, kad ih je Božja strpljivost uporno čekala, u vrijeme Noe, kad se gradila lađa, u koju se skloni mali broj – svega osam duša, i bi spašen vodom...« (1 Pt 3,18-19).

Silazak Isusa Krista nad pakao, članak je vjere, koji se nalazi u Vjerovanju: »Sašao nad pakao«. Ta istina označuje ujedno stvarnost njegove smrti kao čovjeka i njegove pobjede nad smrću: »Niti je On ostavljen u boravištu mrtvih, niti mu je tijelo istrunulo. Njega je, to jest Isusa, Bog uskrisio. Tome smo mi svjedoci, »veli sveti Petar«. Uzašao je Isus na nebo, nakon što bijaše među mrtvima, pravednicima, nad paklom«, veli sveti Pavao (Dj 2,31. Rim 10,6).

Stari Zavjet često govori o Hadu. Tako Grci nazvaše Kraljevstvo smrti, ili pravednike u predpaklu. Tamo su boravili svi pravednici, koji umriješe prije dolaska Krista Spasitelja. Dakle, Apokalipsa, knjiga Odkrivenja, daje riječ uskrslome Kristu: »Ja sam Onaj, koji živi i drži ključeve smrti i Hada, Podzemlja. Drugim riječima: »Bio sam mrtav, ali evo živim u vijeke vjekova i imam ključeva smrti i podzemlja« (Otk 1,18).

Nakon svoga Uskrsnuća, »prvi od mrtvih« oslobodio je sve pravednike Starog Zavjeta »prvorođene od onih, koji usnuše« (Otk 1,5. 1 Kor 15). Na to nišane riječi iz Uzašašća: »Ulazeći na nebo, Isus je oslobodio zatvorenike (iz predpakla) i odveo ih je sa sobom« (Ef 4,8).

U svjetlu ovih riječi, kako ne pomisliti na drugu tamnicu, na Čistilište? Vjerska je istina, da postoji Čistilište, gdje borave duše, koje ostaviše ovaj svijet u prijateljstvu s Bogom, a ne dovršiše pokoru čišćenja, koja im je potrebna, da budu primljene u nebo nakon očišćenja.

Dužnost je kršćana, koji su još na zemlji, da pomognu dušama u čistilištu svojim molitvama. Sveto Pismo veli, kako je »sveta i pobožna misao moliti za one, koji usnuše kao Božji prijatelji, bez teških grijeha«. U tom smislu je Juda Makabejac, kako iznosi Stari Zavjet, dao da se prikažu darovi za pokojne vojnike da budu očišćeni od grijeha (2 Mak 12,45).

Mi smo u mogućnosti, da pomognemo dušama u čistilištu primjenjujući zasluge Euharistijske Žrtve, Svete Mise.

Ropstvo u zatvoru i sloboda

Knjiga Izreka oplakuje ropstvo, gdje se nalazi grješnik: »Opakoga će uhvatiti njegova zloća i sapet će ga užad njegovih grijeha« (Izr 5,22).

Isus govori o ropstvu – o moralnoj tamnici: »Tko god čini grijeh, rob je grijeha«, što potvrđuje sveti Petar (Iv 8,34. 2 Pt 2,19).

Sveti Pavao se češće navraća na tu misao. On veli: »Zar ne znate: ako se nekome dajete za robove, da mu se pokoravate, robovi ste onoga, komu se pokoravate: bilo grijeha da umrete, bilo pokornosti da budete opravdani...« (Rim 6,16. Rim 7,23).

»Svojom smrću Isus nas je oslobodio od grijeha« (Rim 6,18). Duša je zarobljena od tijela: »Ja sam tjelesan, prodan u ropstvo grijeha«. Ali »Krist nas je oslobodio, jer smo pozvani na slobodu, a ta sloboda ne daje nikakav plijen tijelu« (Rim 7,14. Gal 5,1:13).

Sveti Pavao želi da protivnicima Evanđelja Bog dadne milost, da se obrate i da se izbave iz mreža Sotone, koji ih je držao zarobljene...« (2 Tim 2,26).

Početak kršćanske slobode nalazi se u vjeri u riječ Isusa Krista: »Istina će vas osloboditi... Ako vas Isus oslobodi, bit ćete zaista slobodni« (Iv 8,32). Kršćanin je slobodan dok je povezan s Kristom Osloboditeljem živeći u njegovu prijateljstvu bez okova. Ta sloboda je cvjetanje našega krštenja... (Gal 4,4).

Slobodni smo, jer »zakon Duha, koji daje život u Kristu, oslobodio nas je od zakona grijeha i smrti« (Rim 8,2). Ipak, naše oslobođenje neće biti potpuno i definitivno osim u slavnom uskrsnuću, jer smo još »u iščekivanju odkupljenja našeg tijela« (Rim 8,23). Ali, već »smo prešli iz smrti u život« (1 Iv 3,14) ako živimo u vjeri i ljubavi.

»Isus je šutio«
(Mt 26,63)

8. U šutnji

Isusova šutnja

Pred sucima, Isus je šutio. Kaifa, iznenađen i razdražen, postavlja Isusu pitanje: »Kako ništa ne govoriš na ovo, što ljudi iznose protiv Tebe?« Pred Herodom, Isus također šuti. Misleći na tog okrutnog ubojicu, koji izdade zapovijed, da se odsiječe glava Ivanu Krstitelju iz ljubavi prema bestidnoj plesačici, sveta Terezija piše: »Kad se taj bezbožni kralj izruguje s Tobom, Isuse, neizmjerna Ljepoto, ni jedna jedina riječ ne izađe iz Tvojih usta!«

Zatvoren u tamnici, osamljen i povezan sa svojim Ocem, On moli u šutnji. Za vrijeme bičevanja, krunidbe trnovom krunom, za vrijeme razapinjanja... stalno šuti. Na Križu je izgovorio tek nekoliko riječi vrlo sadržajnih...

Prema Svetom Pismu

Proroštva, koja izgovoriše proroci, ujedno bijahu i proricanja i odgojno pravilo za Isusa: »Napokon, da se ispuni Pismo... Prema onome, što bijaše napisano o meni«.

Izaija Ga je gledao kao janje, koje vode na klanje, kao ovcu šutljivu, koju vode na striženje. Ponizuje se na mukama, ne otvara svojih usta« (Iz 53,7). Sveti Petar se sjeća Isusa, »koji vrijeđan nije zauzvrat vrijeđao, mučen nije prijetio, nego je to prepuštao pravednom Sucu, Ocu nebeskome« (1 Pt 2,23).

Šutljiv i skriven

Bog nije u nemiru i vici. Pokazuje se jedino šutljivima. Sveti pisac iznosi susret Boga s Ilijom u kamenoj usjeklini Horeba, gdje, prije njega, bijaše nekoć skriven Mojsije: »Gospod ne bijaše u uraganu, u orkanu, u vihoru niti u potresu, niti u vatri! Božji glas čuje se u tišini i šutnji« (1 Kr 19,11). Već knjiga Postanka iznosi, kako Bog razgovaraše s Adamom i Evom »za vrijeme dnevnog povjetarca« (Post 3,8).

Isus na Taboru pokazuje odsjev svoje slave. Za vrijeme Muke skriva Svoje Božanstvo. U vezi s tim Sveta Terezija razmišlja ovako: »Isus je skriveno blago, koje mali broj duša znade naći, jer je skriven, a svijet voli ono, što zablješti. Da se nađe skrivena stvar, treba se sakriti, treba sakriti samog sebe, naš život mora biti tajna, treba da budemo slični Isusu, kojega lice bijaše skriveno. Iz ljubavi biti ignoriran i držan za ništa« (L 145. Is 55,3).

Nismo li učinili mnogo pogrješaka i zabluda, kad smo mnogo govorili, kad smo previše brbljali!

Nije li pravo junaštvo šutjeti, kad čovjeka vrijeđaju i nepravedno optužuju! Ako nam je ugrožen ugled i dobar glas, treba nasljedovati Isusa. Ako je interes, korist Crkve ugrožen, treba ustati na obranu. Takav postupak bijaše svetog Pavla pred sudištima.

Mistična, tajanstvena Isusova šutnja u Tabernakulu, na Oltaru, odjek je mirne šutnje Isusove u betlehemskoj špilji, radine šutnje u Nazaretu, bolne šutnje na Kalvariji.

Isusova je šutnja rječita. Sveta Terezija iz Lisieux-a veli: »Kako bijaše malen broj prijatelja Isusa Krista, našega Gospodina, kad je šutio pred sucima! Isusova šutnja posebna je i divna melodija za moje srce!« (L 145).

Krepost jakih

Šutnja je škola muževnosti, zrelosti, snage i srčanosti. Šutnja zahtijeva od čovjeka da bude gospodar nad sobom, šutnja je znak jake duše. Znak duše promišljene, znak čovjeka, koji je uravnotežen, znak dobrog savjeta... Važno je znati, kad treba govoriti i kad treba šutjeti, jer postoji šutnja hladna, šutnja, koja prezire, ohola i preponosna šutnja, koja zastrašuje, koja zatvara srca, koja može duboko raniti, teško uvrijediti...

Imati hrabrosti zašutjeti bez hladnoće, bez strogosti i bez prezira među brbljavcima, pruža im se milosrdni pasivni odpor. Jedan smiješak dosta je da ublaži strogost.

Velika djela stvorena su u šutnji. Što misliti o onima, koji se služe frazeologijom, brbljarijama namjesto ideja, vrijednih misli gdje agitacija, uznemirenost naliči bijegu očajnih duša, koje su prazne, u kojima nema mjesta Bogu?

Iskustvo je pokazalo, da isticanje sebe jest mjerilo nezadovoljstva, koje izaziva onoga, koji sluša...

Zaglušujuća buka našeg vremena – lomljava i buka rata, zaglušujuća buka političkih rivala, buka nekih programa na Radiju i Televiziji – potiče elitne duše među mladima da potraže u naše vrijeme život šutljivosti s Bogom u kontemplativnim Redovima: oni tvrde, da se nisu pokajali.

Šutnja i kontemplacija

Kontemplativni život strožih redova priznala je Crkva. Od prvih vjekova svoje povijesti, bilo je u Crkvi ljudi i žena, koje izabraše šutnju za Boga u samoći.

Sam Isus odlazio bi na samotna mjesta da razgovara sa Svojim Ocem. Isus nas savjetuje, da u osami sobe molimo. Da molimo u tajnosti. Nakon Duhova,

apostoli i Kristova Majka Marija, zajedno su molili na mjestu određenu za molitvu. Kršćanski životopisi svetaca govore o Božjim slugama, koji su se odvajali od svjetine i u crkvama molili, da se što više sjedine s Bogom iskazujući Mu hvalu.

U aktivnim redovima određeno je vrijeme za molitvu i razmatranje, što je uvjet uspješnijeg apostolskog djelovanja. Kršćanin, zaposlen u svom radu i možda još u društvenoj djelatnosti, mora se najprije pobrinuti za vlastito posvećenje i za slavu svoga Stvoritelja.

Duša, zaokupljena ohološću, ljubavlju prema novcu i težnjom za senzualnim, tjelesnim užicima, nije sposobna posvetiti se razmatranju. Glavni uvjet, koji je potreban za razgovor s Bogom i za slušanje nutarnjeg glasa Duha Svetoga jest u tome, da se čovjek odvoji od svega što nije Bog. Sveti Pavao opominje da se kršćanin treba služiti stvarima ovoga svijeta kao da ne postoje. To se nazivlje nutarnja šutnja.

Ta šutnja, moguća svima, koji su dobre volje, jest držanje uvjerenog kršćanina, da je njegova jedina sudbina, jedino opredjeljenje usmjereno na Boga, koji ga je stvorio »na hvalu slave Božje«. Takav kršćanin znade da je na zemlji »sve taština«. Ukratko, sve se sastoji u tome da se Bogu iskazuje ljubav radi Boga samoga...

Kontemplacija je iskustvena i nadnaravna spoznaja Boga pod utjecajem darova Duha Svetoga, Naše osobno nastojanje ne može biti dostatno da se to postigne...

Naša je prva dužnost ljubiti Boga, Njemu se klanjati i Njemu zahvaljivati. Gdje su riječi, koje mogu izraziti ljubav, klanjanje i zahvalnost? Na to pitanje obraćenik Charles de Faucauld odgovara: »Moliti znači misliti na Boga, ljubeći Ga«.

Molitva je, prije svega, tiha pažnja na Božju prisutnost. O tome piše benediktinac Dom Marmion ovako: »Molitva je kao izraz našeg intimnog života dje-

teta Božjeg. Zato je pristupačna svim krštenim dušama dobre volje. Bitni elemenat molitve jest nadnaravni kontakt, nadnaravna povezanost duše s Bogom, u kojoj povezanosti duša crpi Božanski život, koji je izvor sve svetosti. Taj kontakt se pokazuje kad se duša, uzdignuta po vjeri i ljubavi, predaje Bogu uz poticaj Duha Svetoga. To se zbiva u tami vjere, ali ispunja dušu svjetlom i životom« (Le Christ, vie de l'âme, ch. 10)...

»Čekao sam tješitelje...«
(Ps 69,21)

9. Prijatelji

Koji prijatelji?

»I nisam našao nikoga!« To je činjenica, od uhićenja do razapinjanja, Isus bijaše osamljen. Na Križu čak je izgledalo, da je i od Boga zaboravljen i napušten, tijekom suđenja nitko se ne zauzimlje za Njega. Mogao bi posuditi riječi mučenika Joba i njegovu tužbalicu: »Od mene su se udaljila braća, otuđili se moji poznanici. Oni, koje sam ljubio, okrenuli su se od mene« (Job 19,13).

Teško je trpjeti osamljen i napušten, umirati sam na bojnom polju, u nesretnom slučaju, na bolesničkoj postelji!...

Koji su Isusovi prijatelji i gdje su? Imao je Isus prijatelja, ali ih nema kod Njega. Sebični prijatelji ostaviše Ga nakon što je najavio Euharistiju u Kafarnaumu. Zaboraviše Ga i ostaviše i oni, koje bijaše čudom izliječio. Od onih, koji ostadoše vjerni, odsutni su, ili oni, koji su šutjeli, obeshrabljeni kao što su apostoli, nemoćni kao Lazar i Nikodem. Bijaše ih, koji su Ga zastrašeno simpatizirali, te onih, koji učiniše nešto kasnije kao Josip iz Arimateje. Ivan Ga prati razborito i hrabro. Majka, Djevica Marija u molitvi je i očekuje čas da se popne na Kalvariju u pratnji Ivana i svetih žena.

Što se tiče apostola, Isus je unaprijed prorekao: »Evo dolazi čas, i već je došao, kad ćete biti raspršeni svaki na svoju stranu i mene ćete ostaviti sama. Ali ja nisam sâm, jer Otac je sa mnom« (Ivan 16,32). Za vrijeme Posljednje Večere reče Isus: »Još ove noći svi ćete

vi izčeznuti, pobjeći zbog mene.« Pisano je, naime, »Udarit ću pastira i stado će se razbježati«.

I zaista, nakon uhićenja u Maslinskom vrtu, svi Ga napustiše i pobjegoše. Neprijatelji uhvatiše tom prigodom dječaka, koji bijaše ogrnut plahtom, ali on pobježe bez odjeće, a plahta ostade u rukama neprijatelja Isusovih. Bijaše tada prava zbrka i rasulo. No, učenici imaju neki izgovor, jer Isus reče onima, koji dođoše da Ga uhvate: »Pustite ove neka odu!« Petar, da obrani svog Učitelja, uzme mač, te odsiječe uho sluzi..., ali Ga Isus ukori i reče, da stavi mač u korice. On tako učini, te i on pobježe. Samo jedan apostol bijaše prisutan na Kalvariji.

Što se tiče mnoštva, gdje su sada oni, koji su glasno uzvikivali HOSANA, prošle nedjelje? Takva je masa, takvo je s mnoštvom. Masa je prevrtljiva. Kaifa Ga je prezirao, Pilat Mu je nastojao pomoći. No, mišljenje se mijenja poput vjetra. Treba se povjeriti Bogu jedinome, jer je On jedini stalan u Svojoj Ljubavi. Izvan Boga moguća su razočaranja. Tko nas ljubi? Tko je onaj, koji me ljubi, koji je spreman umrijeti za me? U nevolji se pokazuje prava ljubav. Ljubav apostola bijaše iskrena, ali je oslabila u kušnji. Što bih ja učinio, da sam bio na njihovu mjestu?

Krhka, nesigurna prijateljstva

Zemaljska prijateljstva vrlo su slabašna i krhka. Sveta Terezija iz Lisieux-a piše: »Kako li je ograničeno uskogrudno i nestalno, prevrtljivo, lakomisleno, lakoumno srce ljudsko!« (A 38).

Njezino iskustvo i zaključci mističkog su reda, a ipak su stvarni na planu vjere, pristupačni svakom kršćaninu. Jedino ljubav Boga može stvarno i potpuno zadovoljiti našu potrebu da ljubimo i da budemo ljub-

ljeni. Terezija piše: »Kako se može intimno sjediniti s Bogom srce koje je odano ljubavi stvorenja?«

Zatim opet: »Isus želi da budem sama s Njim samim, da se sjedini najintimnije, najuže sa mnom. On će me vratiti u domovinu radosti...« (A 38,1).

Vjerna i privilegirana prijateljstva

Žalosno je i bolno osjećati se prezrenim i odbačenim. Isus je upoznao ranu uzrokovanu od mržnje i izdajstva.

Međutim, na Kalvariji, nekoliko najodanijih bijaše tu. Čak jedan od razbojnika, koji se obratio uz Isusovu milost, svojim riječima branio je Isusa i usprotivio se uvredama i pogrdama, koje je slušao. Za vrijeme svog zemaljskog života, izabrao je vjerne prijatelje, koji će za Nj svjedočiti sve do mučeništva. Pomislimo na apostole, zatim na Lazara, na Mariju iz Betanije, na Magdalenu i još neke. Sve do naših dana i tijekom stoljeća koja prođoše i koja nadolaze, bit će prijatelja odanih Srcu Isusovu. Povijest Crkve nam o tome svjedoči... Dosta nam je čitati »Povijest jedne duše«, autobiografiju svete Terezije iz Lisieux-a, da bismo poželjeli njezine najčistije radosti, kojima bijaše povezana sa svojim roditeljima i sa svojim sestrama. U času svoje smrtne borbe, gledala je iskrenu ljubav svojih sestara, koje su je ljubile više nego ona samu sebe. Blago onome, koji poznaje takav stupanj plemenitog poleta takvog prijateljstva, blagoslovljenog od Boga!

Prijateljstvo zahtijeva uzvrat

Sveti Ivan Evanđelist u 4. poglavlju svoje prve poslanice ostavio nam je sažetu teologiju bratske ljubavi: »Bog nas je prvi uzljubio i poslao Sina svoga kao odkupiteljsku žrtvu za naše grijehe«.

Kako ćemo Mu vratiti ljubav za ljubav? Sveti Ivan odgovara: »Ako je nas Bog tako ljubio, moramo i mi ljubiti jedni druge, moramo se ljubiti međusobno!« Zatim dodaje: »Ljubimo se, jer nas Bog prvi uzljubi!« Onda uporno ističe: »Ako netko tvrdi da ljubi Boga, a mrzi brata svoga, takav je lažac.«

I zaista, kako možemo mrziti onoga, koga Bog ljubi? Zatim opet nastavlja: »Tko ljubi Boga, taj ljubi i svog brata!«

Sveti Pavao pozivlje nas na tu ljubav recipročnu, uzajamnu između Krista i kršćana podsjećajući na kalvarijsku Žrtvu, pa kaže: »Nasljedujte Boga, jer ste djeca, koju Bog ljubi. Živite u ljubavi, ljubite se kao što je Krist vas ljubio i predao samog sebe za nas »kao prinos i žrtvu Bogu na ugodan miris« (Ef 5,1-2).

Sv. Pavao veli, kako nas je ljubio Bog neizmjernom ljubavlju... Što je učinio za mene? Za uzvrat što sam učinio za Njega?«

»Herod mu postavi mnoga pitanja,
ali Isus mu ništa ne odgovori«.
(Lk 23,9)

10. Herod – podlac, podmuklac, lisac

Herod ubojica

Herod, ubojica Ivana Krstitelja ujedno je i preljubnik, pa ga Isus smatra za lisca, podmuklaca, kad je tražio da usmrti Isusa. Prisvojio je kraljevsku vlast i nije imao nikakve vlasti ni zakonske moći da sudi Isusu. Površan i lakomislen, vjerovao je na početku da je u osobi Isusa Krista uskrsli Ivan Krstitelj, koga je on dao ubiti. Isusa je držao za magičara, za čarobnjaka: »Nadao se da će pred njim Isus učiniti koje čudo«.

Razočaranje

S visoka, pun oholosti, Herod pita Isusa, ali mu Isus uskrati odgovor. Veliki svećenici i književnici Isusa optužuju s velikom žestinom, ali Isus im ne odgovara.

Ljudski, najjači argument, koji optuženik može iznijeti protiv optužitelja, koji lažno optužuju, jest šutnja. To je velika snaga karaktera. Nikad ne dati odgovora naprasitoj osobi.

Reakcija

Herod na to postupa s Isusom s velikim prezirom i narugao mu se podlo. Tko nema boljih argumenata, služi se ruganjem! Herod smatra Isusa luđakom i stavlja na Nj bijeli ogrtač. Ulizice i laskavci, sluge Herodove, nasljeduju svog nesretnog gospodara riječima

pogrdnim i ogavnim... Isus ih osuđuje mirnom i dostojanstvenom šutnjom.

Herod šalje Isusa Pilatu

Ogorčen, Herod šalje Isusa poganinu Pilatu. Htio je prebaciti na drugoga odgovornost za osudu. Židovi ostaju pri svom zločinačkom nacrtu: Isus mora biti osuđen na smrt! Sotona ih nadahnjuje i podržava u njihovu nastojanju.

Isus je najavio, da će dobri biti progonjeni. To je isticao i sveti Pavao.

Bijela haljina

Njom su zaogrtali luđake. Isus će iskusiti sva poniženja kod zločinačkog suđenja. Riječ Božja, neizmjerna Mudrost izvrgava se podrugivanju i proglašava se Isus luđakom. Sveci su bolno osjećali uvrede i zlostavljanja, jer su osjetljiviji od drugih. Primjer poniženog Isusa Krista potiče ih, da prihvate i podnose sva poniženja hrabro i s ljubavlju.

Duh Sveti poslužit će se s riječju »ludost«: »Križ je ludost!« Sveti Pavao se hvali što je lud za Krista! Sveci su za druge luđaci! Jednog dana govorilo se o jednom mladiću, koji je napustio uglednu obitelj, te otišao u trapiste, stroge redovnike, te su redom izjavljivali: »Izgubio je pamet!« Mladić je ponosno odgovarao: »Da, izgubio je pamet za duh ovog svijeta!« Sveti pisac veli: »Osuđenici će govoriti za izabrane: »To su pravi mudraci, a mi smo ih smatrali za luđake!« (Mudr 5,14).

Sveta Terezija pisala je, kako je za nju sreća što može trpjeti za Onoga, koji nas je ljubio do kraja, da je proglašavan ludim! (L 169).

Zatim opet na drugom mjestu: »Jedini zločin, koji je pridijevao Herod Isusu, jest u tome, što ga je nazivao

luđakom. Da, luđaštvo Isusovo u tome je, što je tražio siromahe duhom, da ih povede u svoje Kraljevstvo, On, Kralj slave. Njegova je ludost u tome, što je došao na zemlju tražiti grješnike, da od njih stvori svoje prijatelje...« (L 169).

Da, ljubio nas je do ludosti, kako tvrdi ljudska mudrost. Sveti Ivan Evanđelist veli: »Ljubeći svoje, ljubio ih je do kraja, do krajnjih granica ljubavi!«

Mudrost i ludost

Sveti Pavao piše: »Bez sumnje, govor o križu ludost je za one, koji propadaju, a za nas, koji se spasavamo, sila je Božja, jer stoji pisano: Uništit ću mudrost mudrih i učinit ću ispraznim umnost umnih. Gdje je mudrac? Gdje je književnik? Gdje je istraživač ovog svijeta? Zar nije Bog učinio ludom mudrost svijeta? Budući da svijet svojom mudrošću nije upoznao Boga u Božjoj mudrosti, odluči Bog one, koji vjeruju, spasiti ludošću propovijedanja« (1 Kor 1,18...).

Sveta Terezija opet veli: »Svijet je lud, jer neće da shvati, što je Isus učinio da spasi svijet. Svijet je lud, jer zavodi duše i vodi ih k čatrnjama bez vode« (L 149).

Kazna za Heroda

Kasnije će Herod i svetog Petra baciti u tamnicu, ali ga je iz tamnice izbavio anđeo Božji.

Djela apostolska iznose, kako je Herod žalosno svršio: »Proglašavao se za Boga, ali ga anđeo Gospodnji udari, te je izdahnuo izjeden od crvi« (Dj 12,22).

Herod postaje simbol ludosti žigosane u Svetom Pismu! U Bibliji se govori o ludosti djevica, koje ne odgovoriše zahtjevima Božjim. Isus proglašava ludost lakomca, koji se ponosio zemaljskim bogatstvom: »Luđače, još ove noći ćeš umrijeti!« (Mt 25,2. Lk 12,20).

Psalmist sažaljeva ludost nevjernika ovim riječima: »Luđak reče u svom srcu: nema Boga!« (Ps 14,1).

Postoji li lijek za takvu ludost?

Bogu nije ništa nemoguće. Nakon čudesnog ozdravljenja, luđak iz Gerazene, moli Isusa da Ga slijedi. Još je divnije i čudesnije obraćenje luđaka, koji se definitivno priključiše Božanskoj Mudrosti!

»Pilat im predade Isusa, da se razapne«
(Iv 19,16).

11. Pilat nepravedni sudac

Pilatovo poštenje

Da, bio je pošten, bio je iskren poganin. Priznavao Isusovu nevinost i više puta je isticao: »Ne nalazim na Njemu nikakve krivice«. Pilat razgovara s Isusom, da bi Ga bolje shvatio, divio Mu se i sve je činio da Ga spasi. Nažalost, nije dosta biti pošten!

Pilatova slabost

Pilat se bojao, strašio se, oklijevao, kolebao se: »Što ću učiniti s Isusom?« Pokušavao je, da Isusa vrati Židovima. Nagađao se sa Židovima i govorio: »Kakvo je zlo učinio?« Pušta Barabu, daje bičevati Isusa... Kapitulira, kad mu Židovi prijete, da će ga tužiti Cezaru... Bojeći se da ne izgubi položaj i časti... Da je učinio svoju dužnost kako treba, bio bi cijenjen u židovskom narodu i kod rimskog cara. Nije imao mudrosti...

Komedijaš i kriminalac, zločinac

Pilat pere svoje ruke, ali ne pere svoju dušu. Nastoji baciti svoju krivicu i odgovornost na Isusove tužitelje, ali surađivati u jednom zločinu također je grijeh kao i učiniti ga. Uostalom, on sâm mogao je zakonito odlučiti spriječiti smrtnu osudu, pa Isus ne bi bio razapet. Sigurno, iz slabosti to nije učinio. Nije to učinio iz okrutnosti, ali ipak priklonio se Judi i Kaifi.

Pilat je ostao gluh, nije poslušao ni glasa svoje žene, da ne sudjeluje u zločinu, odbio je i milost

svjetla, što ga je dobivao u razgovoru s Isusom.

Isus je rekao Pilatu: »Tko ljubi istinu, sluša glas moj«. Pilat je upitao Isusa: »Što je istina?« A zatim, ne čekajući odgovora, vraća se na razgovor sa Židovima. Odbijanje svijetla bijaše uzrok njegovih zabluda i njegove propasti. Malo nakon toga vratio se k Isusu i upitao Ga: »Odakle si Ti?« No, nije dobio nikakva odgovora na to pitanje.

Jedna od najvećih kazni, koju može dosuditi Božanska Pravda, jest Božja šutnja. Bog zašuti, kad jedna duša odluči više ne slušati Boga ni Božjega glasa. Bog napušta onu dušu opterećenu jedino zemaljskim interesima i koja ostaje gluha na opomene, koja zloupotrebljava primljene milosti, koja se opire pozivima nutarnjeg glasa, koji se usredotočuje na prvom mjestu na Boga.

Istina

Istina je riječ, koja se slaže sa stvarnošću, evidentna, stvarnost da duh. Evanđeoski pojam istine jest onaj o susretu s Bogom, istina je punina objave usmjerene na Krista. Pilatu je manjkala ta objava.

Isus, Riječ Božja, jest »Put, Istina i Život«. Isus nam je pomogao upoznati Oca. Vodio nas je k Ocu. »Nitko ne dolazi k Ocu osim po Meni« (Iv 14,6). Pomogao nam je učestvovati u Božanskom životu, darujući nam Duha Svetoga, kojega i sam nazivlje »Istina« (1 Iv 5,6). Duh Sveti svjedok je Kristov i koji pruža Istinu, prisutnu u Crkvi. Već, na zdencu Jakovljevu Isus reče Samaritanki, koja ga je slušala, da će »klanjatelji jedinom Bogu klanjati Mu se u Duhu i Istini« (Iv 4,23).

Svaki kršćanin prima u vjeri Istinu, što mu je pruža Sveto Pismo. Sveti Pavao govorio je: »U Kristu ste i vi, pošto ste čuli riječ istine – Radosnu vijest svoga

spasenja, u njemu ste, prihvativši vjeru, i zapečaćeni Duhom Svetim, obećanim« (Ef 1,13). Od krštenja, njegov život bio je preobrazio dušu objaviteljskom riječju Oca, prisutnu u Isusu Kristu i prosvijetlio je po Duhu Svetom.

Kralj

Na sudu kod rimskog upravitelja Pilata, Isusovo kraljevstvo temelj je sudskog procesa.

Pilat postavlja zamku i pita: »Jesi li Ti kralj židovski?« Isus odgovara: »Moje kraljevstvo nije od ovoga svijeta.« Pilat opet zapitkuje: »Dakle, Ti si kralj?« Isus mu jasno odgovara: »Da, ja sam kralj!« Pred Židovima Pilat pita: »Hoćete li, da vam pustim kralja židovskoga?« Pilat predaje Isusa vojnicima, koji Ga krune trnovom krunom i rugaju Mu se: »Zdravo, kralju židovski!«

Pilat bi ipak želio Isusa pustiti i pokazuje Ga narodu, govoreći: »Evo čovjeka!« Zavedeni narod odgovara: »Neka se razapne!«

Narodni prvaci prebacuju stvar na političku platformu i govore: »Svaki, koji se pravi kraljem, nije prijatelj caru!«

Pilat opetuje: »Evo vašeg kralja!« Starješine narodne sa zavedenom masom govore: »Na smrt s njim!«

Pilat ponovo govori: »Zar da razapnem vašeg kralja?« Neprijatelji Isusovi odgovaraju: »Mi nemamo drugog kralja osim cara!«

Kolike li kontradikcije, protivuriječja! Mržnja prešućuje svaku logiku i dijalog čini nemogućim. Pilat, napokon, određuje smrt na križu za nevinog Krista, Sina Božjega, te daje naredbu, da se na križ pribije osuda uz riječi: »Isus, kralj židovski!«

Isus kao i Njegova Majka potječu od plemena Judina i direktnog Judina potomka Davida. Zaista, bijaše kralj, vremenski kralj, kojeg je narod tako nazivao, kličući Mu na Cvjetnicu. Zaista, prorok Zaharija, koga navodi Evanđelist, navijestio Ga je ovako: »Evo tvoga kralja, koji ti dolazi, ponizan, jašući na magaretu«. Mnoštvo je vikalo na Cvjetnicu: »Blagoslovljen kralj koji dolazi. Blagoslovljeno neka bude kraljevstvo koje dolazi, kraljevstvo Davida oca našega« (Zah 9,9. Iv 12,14).

Ovog dana, kao i u različitim prigodama tijekom svog javnog života, Isus odbija vršenje svog vremenitog kraljevstva. Često je govorio o »Božjem Kraljevstvu«. Prije svega, Krist je duhovni Kralj, Učitelj, Svećenik i Sudac ujedno. Prema riječima anđela Mariji: »Njegovu kraljevstvu neće biti kraja« (Lk 1,32).

»Pilat naređuje, da Isusa bičuju«.
(Iv 19,1).

12. Bičevanje

Nezaslužena kazna

Strašno i užasno bijaše to mučenje. Isus je svezan za stup. Sagnuo je glavu i zatvorio oči. Vojnici imaju u rukama bičeve. Tijelo bijaše izranjeno strahovito i krv je tekla obilno.

Rimsko bičevanje, kako ga opisuje Ciceron i Filon, bijaše zaista okrutno: »remenje je deralo kožu, rezalo i zadavalo velike muke i patnje. Zakon rimski takvo mučenje odredio je samo za robove. Koji put mučenici bi pod bičevima umirali. Isus je drhtao, tresao se od boli. U takvom stanju mogao je na sebe primijeniti riječi psalmiste: »Ja sam kao crv, a ne više čovjek, ruglo ljudima i naroda prezir. Koji me vide, podruguju mi se, razvlače usne, mašu glavom« (Ps 22).

Velike boli uzrokom su velikim suzama. Sav je u ranama. Čovjek boli, na koga se svališe naši zločini.

Nakon bičevanja

Djevičansko i savršeno tijelo Božje Riječi, koja postade čovjekom, osjećalo je boli više nego drugi ljudi. Isus je nakon bičevanja bio iscrpljen, no Božanstvo je podržavalo Njegovo Tijelo. Pilat je bio naredio bičevanje, da onda pokaže Isusa izmučena Židovima, misleći, da će se smilovati i da više neće zahtijevati Isusovu smrt. Pokazuje Ga svjetini, govoreći: »Evo čovjeka!« Sve bijaše uzalud...

U svojim mukama, Isus je, sigurno, mislio na muke bivših i današnjih mučenika po svemu svijetu. I na

mučenike u hrvatskom narodu tijekom mučnih stoljeća, pa sve do naših dana, kad se ponavljaju zločini bivših zločinaca, ali se čine zločini, kakvih povijest nije upamtila.

Zašto je Isus htio toliko trpjeti? Prorok Izaija veli: »Za naše grijehe probodoše njega, za opačine naše njega satriješe. Na Njega pade kazna – radi našeg mira, Njegove nas rane izcijeliše«. Sveti Petar dodaje: »Isusova muka nas je izliječila« (Iz 53,5.1 Pt 1,24).

Tijelo i duh

Bičevanje je zadovoljština za grijehe tijela. Sveti Pavao veli: »Ono što bijaše nemoguće Zakonu, jer je zbog tijela bio nemoćan, ostvario je Bog – poslao je, radi grijeha, svog vlastitog Sina u obličju grješnog tijela i osudio grijeh u tijelu, da bi se u nama, koji ne živimo po tijelu, nego po Duhu, ispunio pravedni zahtjev Zakona! Oni koji žive po tijelu, teže za tjelesnim stvarima, dok oni, koji žive po Duhu, teže za onim što je duhovno... Jer ako po tijelu živite, umrijet ćete. Ako Duhom usmrćujete tjelesna djela, živjet ćete« (Rim 8,3,13).

Ostati čist od napadaja požude ili od demona, sotone, potrebna je hrabrost, ali ima momenata u životu, kad treba gledati vatru paklenu da se izbjegne grijeh, jer ponekad je strast tako jaka, da nije dosta ljubav Božja da se opre strastima i napastima. Potrebno je utjecati se mrtvenju i Sakramentima. Sveti Matej veli: »Ima duhova, koji se ne mogu istjerati drukčije, osim postom i molitvom!« (Mt 17,21).

Po zaslugama bičevanja Isusova i uz pomoć Djevice Marije, izgrađivati savjest i tražiti milost, da nikad ne učinimo smrtni grijeh, da napokon dademo hvalu Bogu i da Mu pribavimo slavu, koju od nas očekuje.

Ljubav i žrtva

Nema ljubavi bez žrtve. Nema pravog kršćanskog života bez asceze i sva mistika bez žrtve bit će nemoguća. Zato sveti Petar, misleći na očišćeno zlato vatrom, govorio je onima, koji su iskušavani: »Ako budemo običavali razmatrati Muku našeg Spasitelja manje ćemo se čuditi, kad na nas navali kušnja nenadana i neočekivana« (1 Pt 4,12).

Zato prvak apostola, koji bijaše i sam bičevan i koji se radovao, što bijaše suđen trpjeti za Isusa Krista, mogao je dodati: »Radujte se, ako budete trpjeli, ako budete dionici muka Kristovih, ako vas tko pogrdi zbog imena Kristova, blago vam, jer Duh slave, Duh Božji počiva na vama!« (Dj 5,41).

Osuda u Edenu, izrečena čovjeku, da »radi u znoju lica svoga« primjenjuje se svim Božjim službenicima za njihovo posvećenje. Istina je, da je ljubav izraz neizrecive radosti. Ima i takvih, koji su umrli od rane, koju im je uzrokovala ljubav. Ipak, za njih i za svu djecu Adamovu, ljubav je vatra, koja prži i uzrokuje patnju. Doći će dan, kad će prestati svako trpljenje. U nebu Gospodin Bog »otrti će svaku suzu s očiju izabranih, i neće više biti patnje« (Otk 21,4. Iz 25,8). Ljubav će biti vječno učestvovanje u beskonačnoj sreći u Bogu.

Sveta Terezija iz Lisieux-a, prije nego će ostaviti svijet i postati karmelićanka, povjerila je bezazleno svojoj sestri: »Želim samo jednu stvar kad budem u Karmelu, a ta je da uvijek trpim za Isusa. Za trpljenje podneseno s radošću, spasavaju se duše, bolje se ljubi dobri Bog kroz svu vječnost« (L 43). Poznato nam je, kako je Terezija ostvarila potpuno svoju želju.

Da li tražiti trpljenje?

Važno je jedino kršćanski proživljavati onu patnju, koju Bog pripusti. Ništa tražiti i ništa odbijati.

Prepustiti Bogu da nas vodi na putovima, kako se Njemu bude svidjelo. Božji izbor bolji je nego naš. Možda bi naš izbor mogao biti nepromišljen. Za učestvovanje u Odkupljenju dosta je prihvatiti s ljubavlju dio, kakav nam Bog bude dao.

Prihvatiti – ključna je riječ za trpljenje – bit će više od rezignacije, od odricanja deprimirajućeg fatalizma ili sudbine. Tko želi biti moj učenik, neka svakodnevno uzme na se svoj križ, komadić Moga Križa, koji će mu Bog dati i neka Ga slijedi do Kalvarije.

Evo zašto sveti Pavao govori ovako: »Sad nalazim radost u patnjama, koje podnosim za vas – i tako u svom tijelu dopunjujem što nedostaje Kristovim mukama – za Tijelo Njegovo, koje je Crkva« (Kol 1,24). Ništa ne manjka sa strane Isusove – i On sam mogao je dati svojoj žrtvi neizmjernu vrijednost, dostojnu Boga – ali sa strane apostola i svakog kršćanina manjkalo je još sjedinjenje muka s mukama Kristovim, kao njegovim članovima, trpeći u njemu i za njega.

Dakle, svaki je kršćanin – u mjeri koju Bog bude htio s Ljubavlju i Mudrosti – suodkupitelj, pridružen trpljenju Božanskog Učitelja i u istom cilju, da Bogu daje vanjsku slavu, koju Mu grijeh oduze u Edenu i tijekom vjekova.

Uostalom, tu je odgovor na problem trpljenja: čast je imati udjela u odkupiteljskoj Žrtvi Isusa Krista i obnavljati s Njim naše pristajanje s patnjama Njegove Muke, sjedinjujući se često sa Euharistijskom Žrtvom naših Oltara.

»Zatim vojnici opletoše krunu od trnja,
te Mu je staviše na glavu« (Iv 19,2)

13. Trnova kruna

Izrugivanja i prezir

Prizor bolan i ponizujući. Vojnici i krvnici, koji izvršiše bičevanje, bijahu pogani, prostačkog vladanja, koji u Isusu vide samo običnog zločinca, ali posebno nadahnutog.

Pomislimo sada ovdje kao i tijekom Muke Kristove »čas je tame«. Sotona ima veliku moć da potiče Židove protiv Isusa. Sin Božji, Isus Krist i Njegova Majka Marija pristaju da budu igračka tih prostaka. Ispletoše krunu od trnja, što ga odsjekoše iz trnova grma u dvorištu, te tu krunu staviše na Isusovu glavu. Izrugujući se, poklecali su govoreći: »Zdravo kralju židovski!« Uz to su ga i udarali.

Krv teče iz rana od bičevanja i iz rana, koje nastadoše od trnja. Pijani vojnici se podruguju. Vojnici pljuju Isusu u lice. Isus sjedi na kamenu, ogrnut crvenom kabanicom, prljavom i poderanom, svezanih ruku, tijelo mu je bolno isparano bičevima i trnjem, zatvorio je oči, šuti i moli.

Pokora i ispaštanje

Okajava oholost ljudsku, koja će se uzdizati neprestano svuda. Isus je slobodno prihvatio tu pokoru. Koji bi kralj prihvatio takvo poniženje za svoje podložnike? Koji gospodar za svoje robove? Bog, Isus Krist, prihvaća to poniženje i pokoru za svoja stvorenja, koja su ga teško uvrijedila svojim grijesima.

A mi smo preponosni i crvenimo se zbog ponižen-ja, bunimo se protiv nepravedne optužbe, ne prihvaćamo prigovore, koje smo zaslužili. Upoznajmo svoju oholost i osjetljivost, naučimo podnositi neuspjehe, pokoravati se onima, za koje držimo da su manje nadareni nego mi. Taština, uobraženost, ambicija, slavohlepnost, osjetljivost, želja za častima, uvreda zbog manjka pažnje... Nitko nam još nije pljuvao u lice, vrijeđajući nas i mučeći nas... Tko poznaje naše osobne grijehe i kakvo bi bilo naše držanje i ponašanje, kad bi naši grijesi bili objavljeni društvu, u kojem se nalazimo?

Sveci su razumjeli Krista. Blažena Marija Terezija de Soubiran, utemeljiteljica i glavna ravnateljica redovničke družbe, bijaše uklonjena, svrgnuta s položaja, a naslijedila ju je jedna spletkarka, intrigantica. Izbačena iz vlastite redovničke družbe, lutala je okolo više mjeseci. Napokon, bijaše primljena u drugu kongregaciju kao obična novakinja i tako ostade do smrti kao pomoćna redovnica, laikinja. Ima više sličnih slučajeva. Heroizam se ne improvizira!

»Evo čovjeka!«

Oholi i glupi guverner, upravitelj Pilat, uostalom tako slab, nepravedan i strašljivac, uzročnik je Isusovim mukama, koje je podnio zbog bičevanja i krunidbe trnjem. »Evo čovjeka!« a tko je taj čovjek? Tko Ga je doveo do takvog stanja, da je jedva sličio čovjeku. Više je sličio zgaženom crvu.

Krist izrugan, osramoćen, pogrđen od nesavjesnih okrutnih vojničina, predstavljen je narodu okrunjen trnjem i ogrnut prljavom kabanicom. Kako je Pilat mogao prepustiti pijanim soldatima, da muče Isusa, skoro, do uništenja njegove osobnosti? A taj čovjek bijaše Bog...

Isus se htjede roditi kao dijete, položen bijaše na slamu u jaslama hladne špilje, morao je u izbjeglištvo zbog opasnosti da Ga ne ubije zloglasni kralj Herod. Tijekom njegova tridesetgodišnjeg života, bijaše skromni radnik, a kao propovjednik Radosne Vijesti, jednog dana htjedoše Ga Nazarećani kamenovati. Poznate su nam kušnje za Njegova javnog života i mnoga poniženja od Nazarećana. Odbio je slavu, koju Mu je nudio Sotona. Uvijek je odbijao sve, što je mirisalo na oholost. Na Posljednjoj Večeri pada na koljena i pere noge siromašnim grješnicima, svojim učenicima.

Evo čovjeka! Isus se rado predstavljao kao »Sin čovječji«, izraz, koji se često ponavlja u Starom Zavjetu, posebno kod Danijela i Ezekijela (Dan 8,17. Ez 2,1). Ovaj Sin čovječji Sluga je Božji u najodličnijem smislu, izvanredna ličnost, nebeskog porijekla. »Gledao sam u noćnim viđenjima, i gle na oblacima nebeskim dolazi kao Sin čovječji«. Isus reče pred Kaifom: »Vidjet ćete Sina čovječjega, kako sjedi s desne strane Svemogućega i kako dolazi na oblacima nebeskim« (Dan 7,13. Mt 26,64).

Duh djetinjstva

Kristova muka škola je poniznosti. Sotona zavede Evu lažnom veličinom: »Bit ćete kao bogovi«. Malešnost, neznatnost protivi se našoj naravi. Međutim, Isus je drugog mišljenja: »Tko ne primi Kraljevstvo Božje kao dijete, neće u nj ući« (Mk 10,15). Neugodno bijaše farizejima, umišljenim oholicama, čuti te riječi od Isusa. Isus se grozi da će zatvoriti vrata Kraljevstva, ako k Njemu ne idemo kao mala djeca...

Kraljevstvo je Božje kraljevstvo Ljubavi. Treba ga primiti u jednostavnosti i zahvalnosti djeteta Božjega. Takvo držanje bijaše držanje Isusa u odnosima sa Svojim Ocem. U Maslinskom Vrtu, obraća Mu se imenom

Abba, Oče, aramejskom riječju, koja izražava sinovsku intimnost i nježnost. Tako govore djeca; tata, ćaća!

Treba dobro razumjeti spomenutu riječ »dijete«. Biti dijete, ne znači biti djetinjast ili dječji. Znači imati kvalitete bez nedostataka. To je potrebni uvjet da se razumiju tajne Kraljevstva Božjega: »Blagoslivljem Te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio mudrima i objavio djeci!«

Maloća i veličina

Govorit ćemo o veličini maloće, neznatnosti, malešnosti, podsjećajući se na plemenitu veličinu poniženjâ Sina Božjega, posebno za vrijeme Muke.

Kršćanstvo je sinteza potpunih kreposti. Tako duhovno djetinjstvo povezuje jednostavnost i veličajnost, ide prema svetosti zajedničkim putom običnih djelatnosti s ljubavlju, povezujući muževnu zrelost odraslih s maloćom, uvjet je prave veličine.

Božanski kriterij, Božansko mjerilo drukčije je od naših ljudskih procjena. Evanđeoske činjenice i neshvatljivo vladanje Kristovo za vrijeme muke, premašuje sva ateistička, ili čisto racionalistička shvaćanja: treba biti malen prema svijetu da se bude velik prema Bogu: »Onaj je najveći u kraljevstvu nebeskom, koji se ponizi kao ovo malo dijete. Tko primi radi mene jedno malo dijete kao što je ovo, mene prima« (Mt 18,4).

Ovo je na dugo i široko iznosio sveti Pavao, obraćajući se Korinćanima, kad uspoređuje mudrost ovoga svijeta s kršćanskom mudrošću, špekulacije, posmatranje misli i lukavstvo ljudske retorike s Božjom, Boga, koji zatire mudrost mudrih, dok se uzvisuje ludost poruke od Boga darovane i ludost križa Kristova.

Veličina i maloća vidi se u Isusu, kad je nosio trnovu krunu i crveni ogrtač! Od Isusova krštenja u vodi

Jordana, Ivan Krstitelj čuo je glas Oca nebeskoga, koji je govorio: »Ovo je Sin moj, Ljubljeni moj, koga sam odabrao« (Mr 3,17).

U Pilatovoj palači, Bog, Otac nebeski, promatra svoga Sina – okrunjena trnjem, koji postade kao izrod čovječanstva – s velikom ljubavi i neizmjerne ljubaznosti.

Da, Isus je isti za vrijeme muke kakav bijaše u sjaju Preobraženja i kakav će vječno ostati u nebu.

»On, koji OSOBNO u svom tijelu naše grijehe uznese na križ, da mi umrijevši svojim grijesima, živimo pravednosti, On, čijim ste modricama izliječeni...« (Mt 2,24...).

14. Teret križa

Teret, pratnja

Prema običaju osuđenik mora nositi oruđe kazne do mjesta izvršenja kazne, Stvoritelj svijeta koraca pod teretom, koji je trebao nositi razbojnik Baraba. Da neprijatelji što više ponize Isusa, uza nj koračaju dva osuđenika, zlikovca. Prije pet dana, Isus je koracao istim putom uz klicanje mnoštva, iskazujući Mu časti kraljevske. Tu su rimski vojnici, farizeji, puni mržnje, liktori, rimski časnici, koji Isusa zlostavljaju, stranci mašu glavom.

Poput Izaka, Isus je žrtva, koja se penje na žrtveni Oltar da se pokori svom Ocu nebeskom.

Mučno uspinjanje na Kalvariju

Život je putovanje, kojega je kraj ulazak u život vječni. Za čistu dušu, put je posut cvijećem, ali u svim životnim prilikama ima mučnih uspinjanja, teškog penjanja, ima časova kušnje, žalosti, bolesti, umornosti, klonulosti, malodušnosti, napasti, neuspjeha. Križ će nam koji put izgledati vrlo težak. Ni Isus nije u nekim momentima mogao nositi svoj križ. U Maslinskom Vrtu Bog posla anđela, da utješi. Na križnom putu daje Mu pomoć po jednom čovjeku.

Šimun Cirenac

Budući da je Isus posrtao pod teretom križa, nasilna pratnja zaustavi nekog Šimuna iz Cirene, koji se

vraćao iz polja, te ga prisili da uzme na se Isusov križ i da ga nosi prema Kalvariji. Uzeo je teret i koračao za izmrcvarenim Isusom...

Mnoštvo naroda išlo je prema Kalvariji, promatrajući osuđenike. Tu bijahu i žene, koje su žalile Isusa, udarajući se u prsa...

Šimuna dobro Bog nagradi za dobro djelo! Evanđelje govori o njegovoj dvojici sinova, Aleksandru i Rufu. Šimun i njegovi sinovi učenici su Kristovi.

Zar može slabost pomoći neizmjernoj moći? Ako bi nastojali biti na mjestu Šimuna Cirinejca, radije molimo: »Bože, pomozi nam, da Ti pomognemo!«

Bog želi imati pomoć od ljudi. Sveta Terezija iz Lisieux-a veli: »Isus želi da s Njim sudjelujemo na spasavanju duša. Krist ne želi ništa činiti bez nas. Stvoritelj svemira čeka molitvu siromašne male duše da spasi druge duše, odkupljenjem kao i ona uz cijenu svoje krvi. Naše je poslanstvo plemenito i uzvišeno. Isus očekuje od nas molitvu, uzdah našeg srca« (L 135).

Biti pozvan na suradnju s Otkupiteljem, pomagati Isusu Kristu nositi Križ, za kršćanina je poseban privilegij, povlastica. U tom poslu težak je prvi korak. Svaka žrtva ispočetka je teška, ali nakon što je učinjena, uzrokom je veselja i radosti, Ljubav je vatra, koja se hrani drvetom Križa!

Na Oltaru dužnosti

Križ bijaše Oltar na Žrtvu našeg Spasitelja. Staleška dužnost nadopunjena »s nakanom da Mu se dopadne«, posvećujuća je. Tako shvaćen naš život, ostaje Oltar, na kome se skupljaju grančice naših neznatnih djela prikazanih kao žrtva paljenica. Iz podložnosti Crkvi, mi žrtvujemo svoju volju, da je podložimo volji Božjoj. Može se dogoditi da nam križ izgleda više kao kazna nego kao znak ljubavi, jer ga gledamo

kao stvar, koja nas muči i razapinje, namjesto da ga primimo s ljubavlju i poštovanjem kao Božji dar i kao čast, koju nam Bog iskazuje.

Nikad nećemo izgledati bolji sluge Kristovi, Njegovi prijatelji i nasljednici nego kad primamo u se znakove svetoga Križa i kad s križem trpimo muke slične Kristovim mukama. Pomagati Isusu nositi njegov Križ, znači također doći u pomoć našoj braći, osobito ako su u nevolji, Sveti Petar veli: »Služite jedan drugoga – svaki milošću kakvu je primio – kao dobri upravitelji mnogovrsne Božje milosti« (1 Pt 4,10). Sveti Pavao nas savjetuje da nosimo terete jedni drugima. To predpostavlja jednako međusobno i bratsko podnošenje naših nedostataka, pogrješaka i mana, što je ponekad vrlo teško, jer svaki, budući da nije svjestan svojih vlastitih nastranosti i grijeha, videći više grijehe drugih.

Kraljevski put

Kako se usuđujemo tražiti drugi put, da se dopadnemo i svidimo Bogu i učiniti Mu ugodnu žrtvu, kad je Isus, da počasti Svoga Oca nebeskog, prihvatio tako veliko i teško trpljenje? Ni jedan jedini svetac nije živio bez muke i patnje i bez križa.

Ne traži se od nikoga, da ljubi trpljenje zbog samog trpljenja, nego zato što Spasitelj to voli zbog slave Božje i spasenja svijeta. Trpljenje je neizbježivo u životu, ali ga treba prihvatiti hrabro i u jedinstvu s raspetim Isusom na Križu. Križ nosi onoga, koji nosi križ, a ponizuje i muku zadaje onome, koji ga vuče.

Pomagati Isusu Kristu nositi Križ znači prihvatiti dio, koji nama pripada, a to je uvjet da čovjek bude kršćanin: »Ako tko hoće ići za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi« (Mt 16,24). Zatim opet piše sveti Matej: »Ja zato šaljem među vas proroke i mudrace i književnike, od

kojih ćete jedne pobiti i razapeti, a druge bičevati. Zato jao vama, književnici i farizeji, licemjeri« (Mt 23,34). Svi neće biti ubijeni, ali svi se mogu identificirati s mukama Božanskog Učitelja, nasljedujući Ga prema mjeri primljenih milosti.

Sveti Pavao, koji je tako dobro shvatio Isusovu misao, mogao nam je povjeriti: »Ja sam, naime, po zakonu umro Zakonu da živim Bogu, s Kristom sam razapet na križ. Živim – ali ne više ja, nego Krist živi u meni: život, koji sad provodim u tijelu, provodim u vjeri u Sina Božjega, koji mi je iskazao ljubav i samoga sebe za mene predao...« (Gal 2,19. Gal 6,14. 1 Kor 2,2).

Apostol nas potiče, da ne bismo učinili ništa, da ne izgubi snagu »Križ Kristov«. Ali, svaki kršćanin nije tako hrabar, pa ga apostol želi: »Govorim vam plačući, mnogi se vladaju kao neprijatelji Križa Kristova. Njihov kraj bit će izgubljenje« (1 Kor 1-17. Fil 3,18).

Da se vladamo kao prijatelji Križa Kristova, treba Križ ljubiti kao što ga je Isus Krist ljubio. Dakle, u svijetlu vjere, križ nije instrument sramote. Križ je obasjan Božanskom ljubavlju.

Križ plodan... i slavan

Sveta Terezija od Malog Isusa, koja će biti proglašena zaštitnicom Misija, gledala je u drvetu Križa tajnu plodnosti svakog apostolata. Ona piše misionaru Theophane-u Venard-u: »Sav misionarski život plodan je u križu. Prava je sreća trpjeti, i da se mogne živjeti, treba nam umrijeti«... Zatim nastavlja: »Vaš apostolat označen je pečatom Križa, kod Boga ste privilegiran zbog progonstva i trpljenja više nego zbog sjajnih propovijedi. S mukama Isus želi utvrditi svoje kraljevstvo u dušama« (L 226). Prihvaćajući misao Theophane-a, Terezija za svoj račun veli, da se taj misionar nije osla-

njao na svoje vlastite snage, nego na snagu Onoga, koji je na Križu pobijedio sile paklenske (L 245).

Terezija veli: »Pravi Križ jest mučeništvo srca, intimno trpljenje duše, koje nitko ne vidi nego jedino Bog« (L 167). Dodaje još i ovo: »Istina je, da me je Križ pratio od kolijevke, ali taj Križ pomagao mi je ljubiti Boga vatreno« (L 253).

Uostalom, svetica znala je vidjeti u Križu početak slave, o kojoj govori sveti Pavao: »S Kristom sam raspet na Križ. Ponosim se Križem našega Gospodina Isusa Krista (Gal 2,19. Gal 6,14). Zato liturgija, Bogoštovlje veliča slavni Križ, jer smrt Isusova na Križu bijaše ujedno Njegova Žrtva i pobjeda.

Sveta Terezija piše: »Bože moj, hvala Ti za sve milosti, koje si mi dao, posebno milost trpljenja. S radošću ću Te promatrati zadnji dan kako nosiš žezlo Križa. Budući da si mi dao u dio taj dragocijeni Križ, ja se nadam, da ću Ti u nebu biti slična i vidjeti na svom proslavljenom tijelu svete znakove Tvoje Muke«. Terezija ne zaboravlja »da su mali križevi običajniji nego veliki i oni pripremaju srce, da ih primi, kad bude volja Božja« (L 148).

»...Ponizi sam sebe, postavši poslušan
do smrti i to do smrti na Križu« (Fil 2,8).

15. Ležeći na podu

Padovi i podizanja

Evanđelje ne spominje nijedan pâd Isusov Kršćanska pobožnost sačuvala je tri pada na Križnom Putu. Božanski Osuđenik toliko je puta i na razne načine bivao ponižavan...

Postoje i moralni padovi. Česti padovi oslabljuju volju, koja sve slabije iskorišćava Božju milost, oslabljuje prijateljstvo s Bogom: Računao sam na te, i ti si me razočarao!

Rasipni sin iz Evanđelja pao je u blato, odao se raskalašenosti, razuzdanosti, nemoralu. Sjetio se, napokon, svoga oca, u svom poniženju reče: »Ići ću svome ocu i reći ću mu: Oče, sagriješio sam«.

I grješnik David, nakon grijeha, uvidio je svoje velike ludosti, svoja izdajstva, svoje sramote. Kajao se i molio Boga za milost. I velike duše imaju također svoje slabosti i Bog, da bi ih podsjetio na poniznost, dopušta padove, nekad i vrlo teške. Da znadnu, kako se svetost ne sastoji samo nikad ne pasti u grijeh, nego znati se nakon svakog pada podići, osvijestiti se i bolje paziti na svoje slabosti, držeći se čvršće za Božju ruku.

Sveta Terezija, isticala je svojoj sestri Celini: »Biti odan Isusovoj Ljubavi, znači biti sličan Isusu nudeći svoj križ, makar nekad i pali pod teretom, trebamo se podignuti nakon svakog pada jači nego prije pada« (L 81).

Bože, nakon svakog pada zbog neizbježive slabosti ljudske naravi, Ti dobro znadeš da Te ipak ljubim.

Tako treba uvijek spremno reći u nadi da će unaprijed vjernost biti odanija.

Poniženje i nevolja

»Krist, Božanske naravi, nije se ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se te jednakosti lišio, uzevši narav sluge i postavši sličan ljudima. Kad postade kao čovjek, ponizi sam sebe, postavši poslušan do smrti, i to do smrti na križu« (Fil 2,6).

Daleko od toga da bi se ponosio zbog Svoje jednakosti s Bogom, On ne traži Svoje slave, nego traži slavu Svoga Oca nebeskoga, prihvaćajući Križ. Ako moli od Oca, da ga proslavi, to moli da Otac u Njemu bude proslavljen, dovršavajući Svoje djelo Ljubavi za ljude po smrti i uskrsnuću Svoga Sina.

Sišavši s visina Svoje slave, eno Ga tijekom muke slična crvu zemaljskom, ispružen na prašnoj zemlji, iscrpljen, satrven, ponižen pod udarcima neprijatelja. Svaki dan u našim crkvama, Hostije s Oltara mogu biti pogrđene od Njegovih stvorenja. Što reći o profanacijama, o pogrđenju, oskvrnjenju, obeščašćenju svetih Hostija, koje se bacaju pod noge sotonskih slugu?

Po svojim svojevoljnim poniženjima, Isus nas pozivlje da pristanemo svojevoljno na nevolje, ponekad neizbježive tijekom našeg života. Zasluženе ili nezasluženе, one su često nepredvidive i iznenadne. Obično su bolne. Zatim ima malih poniženja, vatrenih uboda i ujeda kao od probadače ili tupe igle, toliko nepažnje, neumjesne riječi, koje ranjavaju, manjak pažnje, obzira i poštovanja, nepriznavanje zasluga. Sve to i mnogo sličnih stvari teško ranjava dušu. Prezir, podcjenjivanje, bezobzirnost, nepriznavanje zasluga, krivo suđenje...

Za Isusa poniženja bila su proročena: »Sin čovječji bit će predan poganima, neznabožcima, da Mu se na-

rugaju«. Ali, sveti Petar veli: »On, koji bijaše vrijedan, nije za uzvrat vrijeđao, mučen nije prijetio, nego je to prepuštao pravednom Sucu – Ocu nebeskom« (Mt 20,9. I Petrova, 2,23).

Svojim poniženjima i svojim mukama, Isus poziv-lje svoje učenike da služe svojoj braći iz ljubavi. Prva-cima, poglavarima Isus savjetuje da izbjegavaju svaku vrstu dominacije, isticanja vlasti i gospodarenja: Onaj, koji zapovijeda, nek se prenese na mjesto onoga, koji služi: »Tko je najveći među vama, neka bude kao naj-manji, a starješina neka bude kao poslužnik« (Lk 22,26).

Zrno pijeska

Francuski general de Sonis govoraše Bogu: »Neka bih za građevinu bio, ne kao otesan kamen, nego zrno pijeska, doneseno slučajno s ceste«.

Na dan svojih zavjeta, sveta Terezija upravila je Isusu ovu molbu: »Nek se nitko ne brine za mene, neka budem zgažena, zaboravljena kao malo zrno pijeska«. Na Čistu Srijedu, reče: »Još je previše časti što mi se kaže da sam od zemlje, jer zemlja nije moja, nego pri-pada Bogu, koji ju je stvorio«.

Srce Isusovo rado je prihvaćalo poniženja. Govo-rio je: »Naučite se od mene, jer sam blaga i ponizna srca!« No, treba uistinu imati krepost prokušanu, da čovjek poželi biti zaboravljen, pogažen od svoje okoli-ne, od društva, u kojem živi, te prihvatiti, kad Bog bude htio, sve vrste poniženja, kad Bog dopusti, kako bi slijedio Krista do Kalvarije.

Prema svetom Tomi, poniznost je dispozicija, ras-položenje, koje nas navodi da se držimo, iz poštovanja prema Bogu, na mjestu, koje nam je određeno.

Ako je ljubav prva od svih kreposti, potamnit će, naime bit će nemoguća bez poniznosti, koja uklanja zapreke za sjedinjenje s Bogom. »...Ljubav se ne nadimlje ohološću« (1 Kor 13,4).

Sveti Pavao poučava kršćansku zajednicu ovako: »Ne činiti ništa iz taštine, nego sve činiti s poniznošću, druge držite kao da su vam nadstojnici«. Zatim opet: »Odjenite se blagošću i poniznošću. (Kol 3,12).

Kod svetaca

Mudrost Božja pokazuje se kod poniznih, koje svijet prezire. Koliko li je poniznosti samo kod Djevice Marije, koja je željela biti jedino službenica Božja. Bog ju je izabrao za Majku svome Sinu. Pa kod Ivana Krstitelja: On treba da raste, a ja da se umanjujem... Nisam dostojan odriješiti mu obuću... A što reći o svetom Josipu, o Evanđelistima! Sveti Franjo Asiški odbija primiti svećeništvo, smatrajući se nedostojnim te službe i časti svećeničke. Trebalo bi spomenuti ovdje sve svece redom. Sveci su ponizni...

Sveta Terezija priznaje, da joj Bog dade posebne milosti. Ona uzimlje za se riječi iz Gospina Magnifikata – Veliča duša moja Gospodina, pa veli: Bog mi je učinio velike stvari! To je zahvalnost i poniznost. Ona slijedi savjet sv. Pavla i Jeremije proroka: »Tko se oholi, neka svoju oholost povjeri Bogu, nek se ponizi« (1 Kor 1. 2 Kor 10. Jer 9). Zar poniznost nije istina? Oholost je laž, koja sebi pridijeva ono, što pripada Bogu. Terezija će reći jednostavno prije smrti: »Da, izgleda mi da sam uvijek tražila istinu. Da, razumjela sam šta znači poniznost srca!« Dragocjeno svjedočanstvo prave kreposti!

»I razapeše Ga« (Iv 19,18).

16. Razapinjanja na Križ

Sramotno sredstvo za ubijanje

Križ za razapinjanje bijaše određen za robove, za ubojice, za narodni ološ. Osim toga, bijaše i predmet prokletstva na kojem prokletnik bijaše izložen pred očima sviju. U vezi s tim, sveti Pavao, oslanjajući se na knjigu Ponovljenog Zakona, piše: »Krist nas je odkupio od prokletstva Zakona, postavši mjesto nas proklet stoji, naime, pisano: Proklet svaki, koji visi na drvetu« (Gal, 3,13. Pon. Zak. 21,23).

Sveti Pavao piše još i ovo: »Uprimo pogled u začetnika i završitelja vjere, u Isusa, koji namjesto određene Mu radosti, podnese Križ, ne mareći za sramotu, te odtada sjedi zdesna Božjeg prijestolja« (Hebr 12,2...).

Pokoravajući se »do smrti na Križu«, Isus se podvrgava svojim krvnicima, svojevoljno se predaje svojim neprijateljima, svojim pravim ubojicama, jer On je još imao moć da im izbjegne, kako je više puta činio.

Potresan prizor

Križ je položen na zemlju. Isus se za kratko vrijeme, za koji čas, pribire, zatim polako sagiblje koljena i leže na Križ, raširi ruke, zatvara oči i čeka početak strahovite muke. Krvnici, zaprepašteni, pa i zadivljeni, začas stoje nepokretni, kao da oklijevaju, ali Židovi, okorjela srca i crne duše, sa sotonskom mržnjom, rigaju psovke i proklinjanja, i potiču krvnike, da dovrše što prije svoj posao.

I počinje strašna muka, patnja i grozni bolovi. Čavli se čekićem pribijaju i prodiru u ruke i noge. Krv teče, lice Isusovo se steže zbog boli, dok suze teku niz blijede obraze, niz pomodrilo lice. Međutim, ne čuje se ni jedan jedini povik, bez tužbe, bez prigovora... Možda koji jecaj iz dubine ojađene duše. Isus moli, misli na svakoga od nas. Ništa od tih pojedinosti nije zabilježeno u Evanđelju. Osobno razmišljanje neka to zamijeni.

Krvnici i vojnici se skupljaju, kako bi zajedničkim snagama podigli Križ. Dižući Križ, rane se na Isusovu tijelu šire... Nevjerovatno je kako može podnijeti tako grozne muke...

Tijekom dvaju prvih stoljeća, umjetnici nisu nikad prikazivali Isusa na Križu.

Bizantijska umjetnost prikazuje Isusa, kako sjedi na križu, obučen u kraljevsku odjeću s krunom zlatnom i dijamantima. Realizam Kalvarije izgleda rječiti-ji za naš kršćanski mentalitet...

Podignut sa zemlje

»Kad budem podignut sa zemlje, sve ću ljude privesti k sebi« (Iv 12,32), Bog je Izraelcima u pustinji pokazao lijek protiv ujeda otrovnih zmija. Rekao je Mojsiju: »Napravi zmiju od mjedi i stavi je na motku. Tko bude ujeden od zmije, neka pogleda mjedenu zmiju na motki, bit će spašen!

Zmija od mjedi ne bijaše ni fetiš, poganski idol, niti božanstvo. Bijaše simbol o kojemu govori knjiga Mudrosti: Tko god je pogledao prema znaku, bio bi spašen. Ne od znaka, u koji je gledao, nego od Tebe, Spasitelju svijeta (Mudr 16,7).

Knjiga Postanka govori o zmiji na drvetu napastovanja, te bijaše uzrokom Adamova grijeha. Mojsije podiže zmiju u pustinji na drvo kao sliku Krista Odkupitelja na drvetu Križa.

To bijaše u pustinji, nakon izlaska iz Egipta. I mi smo izbavljeni iz ropstva grijeha po krštenju, ali sav život je mučni prolaz kroz pustinju. Koliko puta moramo pogledati Isusa na Križu, da bismo izbjegli duhovnu smrt! Podignuti oči prema zmiji u pustinji, prema Isusu na Križu da se postigne spasenje, duhovni je smisao obraćenja Bogu. Pogled prema Kristu čin je obraćenja, pouzdanja u Boga, koji nas je toliko ljubio, da je dao svog Sina, da po njemu proklju̇ča život iz smrti.

Sveti Pavao aludirao je na to pišući: Pred vašim pogledom Isus je podignut na Križ... Gledajmo na Nj s vjerom i ljubavlju!

Križ i slava

Značajno je, kako Isus rijetko govori o svojoj smrti, a da ne govori i o Uskrsnuću. Za vrijeme Preobraženja, razgovarao je s Mojsijem i Ilijom o »svom odlasku, koji će se dogoditi u Jeruzalemu« (Lk 9,31).

Njegovo razapinjanje na Križu, znak je i sredstvo Njegova budućeg uzvišenja u slavi. Govorio je Židovima: »Kad podignete Sina čovječjega, tada ćete saznati da Ja Jesam i da ništa od Sebe ne činim, nego da govorim ono što me je Otac naučio« (Iv 8,28). Na Križu i po Križu vidjet će se Njegov Božanski ishod i istina o onome, što je rekao.

Na dan Cvjetnice, Isus aludira, smjera na svoju pravu proslavu po Križu i Uskrsnuću: »Došao je čas u kojem će Sin čovječji biti proslavljen. Potrebno je da zrno umre u zemlji da donese plod«!

Tijekom svog zadnjeg razgovora s apostolima, Isus govori o Svojoj smrti, govoreći ujedno i o svojoj slavi: »Sad je proslavljen Sin čovječji i Bog je u Njemu proslavljen. Obraćajući se Svome Ocu, reče: »Oče, došao je čas, proslavi Svoga Sina – slavom, koju sam imao kod Tebe prije postanka svijeta – da i Tvoj Sin proslavi Tebe« (Iv 13,31. Iv 17,1-5).

Sveti Pavao i sveti Petar govore o Očevoj, Kristovoj i našoj proslavi: »Imajući udjela u Njegovim mukama, imat ćemo dijela i u Njegovoj slavi.

»Radujte se što ste dionici u Kristovim patnjama, da se mognete radovati i veseliti i u čas, kad se objavi Njegova slava... Ponizite se pod silnom rukom Božjom, da vas Bog uzvisi u određenom času« (Rm 8,17. 1 Petr 4,13. 1 Petr 5,6).

Isus reče: »Ako tko želi meni služiti, neka me slijedi. Gdje budem Ja, bit će i moj sluga. Ako mi tko služi, njega će poštivati Otac nebeski« (Iv 12,26). Služiti Isusu znači da učenik treba sudjelovati u njegovu križu, smrti i uskrsnuću.

Tako, dakle, onaj, koji se ponizi u svom životu, a posebno u kušnjama prihvaćenim u duhu vjere, sudjeluje i poniženjima Kristovim u različitim dijelovima Muke, bit će kao i On, uzvišen od Boga u svoje vrijeme, te će imati udjela u slavi Sina Božjega.

Sveti Pavao, u vezi s tim, piše: »Isusa vidimo okrunjena slavom, jer je podnio mučnu smrt. Trebalo je da po Božjoj milosti, u korist svakog čovjeka, iskusi smrt. Uistinu je dolikovalo onomu radi koga i od koga je sve, kad je htio privesti k slavi mnoge sinove, da patnjama učini savršenim vođu njihova spasenja« (Hebr 2,9...).

Sveti Pavao veli: »Krist, pošto je primio jednu žrtvu grijehe, zauvijek sjede Bogu s desne strane, gdje ubuduće čeka, dok njegovi neprijatelji ne budu postavljeni podnožjem njegovim nogama, On je uistinu jednim jedinim prinosom učinio zauvijek savršenim one, koje posvećuje« (Hebr 10,12...).

17. »Žedan sam«

Neizreciva muka, patnja i bol

Putnik, izgubljen u pustinji, čovjek u groznici ili ranjenik na ratištu. Svi oni žeđaju, čeznući za čašom vode... U nacističkim bunkerima osuđenici bijahu mučeni posebno, jer im je manjkala voda, jezik im bijaše kao da je u vatri, padali su u ludilo vičući: vode, vode, žedan sam! To su posebne teške muke osuđenika... Iz Biblije nam je poznat bogataš, koji bijaše osuđen u pakao i mučio se nemilo zbog žeđe, pa je molio, da mu siromašni Lazar dadne gutljaj vode...

Isus bijaše iscrpljen nakon mučenja i gubitka krvi, pa na križu, prije izdahnuća, reče: Žedan sam! (Iv 19,28).

Napitak

Osuđenicima na smrt davali bi uspavljujući napitak, omamljujuće piće, određeno da ublaži bol. Svete žene priredile su vino pomiješano sa žuči i s mirhom. Taj napitak pružiše Isusu: »Okusivši, ne htjede piti«. Isus želi osjetiti gorčinu, koja bijaše dodana Njegovu trpljenju, njegovoj muci i patnji. Odbija da osjeti učinak anestesijski ili opojni. Pri punoj svijesti On pristaje da trpi muke bez ikakva ublaživanja.

Gorko vrelo

U 20. godini život je lijep! Ali znamo, kako prvi zanosi popuštaju vrlo brzo pred prozaičnom stvarnoš-

ću života. Svetost, koja je izgledala kao da je okrunjena sjajem, život postaje opor i grub usmjeren prema visinama. Treba piti na gorkom izvoru razočaranja i grube stvarnosti.

Ljubiti jest jedna od posebno jakih potreba ljudskoga srca. Nažalost, koliko osoba upada u zablude, želeći, zadovoljiti tu težnju senzibilnošću, ponekad i grješnom, koja ne utažuje težnju, nego još više podjaruje tu naravnu težnju.

Isto tako ima na zemlji otrovnih izvora, koji usmrćuju.

Sigurno, život čuva vrlo čiste radosti u traženju ideala, koji zanosi i oduševljava, dopušta da se ostvare velike stvari na ljudskim i kršćanskim planovima prema darovima, primljenima od Boga. Ali i tu ima više trnja nego ruža, a ruže su kratkog vijeka, vrlo prolazne.

Međutim, kako kaže sveti Augustin, kad se ljubi, najokrutnije kušnje još su slatke hrabrim dušama, jer su darovi Božji da se duše otrgnu od stvorenja, da se sjedine Kristom, i da surađuju na Odkupljenju.

Najgorči napitak bit će mlakost, nemarnost i grijeh: ublažimo Kristovu žeđ, koju je osjetio na Kalvariji, kad zatraži od nas da ugasi žeđ.

Živa voda

Kako se ovdje ne sjetiti prizora o Jakovljevu zdencu u Samariji? Toga dana Isus bijaše ožednio, pa reče Samaritanki: »Daj mi vode da se napijem!« Samaritanka oklijeva, a Isus inzistira, uporno želi vode uz riječi: »Kad bi ti znala dar Božji i tko je onaj, koji od tebe želi vode, ti bi od njega molila i on bi ti dao žive vode«.

Zatim Isus razjašnjuje kako na zemlji ništa ne može uspješno utažiti materijalnu žeđ našeg tijela niti

intelektualnu žeđ našeg razuma, ali, reče On: »...onaj, koji bude pio vodu, koju ću mu ja dati, neće nikad ožednjeti, nego naprotiv, voda, koju ću ja dati, postat će u njemu izvor one vode, što struji i ključa u život vječni« (Iv 4). Jasno, radi se o posvetnoj milosti, primljenoj u krštenju, koja će se razviti u nebu u vječno posjedovanje Boga.

Isus je konkretizirao svoju misao, kad, u hramu izreče glasno: »Ako je netko žedan, neka dođe k meni i neka pije onaj, koji vjeruje u me. Od njega će poteći rijeke žive vode, veli sveto Pismo. Tako je označio Duha Svetoga, kojeg će primiti oni, koji uzvjeruju u Njega«!

Sveti Ivan dodaje: »Nije imao Duha Svetoga, jer Isus ne bijaše još proslavljen!« Isusova proslava jest Njegova smrt i Uskrsnuće po čemu život milosti nam dođe po Duhu Svetom prema mjeri dara Božjega i žara naših želja: »Blago žednima svetosti, jer će se nasititi!« (Mt 5,6).

Isus je žeđao za ljubavlju

Sveta Terezija iz Lisieux pripovijeda kako je jednog dana gledajući sliku Isusa na Križu, bila potresena krvlju, koja je tekla iz Isusovih ruku: »Povik Isusa na križu odjekivao je neprekidno u mom srcu: Žedan sam! Te riječi raspirivale su u mom srcu žar vrlo živ. Željela sam dati piti Isusu i osjećala sam se sama kao izmučena od žeđe. Od žeđe za dušama! Gorjela sam od želje da izbavim velike grješnike od vječne vatre, od paklenih muka« (A 45).

U istom smislu Terezija će pisati svojoj sestri Mariji: »Bog, koji izjavljuje da nema nikakve potrebe da nam rekne, ako gladuje, ne plaši se zaprositi malo vode od Samaritanke. Žeđao je! Ali, govoreći: Daj mi piti, to bijaše iz ljubavi za svoje siromašno stvorenje...

Žeđao je za ljubavlju. Više nego ikad, Isus je žedan. Nažalost, nalazi malo srdaca, koja se predaju bez rezerve, koja razumiju svu nježnost Njegove neizmjerne ljubavi« (L196).

Da, muškarci i ženske ovoga svijeta žeđaju za uživanjem, za užicima, oholice čeznu za častima, lakom pohlepom, teže za bogatstvom i neprestano se žele obogatiti.

Može li Isus Krist računati na svakoga od nas, da ublažuje žeđ, da utažuje žeđ, kako su prije nas to činile svete duše, koje su Mu darovale svoju ljubav!

Sveta Terezija reče još i ovo: »Naše poslanstvo jest u tome da sebe zaboravljamo, da izgaramo. Isus želi da spasenje duša ovisi o našim žrtvama, o našoj ljubavi. Isus od nas traži duše. Samo jednu stvar treba učiniti za zemaljskog života, a ta stvar jest ljubiti Isusa svom snagom srca našega i da Mu pomognemo spašavati duše, koje je On ljubio do smrti na Križu« (L 96).

Izvor života

Mnogo prije Isusova razgovora sa Samaritankom, već je psalmist molio Gospodina da utaži žeđ svoje duše ožalošćene i umorne:

»Bože, Ti si Bog moj – gorljivo Tebe tražim. Tebe žeđa duša moja, Tebe želi tijelo moje, kao zemlja suha, žedna, bezvodna« (Ps 63,1-2).

Jedino Bog – naš izvor je obilan, iz kojeg se duša napoji i žeđu utaži: »Kako li je dragocjena dobrota tvoja... Potocima tvojih slasti Ti ih napajaš. U tebi je izvor života« (Ps 36,6-10).

Zato Gospod može ispuniti naše težnje prema zadnjoj svrsi, za koju nas je stvorio: »Kao što košuta žudi za izvor-vodom, tako duša moja čezne za Tobom, Bože moj« (Ps 42).

Što više naša duša želi napredovati, više naša privlačivost prema Bogu postaje snažnija i jača: »Moja duša žeđa Boga, Boga živoga. Kad ću doći i vidjeti lice Božje?« (Ps 42).

Gospod svaki dan pozivlje sve kršćane da se približe Njegovu Stolu i da piju iz Njegova Kaleža: »Svaki, koji pije Krv Moju, ima život vječni. On stanuje u Meni i Ja u njemu. Moja Krv pravo je piće.« Krv Kristova jest »vino, koje rađa djevice«, koje daje snagu u protivnostima, koje čisti, koje odkupljuje i oslobađa.

U svakoj našoj Pričesti, mi se predajemo bezuvjetno ljubavi našega Spasitelja, moleći Ga da nas pomogne u punom ostvarenju našeg kršćanskog ideala: ljubiti i brinuti se, da i drugi ljube kako Isus želi.

18. Božje oproštenje

Isusov primjer

Naš Spasitelj Isus Krist pokazuje nam put u vježbanju jedne vrlo teške kreposti, malo poznate u Starom Zavjetu i nepoznata kod pogana. Isus je oprostio Magdaleni, ženi preljubnici, obraćenom razbojniku. Isus ide u smrt, dok u blizini Križa njegovi neprijatelji, puni mržnja, napadaju Ga, vrijeđaju Ga u Njegovoj boli, bljujući nepravedne i sarkastične, zajedljive i podrugljive riječi: »Siđi s Križa!«

U grozoti najokrutnije kazne, koju su ljudi-neljudi izmislili, Isus zazivlje oproštenje za one, koji su Ga tako nepravedno osudili: »Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine!« Oprašta Kaifi, Judi, Pilatu, Židovima, a ne samo krvnicima, koji izvršavaju naređenja... (No, svi su oni znali, što čine, pa će biti i suđeni za učinjeno zlodjelo. Isus misli da ne bi to učinili, da su slušali Njegovu Božansku nauku. Tko se god ne pokaje za svoje zločine, bit će osuđen).

Krist daje svoj život za grješnike, koji su Ga uvrijedili. Do kraja opstojanja ljudskog roda, On će u sudištu Ispovijedi ili Pokore, davati oproštenje za najgadnije, najgnjusnije zločine, za najstrašnija odpadništva. Njegova milosrdna ljubav nema granica.

Božanska nauka

Evanđelisti su nam iznijeli i izvijestili nas o razgovorima Božanskog Učitelja i upornog zahtjeva u pogledu bratskog opraštanja. »Čuli ste da je rečeno: Oko za oko, zub za zub. A ja vam kažem: Ne opirite se

zlotvoru! Naprotiv, udari li te tko po desnom obrazu, okreni mu i drugi. Tko bi te htio tužiti, da se domogne tvoje kušnje, podaj mu i ogrtač. Ako te tko prisili da ideš s njim jednu milju, hajde dvije. Tko te moli, podaj mu, a tko hoće da mu pozajmiš, ne odbij ga! Čuli ste da je rečeno: Ljubi svoga bližnjega i mrzi svoga neprijatelja! A ja vam kažem: Ljubite svoje neprijatelje i molite za one, koji vas progone, kako biste postali sinovi svoga Oca nebeskoga, koji čini da njegovo sunce izlazi nad zlima i nad dobrima, i da kiša pada pravednima i nepravednima« (Mt 5,38-42).

Isus poučava u Očenašu: »Oče, oprosti nam duge naše, kako i mi opraštamo dužnicima svojim... Ako vi oprostite ljudima njihove grijehe i uvrede, oprostit će i vama vaš Otac nebeski. Ako vi ne oprostite ljudima njihove grijehe, ni vaš Otac nebeski neće vama oprostiti vaših« (Mt 6,12). To oproštenje potvrđuje iskrenost naše molitve Ocu...

Isus strogo osuđuje bezdušnog dužnika (Mt 18,23). Kad je bio znatiželjan koliko puta mora oprostiti bližnjemu, Isus mu reče, da to mora biti bez ikakva ograničenja.

Primjer svetaca

Slijedeći primjer svog nebeskog Učitelja, pružili su nam herojske primjere. Nije moguće iznijeti sve. Sveti Stjepan umire, izgovarajući iste riječi koje je Isus izgovorio na Križu. Sveta Marija Goretti oprašta svome ubojici, obećajući moliti za nj u nebu, pa postiže njegovo obraćenje.

Jedan smiješak, učinjena nenaplaćena usluga nekome, koji nas je uvrijedio, izdao, krepost je rijetka i posebna milost. Da bi se mogla ostvarivati opraštanja uvreda, treba promatrati raspelo!

Naučiti opraštati

Svi mi imamo pogrešaka, imamo grijeha. Među najboljima ima prepirki, svađa, uvreda. Sebeljublje i osjetljivost, razdražljivost uvećavaju »sudare«. Mala rana, mala uvreda se zaoštrava, produbljuje se i smatra se neizlječivom. Jedan želi stvar razjasniti, a drugi odbija. Što se više raspravlja, manje se sluša. Provalija se povećava. Animoznost, ozlojeđenost, srdžba se uvećava, a demon je također prisutan. Najjednostavnije i najkršćanskije bilo bi preko svega preći kao da se nije ništa dogodilo!

Neizbježni udarci, koji su rezultat prirodne antipatije, često su izvor mržnje. Treba se bojati antipatije da se ne razvije u kroničnu mržnju i uzrokuje prekid, koji biva često nepopravljiv. Vjerujmo da onaj, koga mrzimo, osjeća istu averziju prema nama. Njegovi uspjesi uzrokuju u nama bolesnu zavist, njegove pogreške nam izgledaju goleme i vrijeđaju nas, njegove nakane, za koje mislimo da su poznate, izgledaju nam perverzne, izopačene, opake, njegova prisutnost nam je teška, nesnosna.

Sveta Terezija nije dopustila, da je obuzme antipatija prema jednoj susestri, koja joj se nije dopadala u mnogočemu. U evanđeoskom duhu, oprostiti! Tako se stvara dispozicija, trajno raspoloženje, da se uvijek oprosti, da zlo ne raste.

Isuse, koji si nam tako često oprostio, nastojat ćemo se vladati kao Ti i iz ljubavi prema Tebi, da ćemo opraštati onima, koji su nas uvrijedili i učinili nam zlo bilo kakvo, te ćemo za njih moliti.

Oprostiti znači ljubiti

Povijest izgubljenog sina povijest je Oca nebeskoga, koji oprašta grješnom čovječanstvu, sve do žrtvo-

vanja svog jedinog Sina da sve čovječanstvo iskupi i spasi.

Opraštati znači ljubiti. Sveta Terezija veli: »Za one, koji ljube Isusa i koji dolaze k Njemu nakon svakog grijeha, da zamole oproštenje, Isus se raduje i veseli« (L 261). Papa Ivan XXIII. veli: »Nakon grijeha, treba probuditi čin duboke poniznosti, Isus požuri da bijednika podigne svojim vlastitim rukama. Tijekom Euharistijskog slavlja, službenici Oltara međusobno i vjernici isto tako izmjenjuju znak mira. Svako odrješenje poljubac je Očev na čelo obraćenog djeteta« (Journal de l' Aṁe, decembre 1902).

Isus predlaže još jedan vrlo zahtjevan ideal: »Ako doneseš na Oltar svoj dar i tu se sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi dar tu pred oltarom, hajde i najprije se izmiri s bratom, pa onda dođi i prinesi dar svoj« (Mt 5,23).

Ako u duši postoji i najmanja svojevoljna mržnja, bit će velika zapreka za Božje milosti i zapreka za sjedinjenje s Njim. Nikad mržnja ne smije upravljati posvećeno srce na Krštenju i posvećeno Euharistijskom prisutnošću Isusa Krista, koji je Ljubav!

Zaboraviti

Isus nije tražio da se zaborave počinitelji uvreda. Ni On nije mogao zaboraviti palaču Kaifinu, pretorij Pilatov, Križ na Kalvariji. Još manje je mogao zaboraviti Judu, jednog od svojih najbližih. Rane srca ne mogu se nikad zaboraviti kao da ih nije bilo. Postoje uvrede i nepravde, ponašanja, koje nije moguće zaboraviti.

Ali, svaki put, kad nam memorija, pamćenje donese pred oči mučne događaje iz našeg života, usmjerimo se prema Bogu i ponovimo svoje oproštenje s Isusovim oproštenjem na Križu, pa će se naša duša tako ople-

meniti, naša ljubav će postati intenzivnija, te ćemo na se i na one, koji nas uvrijediše, privući milost definitivnog pomirenja koje će nam pomoći da dođemo u vječni susret u Bogu, koji je vječna ljubav.

Konačna želja

Podsjetimo se na riječi svetog Pavla: »Nikakva ružna riječ neka ne izlazi iz vaših usta, nego samo korisna za izgradnju gdje je potrebno da iskaže dobročinstvo slušateljima. Nemojte žalostiti Duha Svetoga Božjega, kojim ste zapečačeni za dan Odkupljenja. Neka se ukloni od vas svaka vrsta gorčine, gnjeva, srdžbe, vike, psovke, sa svakom vrstom zloće. Mjesto toga budite jedan prema drugom prijazni, puni milosrđa. Opraštajte jedan drugomu, kao što je i Bog vama oprostio u Kristu »Živite u ljubavi kao što je i Krist vas ljubio i predao samog sebe za nas u žrtvu« (Ef 4,29. Ef 5,2. Kol 3,13).

»Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio«
(Mt 27,46).

19. Napuštenost

Tjeskoba

Misteriozna, tajnovita je patnja Isusa, koji je živio u Božanskoj viziji, u Božanskom gledanju. Iskusio je stvarnu tjeskobu kao da je napušten od svog Oca, koga ljubi i od koga je ljubljen neizmjernom ljubavlju: muka osuđenika, da više neće vidjeti Boga, teža je nego muka osjetila. Isus htjede upoznati muku fizičku i moralnu do krajnih granica.

Da se shvati osjećaj napuštenosti, odbačenosti, koju je Isus iskusio, treba znati, da je Isus uzeo na se sve grješno čovječanstvo: »On je naše bolesti ponio, naše je boli na se uzeo, dok smo mi držali da Ga Bog bije i ponižava. Za naše grijehe probodoše Njega, za opačine naše Njega satriješe. Na Njega pade kazna radi našeg mira, Njegove nas rane iscijeliše« (Iz 53).

Uzimljući na se bezakonje ljudi, On se tako reći učinio grijehom, jedinim grješnikom, stavio se na mjesto svakog od nas. Dakle, On je osjećao težinu srdžbe Božanske Pravde, koja Ga satire, koja Ga kažnjava. On je namjesto nas, u naše ime, koji zazivlje i skrušeno moli i traži oproštenje. Sve to psalmist opisuje patetičnim izrazima tjeskobe koja je mučila Isusovu dušu:

»Srce mi je ustreptalo i strah me smrtni spopade. Užas me i trepet hvata, groza me obuze« (Ps 55,5-6).

Isusova bol je neizmjerna: »Spasi me, Bože, vode mi dođoše do grla! U duboko blato zapadoh, i nemam kamo nogu staviti...« (Ps 69).

Knjiga o Jobu opisuje tjeskobu, koja muči napušteno Srce Isusovo i od najbližih prijatelja: »Od mene

se udaljiše braća, otuđili se moji poznanici. Nestade bližnjih mojih i znanaca, gosti moga doma zaboraviše me... Smilujte mi se, prijatelji moji, jer Božja me ruka udarila... (Job 19).

Isus, misleći na Judu, navodi riječi psalma: »Znam, koje sam sebi izabrao. Nego, nek se ispuni Pismo. Tko jede kruh moj, podiže petu svoju na me.« (Iv 13,18. Ps 41,10). Istina je da Isus bijaše ožalošćen, jer Ga napustiše njegovi prijatelji, ali mnogo teže Mu bijaše što je osjećao kao da Ga je napustio i Njegov Otac nebeski: »Reći ću Bogu, mojoj utvrdi, zašto si me zaboravio?« (Ps 42).

Ugledajmo se u Krista

Slični Kristu

Čitajući svete riječi iz Biblije, kao da se čuje vapaj duše, koja trpi na zemlji ili u Čistilištu. Kao da se čuju bezbožnici, koji je obasiplju podrugljivim riječima, uvrijedljivim i ponižavajućim:

»Kosti mi se lome od neprijateljskih poruga, dok me neprestano pitaju: Gdje ti je Bog tvoj?« (Ps 42).

Kao i raspeti Krist, duša viče od boli i moli pomoć od svog Stvoritelja:

»Bože moj, vapijem k Tebi, zovem Te u pomoć, ali od Tebe nema odgovora... Ne udaljuj od mene, blizu je nevolja! Izbavi dušu moju i spasi me... Snago moja, požuri mi u pomoć!« (Ps 22).

Ali Gospod kao da ne čuje zapomaganje i bolne vapaje:

»Gospode, prigni uho svoje i usliši me, jer sam bijedan i ubog« (Ps 86,1).

Znajući da je Gospod Bog Otac, kojega su pravda i milosrđe neizmjerni, duša se ne buni nego moli i dalje:

»U dan tjeskobe vapijem k Tebi, jer ćeš me uslišiti« (Ps 86).

Duša znade, da je Gospodnja šutnja prolazna, pa riječima Izaije proroka Gospod govori:

»Za trenutak ostavio sam Tebe, ali u sućuti velikoj opet ću te prigrliti. U provali srdžbe sakrio sam na čas od tebe lice svoje, ali u ljubavi vječnoj smilovah se tebi, govori Gospod, tvoj Odkupitelj« (Iz 54,8).

Isti prorok veli: »Sion reče: Gospod me ostavi, Gospod me zaboravi. Može li žena zaboraviti svoje dojenče, ne imati sućuti za čedo utrobe svoje... Kad bi koja i zaboravila, tebe ja zaboraviti neću« (Iz 49,14).

Ljubav Božja je vječna. Bog je sličan majci, koja ljubi svoje dijete. Bog kažnjava, a zatim oprašta. Kažnjava iz ljubavi, ali ne napušta, ne odbacuje. Prorok Ozeja veli:

»Kako ću te ostaviti i zaboraviti? Srce je moje uzbuđeno. Ja sam Bog, a ne čovjek. Ja sam Svetac i neću doći sa žestokom srdžbom« (Oz 11,8).

Zaista, čovjekova srdžba raste, ali Božanska Svetost pokazuje se po Milosrdu, koje oprašta.

U vjeri

Trpljenje je velika zagonetka. Svi trpimo. Netko više, netko manje. Mnogi od nas znade se upitati: ZAŠTO BAŠ JA? Mnogi znaju i Bogu prigovarati...

Znamo li mi dobro, kamo idemo? Da li Bog postoji? Gdje je Bog? Postoji li Nebo? Svaki čas našeg života požuruje nas prema slijedećem trenutku i koracamo prema nepoznatom. Sigurno, mi napredujemo prema još skrivenoj stvarnosti unatoč naših sumnji i negiranju, što ne priječi opstojnost te stvarnosti. Da, nadali smo se dospjeti do sretnog boravka u vječnom gledanju Boga. No, jednog dana naša nada izgledala nam je kao obmana, kao lakovjerna iluzija, prividnost, opsjena, tlapnja.

I sveta Terezija iz Lisieux-a je sumnjala. I željela nam je objaviti tajnu svoje nutarnje muke. Mnogo duša nađe u njezinu poniznom i hrabrom priznanju i svjedočanstvu, dragocijenu utjehu, pomoć i okrepu u sličnoj nevolji. Terezija piše:

Kad sam željela odmoriti svoje umorno srce zbog tame, koja ga je okruživala, po uspomeni svjetla prema kome težim, moja muka se udvostručuje. Izgleda mi da tama koja potječe od glasa grješnika govori mi, rugajući se sa mnom – snivaš o svjetlu, o domovini s najugodnijim mirisima, snivaš o vječnom posjedovanju Stvoritelja svih divota i čudesa, vjeruješ da ćeš jednog dana izaći iz magle, koja te okružuje. Naprijed, naprijed, raduj se smrti, koju će ti dati, ne što ti očekuješ, nego još dublju noć ništavila!« (C 5). – I Terezija nije bila spremna nastaviti razlagati svoje pisanje, »bojeći se da ne sagriješi, bojeći se, da previše ne rekne. Vjera nije više jedro, više je zid, koji se diže do nebesa. Kad pjevam o nebeskoj sreći, o vječnom posjedovanju Boga, ne osjećam nikakve radosti, slavim jednostavno ono što želim vjerovati« (C 6. C. J. 26,5-11).

Znala je reagirati divnom hrabrošću: Ovako je pisala: »Isus dobro znade da ne imajući uživanje vjere, nastojim moliti djelo vjere. Vjerujem da sam učinila više čina vjere ima jedna godina dana nego za svega svoga života.« (C 6).

Papinski dekret moći će izjaviti, da je »sestra Terezija od Djeteta Isusa prakticirala krepost vjere u herojskom stupnju«. I zaista, u najtamnijoj noći i napuštenosti, dizala bi se u visine, na vrhunce prave i plemenite vjere: »Ako bi, što je nemoguće, moj Bože, zaboravio moju muku, bit ću radosnija da je posjedujem, ako bi po njoj mogla zapriječiti ili popraviti samo jedan učinjeni grijeh protiv vjere« (C 7).

»Kod Isusova Križa stajala je Njegova Majka...« (Iv 19,23).

20. Ožalošćena Majka

Marija »suodkupiteljica«

Prema nacrtu Božanske Mudrosti, tajna Odkupljenja striktno, točno je povezana s tajnom Utjelovljenja. Dakle, Bog mogaše ostvariti Utjelovljenje bez sudjelovanja Djevice Marije, ali On je želio da Ona bude potrebna. Za to je tražio Bog Marijin pristanak.

Marijin pristanak, pristanak je u vjeri. Taj pristanak je na liniji vjere. Zato, razmišljajući o Mariji, Drugi Vat. Sabor izložio je u »Marija, Majka Crkve« primjer aktivne vjere Djevice Marije u času Njezina Fiat – Da: »Bog se nije poslužio s Marijom na čisto pasivni način, nego u slobodi vjere i poslušnosti, Ona je sudjelovala na spasenju ljudi« (Lumen gentium, 56).

Presveta Djevica Marija bijaše prva tijesno pridružena Isusu u djelu Odkupljenja. Za Nju kao i za Njega Utjelovljenje bijaše prigoda prvog prikazanja, od prvog čina Žrtve, koja se trebala dovršiti na Kalvariji.

Od tada, Isus i Marija su neodvojivi. Nikad jedna majka ne bijaše tako bliza svojem sinu i tako njemu slična. U svojoj ulozi suodkupiteljice, Marija bijaše prva pridružena Božanskom Odkupitelju u istoj podložnosti volji Božjoj:

»Marija reče anđelu: Evo službenice Gospodnje. Neka mi bude po Njegovoj volji!« U tom času, Riječ Božja utjelovljuje se i pod Njezinim Srcem uz djelovanje Duha Svetoga. Predaje se Riječ Božja u isto vrijeme kao Žrtva za spasenje grješnog čovječanstva i izjavljuje: »Bože, evo Me da vršim volju Tvoju!«

Od sada, Srce Isusa i Srce Marije kucat će jednoglasno: Bit će jedno u recipročnoj ljubavi na zemlji i na Nebu. Oba Srca bit će uz Duha Svetoga kako bi sudjelovala u ispunjenju istog poslanstva, poslanstva Odkupljenja.

»Mač boli«

Nije nam poznato u kojem stupnju Djevica Marija bijaše svjesna tajne, u kojoj imađaše ulogu prvog Božjeg plana, Božjeg nacrta. Čitala je proroke Izaiju i Jeremiju, te zatim psalme. Duh Sveti, Njezin Božanski Zaručnik, davao joj je postupno shvaćanje riječi, koje je Duh Sveti bio nadahnuo svetim piscima. Vjerovatno nije bila iznenađena, kad Joj je Simeon prorekao: »Ovo Dijete bit će znak, kome će se protiviti. A Tebi će mač boli probosti dušu«. Već toga dana Križ se nazrijevao na obzorju, Žrtva bijaše započela.

U jeruzalemskom hramu, obredni čin prikazanja – koji će se ponoviti na podnožju Križa – označuje za Mariju potpuni neporecivi čin. Marija daje Svoga Sina, daruje Ga Bogu, daruje Ga svim ljudima, i to svim ljudima svega svijeta.

Evo, zašto Papa Ivan Pavao II., navodeći Pavla VI, sve nas podsjeća da »Prikazanje Isusa u hramu jest spomen tijesno povezan Majke i Sina, proslava je tajne spasenja, koju izvodi Sin, s kojim Marija bijaše najtješnje sjedinjena kao Majka patničkog Sluge Božjega, kao novi uzor Božjega naroda« (2. II. 1980).

Potpuna žrtva

Nakon prikazanja Isusa, Vrhovnog Svećenika, Žrtva Njegove Majke jest najsavršenija.

Žrtva Marijina kao i Žrtva Isusa, bit će neprekidna, jer Žrtva je dar i ne može se drukčije zamisliti. Ne

može se nikad uzeti što bijaše jednom prikazano, darovano.

Neiskazane radosti vladale su u Svetoj Nazaretskoj obitelji tijekom 30 godina, ali možemo reći, da život Marijin kao i život Isusov, bijaše nutarnje mučeništvo i mučeništvo srca, koje nadilazi tjelesno mučeništvo. To mučeništvo započelo je u Nazaretu, nastavit će se u siromaštvu u Betlehemu, u bježanju u Egipat, te onda gubitkom Isusa u Jeruzalemu i tijekom javnog Isusova života, progonstvima Isusa sa strane njegovih neprijatelja. Marija će podnositi također tjeskobe Getsemanija, Maslinskog Vrta, bičevanje, krunidba trnjem, razapinjanje i uvrede, pogrde i poniženja za vrijeme Muke Isusove.

Marija je na podnožju Križa, na kojemu Njezin proživljava smrtnu muku. Poput svećenika na Oltaru, stoji hrabro u svojoj boli.

Na Križu, Isus se prikazuje svom Ocu, dok se Marija priključuje Njegovom prikazanju. Isus i Marija u tom zadnjem času opetuju svoje prije izgovorene riječi. Isus: Evo dolazim da vršim volju Tvoju, Oče! Marija: Da, Neka mi bude, prigodom Utjelovljenja.

U času, kad Isus završava Svoju Žrtvu, predajući dušu Svoju u ruke Očeve, Marija se intenzivno sjedinjuje sa svojim Sinom. Ona Ga daruje Bogu kao i sebe s Njim, da bude poput Njega, da bude žrtvovana iz ljubavi kao Žrtva sve do zadnjeg časa Njezina života na zemlji. Potpuno je preuzela svoju ulogu žrtve, koju je prihvatila i ispunila s Kristom Spasiteljem. Bog je od Nje, još od početka Njezina Bezgrješnog Začeća tražio svetu Žrtvu.

Djevica Marija ušla je tako prije u osjećaje Isusa kao stvarno suodkupiteljica ljudskog roda. Na Kalvariji, mogla je reći poput Sina: »Sve je svršeno!« Poput Isusa, Ona je dovršila započeto djelo, da nas porodi na život milosti. U Osobi Krista, Ona je izgradila Žrtvu

za Odkupljenje i od svih članova Tajanstvenog Tijela pripremila je toliko odkupljenskih žrtava, od kojih je Ona uzor.

U svojoj Ispovijedi Vjere od 29. lipnja 1968., Papa Pavao VI. podsjetio je izričito »majčinsku ulogu Marije, nove Eve, u pogledu pripadnika Kristovih, sudjelujući u rođenju i razvitku Božanskog života u odkupljenim dušama«. Prije njega, u radio-poruci od 13. svibnja 1946., Papa Pijo XI. rekao je: Kao Majka pridružena i službenica Krista mučenika, u djelu ljudskog Odkupljenja, Marija mu ostaje zauvijek pridružena, s moći skoro bezgraničnom, u dijeljenju milosti, koje potječu od Odkupljenja«.

Sveti Ivan apostol zapisao je »kako Isus, gledajući svoju Majku i uza Nju ljubljenog učenika Ivana, reče svojoj Majci: »Ženo, evo Ti Sina. Zatim reče učeniku Ivanu: Evo Ti Majke. I tog časa, učenik je uze k sebi«. Možemo dočaravati, kakvo bijaše raspoloženje Djevice Marije, kad je odtada bivala na Misi, na Euharistijskoj Žrtvi, koju je prikazivao sveti Ivan koji je vodio sinovsku brigu za Isusovu Majku!

Suosjećati

»Poštuj svoju majku. Čini ono, što želi. Sjeti se briga, koje je za te imala, dok si bio pod njezinim srcem« (Tob 4,3).

To bijahu zadnji savjeti, koje je stari Tobija davao svom sinu. U liturgijskoj Sekvenciji izriču se naši sinovski osjećaji simpatije prema Gospi, koja će tako uspješno pridonijeti našem posinjenju i posvojenju za nadnaravni život:

Želim, Majko biti s Tobom ispod Križa, sjediniti se s Tobom u Tvojoj boli. Učini, da moje srce bude zahvaćeno ljubavlju za Krista, Boga moga, da Mu se mognem svidjeti!

Prepustimo se Njezinu vodstvu. Sjetimo se Lurda: Bezgrješna Djevica reče Bernardici: »Neću te učiniti sretnom na ovom svijetu, nego na drugom!« Nakon što je Bernardica mnogo pretrpjela u svom životu, zadnjih mjeseci vidjelice bijahu neizrecivo mučeništvo i njezina duša čista postigla je velike uspjehe. Ona je pisala u svojim bilješkama: »Isuse, ljubim Te, razapni me toliko, koliko se Tebi svidi. Ne gledaj na moje bojazni ni na moju slabost, proslavi se u mojoj bijedi, ne tješi me nečim drugim, nego snagom da mognem više trpjeti i ustrajati u trpljenju do kraja moga života«.

Povlastica jedne poučne duše, da je djevičanska ruka Marijina vodi kraljevskim putem križa do Golgote, do Kalvarije, nakon koje slijedi vječni zanos i oduševljenje Božanskog viđenja!

»Oče, u ruke Tvoje predajem Duh svoj!«
(Lk 23,46).

21. Posljednji časovi

Prividnost

Slike raspetog Isusa, umjetnici su znali, da slika bude ugodna za oči, staviti igru boja, tamnih i svijetlih. No, stvarnost bijaše sasvim drukčija. Kalvarija je mjesto prokleto, rezervirano za smaknuće kriminalaca, zločinaca. Tri čovjeka izdišu u groznim mukama. Jedan od njih dostojan je sažaljenja: Njegovo Tijelo zadihano, izranjeno, živim ranama prekriveno, krvlju obliveno. Oko Njega, jedni proklinju, drugi prolaze u šutnji i tuzi, jer misle, da On bijaše prorok, a u Njemu vide samo jednog zlikovca. No, u Njemu se krije uzvišena tajna ljubavi, krije se Odkupljenje!

Bol

Za vrijeme Muke, Božansko Isusovo je zasjenjeno, ali Božanstvo Njegovo podržava Njegovu ljudsku narav i pomaže je da podnese najveće boli.

Isus podnosi puna tri sata velike muke fizičke i moralne, duševne. Najmanji, najneznatniji pokret tijela, koje je prikovano na Križ, rane se povrijeđuju nemilo svakoga časa! Nije ljudski vrijeđati, napadati raspetoga, koji će naskoro umrijeti, ili protivnika, koji izdiše, previjajući se od boli. Isusovi neprijatelji rade protivno. Oni Mu se rugaju, ismijavaju Ga, vrijeđaju Ga: »Spašavao je druge, a sebe ne može spasiti. Uzdao se je u Boga, neka Ga spasi, neka Ga izbavi, ako hoće, jer se predstavljao da je Sin Božji. Siđi s Križa! Govoili su uz podrugljivi smijeh.

Isusova duša neobično je plemenita i On šuti i trpi. Njegovo trpljenje, Njegova Muka preduboka je, prevelika je: osjeća se kao da je zaboravljen od Oca, napušten, ostavljen. Duševna muka Njegove Majke zadaje Mu muku. Njegovi prijatelji ostaviše Ga...

Prema Ocu

Isus je obećao Nebo obraćenom razbojniku, preporučio je svoju Majku svetom Ivanu. Njegovo poslanstvo je ispunjeno: »Sve je svršeno!« Jakim glasom, punim ljubavi, rekao je: »Oče moj«. Ova riječ, koja bijaše prva u Njegovu životu, bit će i zadnja: to će biti na Kalvariji, odjek onoga glasa Utjelovljenja. Svećenik i žrtva, dovršava svoju odkupiteljsku Žrtvu.

Kad se radi o žrtvi, potrebno je razdvajanje i uništenje – Žrtva: »Oče, u ruke Tvoje, predajem Duh Svoj!« Otac Mu ne uzimlje Život. On ga sam osobno daje. Umire pri punoj svijesti. Trojica Evanđelista zabilježiše kako je umro, govoreći jakim glasom: »I, naklonivši glavu, ispusti Duh!«

Smrt iz ljubavi

Sveta Terezija, prije svoje smrti, reče: »Naš Gospodin Isus je umro na Križu u mukama, a ipak to je najljepša smrt iz ljubavi« (C.J.4...)

Ako neki izabranici umriješe u stanju egstaze, dubokog duhovnog zanosa, to nije Bog dao svim Božjim slugama. Ipak, zar se ne možemo nadati da dobijemo posebnu milost da umremo u činu ljubavi?

Sveta Terezija dodaje: »Umrijeti iz ljubavi, ne znači umrijeti u nekom zanosu, koji ne košta!« Ali, budući da je smrt posljednja nevolja svih sinova Adamovih, taj čas skrajne bijede, izazvat će Milosrdnu Ljubav našeg nebeskog Oca, da se nagne nad dušu, koja se Njemu povjerava.

Trpljenje i muka zadnjih časova, data prema Božjoj volji, bit će zaslađena sigurnošću da će Onaj, kojemu se povjerio, dati hrabrosti prema mjeri muka i to će biti smrt, kojoj se mogu nadati oni, koji su uvijek ljubili Boga. Majka obitelji u 90. godini, reče nam prije svoje smrti: »Ovdje, na ovom svijetu, nikad nisam ljubila nikoga i ništa više od našega Gospodina Isusa«. Mlada Engleskinja potpuno svjesna svoje blize smrti, sačuvala je smireni smiješak i govorila je iznenađenima oko sebe: »I am going home – Idem kući!« Sigurno, starica i mlada Engleskinja nisu ništa improvizirale. One su uvijek ljubile Onoga, koji će ih primiti k sebi« ili »on je otišao da nam pripravi mjesto« (Iv 14,2).

Da opiše jednu ovakvu lijepu stvarnost, sveta Terezija uzimlje iz Svetog Pisma sliku, punu poezije, pa kaže: »Orao uzimlje svoje mlade i nosi ih na krilima« (Pon.z. 32,11). Svetica proširuje usporedbu ovako: »Božanska Riječi, Ti si Orao, vrijedan poklonstva, kojeg ljubim i koji me privlači. Za Tebe su sveci učinili velike stvari, ali ja se nadam, da me Tvoja Ljubav prihvaća kao žrtvu paljenicu.« Dakle, svi kršćani, koji su slijedili sličan put, mogu se nadati kao i Terezija: »Tako dugo, kako Ti budeš htio, ostat ću usmjerenih očiju prema Tebi, želim biti zanesena Tvojim Božanskim pogledom, želim biti plijen Tvoje Ljubavi. Jednog dana, nadam se, Ti ćeš pogledati na me i odvesti me k ognjištu Ljubavi« (B 5).

Ta smrt ljubavi neće biti osjetna niti se pokazati naizvan nego će nadoći za vrijeme sna ili u tegobnoj smrtnoj muci, u nesretnom slučaju u saobraćaju ili u nekom drugom iznenadnom slučaju, a ipak, dopušteno nam je vjerovati da će zadnji čas svjestan biti čas ljubavi u kojemu smo očekivali milosrđe Božje, jer divan je Bog u svojim darovima i »On može onome, prema snazi što silu svoju očituje u nama, učiniti neograniče-

no više od onoga što možemo moliti ili misliti« (Ef 3,20). Uostalom, nije važno da se vidi, glavno je da to bude, veli sveta Terezija.

Tajna trpljenja

Zašto Bog htjede, da Njegov Sin umre u groznim mukama na Križu. Tajna je podložnost iz ljubavi volji Božjoj. Sveta Terezija reče: »Našla sam tajnu trpljenja u miru. Tko kaže mir, ne kaže osjećajnu radost. Da se trpi u miru, dosta je htjeti što Isus hoće« (L 87).

Ljubeći križ, tu se nalazi Isus, koji visi na Križu u ranama i u teškoj smrtnoj muci. Dakle, tražiti Isusa utjeha je, koja ublažuje žalost, koja ublažuje bol. Naše trpljenje sjedinjeno je s Kristovim trpljenjem, prikazano Bogu za ostvarenje istog nacrta ljubavi, Bogu iskazati čast i spasavati svijet.

Trpljenje je vatra, koja čisti duše kao što se zlato čisti u vatri. Trpljenje je milost, koju Bog daje svojim prijateljima, a oni to trpljenje primaju sa zahvalnošću.

Ivan XXIII. zabilježio je u svom Dnevniku, kako Bog kuša svoje izabranike različitim nevoljama, kao što su tjelesne bolesti, duševni jadi, pretjerane kontradikcije, protuslovlja...

Djevojka Pauline Caralp, morala je na tešku operaciju, a nije se mogla uspavati. Kirurg se divio njezinoj hrabrosti i vedrini i pitao se za tajnu takvog hrabrog držanja. Djevojka je zabilježila u svoj dnevnik ovo: »Moja žrtva bit će kap vode, koju ću dodati sutra u vino, što je u kaležu i koje će postati Krv Kristova. Želim pružiti dar Isusu s radošću«. To je uzrok njezine hrabrosti i vedrine.

Sveta Terezija pisala je misionaru Roulland-u: »Vaše muke i Vaše kušnje bit će korisne Crkvi, jer trpite iz ljubavi prema Isusu i to s radošću. Kad nađete slatku nevolju i uzljubite je iz ljubavi prema Isusu, veli

Nasljeduj Krista, naći ćete raj na zemlji. To je raj misionara i karmelićanke. Radost, kakvu traže ljudi u svijetu, radost je tjelesnih užitaka, a to je sjena, koja brzo prolazi, a naša radost, koju imamo u radu i trpljenju, slatka je i prava radost, koja ne propada.« Terezija još reče: »Da, radost nalazim u trpljenju bez ikakve utjehe. Nema veće radosti kao što je trpljenje kao uzvrat za Kristovu ljubav« (CF L 22. Naslj. Krista II, 12, 11).

Ali, zašto trpljenje? Promatrajmo RASPELO i odgovor će biti Ljubav, koju razum ne razumije, ali koja zagrijava srce. Zašto trpjeti?

Da se suobličimo Isusu Kristu. Da ljubimo kao što je Krist ljubio!

»Gledat će na Onoga, koga probodoše«
(Iv 19,37)

22. Srce Isusovo

Postanak pobožnosti

Žalosno je, što je u naše vrijeme pobožnost prema Srcu Isusovu u opadanju u nekim sredinama, koje tvrde da je ta pobožnost zastarjela, sentimentalna, čuvstvena.

Porijeklo štovanja Srca Isusova nalazi se u Dvorani Posljednje Večere i na Kalvariji.

Sveti Ivan apostol i evanđelista jest »učenik, kojeg je Isus ljubio, onaj, koji se na Večeri naslonio na Srce Isusovo« (Iv 21,20).

Ovaj čin podsjeća na jednostavnost i prostodušnost prijateljskih veza između Isusa i Njegova apostola, kojeg je posebno volio.

Isti sveti Ivan zapisao je: »Jedan vojnik svojim mačem probode Srce Isusovo i iz Njega poteče krv i voda«. Krv potvrđuje stvarnost Žrtve Jaganjčeve, a voda simbol je, znak je Duha i Njegove duhovne plodnosti. Voda je još simbol Krštenja, a Krv simbol je Euharistije, voda i Krv simbol su također Crkvene nove Eve, koja se rađa od novog Adama.

Objave i poruke, povjerene svetoj Mariji Margareti Alacoque, ne spadaju u objavljenu dogmu, vjersku istinu. Crkva ne traži da u te objave i poruke trebamo vjerovati, ali ih je priznala kao autentične i sukladne s Evanđeljem i s Teologijom.

Simbol i stvarnost

Tijekom stoljeća, srce uvijek bijaše kao simbol, znak ljubavi. Srce nije jedini organ neophodno potre-

ban za život, ali je istina da bez srca krv ne može više kolati po tijelu. Materijalni život prestaje sa zadnjim otkucajem srca.

Srce Isusa Krista, najplemenitiji od Njegovih organa, mora se štovati na isti način kao što se štuje Njegovo Tijelo, koje s Njegovom Dušom čini sastavni dio Njegove ljudske naravi, koja je hipostatski, osobno sjedinjena s Božanstvom u jednoj Osobi utjelovljene Riječi.

Evidentno, jasno je, da se štovanje, poklonstveno štovanje, koje iskazujemo Srcu Isusovu, odnosi na svu Njegovu Božansku Osobu. Tako, u običnom jeziku, u običnom izričaju, označuje se sve jednim dijelom. Da se označi neko drago biće, reći će se da ima zlatno srce. Kada Duh Sveti prema pisanju svetog Ivana apostola, želi definirati, označiti samog Boga, reći će: Bog jest Ljubav.

Budući da je srce simbol, znak ljubavi, kao što je zastava znak, simbol domovine, ulje simbol mira, u Paray-le-Monialu, Isus je želio poslužiti se slikom svoga Srca, iz kojega blješte plamenovi.

Ljubav

Pobožnost Srcu Isusovu jest štovanje Ljubavi. Ljubav nije jednostavni intelektualni pojam, umni pojam, a još manje impresija, dojam senzibiliteta, osjećajnosti, koja će biti nestalna i prolazna. Ljubav ishodi iz slobodnog izbora, ljubav je vjernost tom slobodnom izboru, ljubav je životno djelo, životna radnja, stalno stanje.

Tako je i u Presvetom Trojstvu. Bog jest jedino beskonačno Dobro, dostojno da bude željeno. Zato je ljubav u Bogu čin, po kojemu Bog ima prednost ispred svega, što nije Bog, jer jedini Bog je savršen i jedini On je dostojan da bude ljubljen. Dakle, ljubav je stalno

pristajanje, stalna privrženost neizmjernom Dobru, a to je jedini Bog. Svaka od triju Osoba jest sveta, jer se daruje drugim dvjema u činu savršene povezanosti. Dakle, ljubav je čin najeminentnije, najodličnije povezanosti.

Takav je Božanski život u Presvetom Trojstvu. Isus Krist, koji je »Riječ Tijelom postala«, Bog i čovjek u jednoj jedinoj Osobi, posjeduje puninu toga života. Krist je prenosi, priopćuje članovima, pripadnicima Svoga mističnog, tajanstvenog Tijela na način soka, koji teče od debla u grane: »Ja sam trs, a vi ste loze«. »Njemu bijaše život... Iz njegove punine svi mi primismo... U njemu je sva punina Božanstva, po njemu ste i vi ispunjeni. On je Glava svakog Poglavarstva i Vlasti« (Kol 2,9).

Kao kalem, navrtak, krštenje nas čini dionicima Božje naravi i Njegove Ljubavi. Naša duša je stavljena u trojstveni pokret i u Kristu ima dijela u Ljubavi, u kojoj se tri Osobe neizmjerno ljube.

Ova tajna ljubavi nastavlja se u nama, a da mi na to i ne mislimo. Rađa se neprekidno kao drugi život, koji se dodaje našem naravnom životu. Eto, zato sveti Toma usuđuje se nazvati posvetnu milost »sjemenom slave«, zrnom, koje će se razviti u cvijet slave na Nebu vječnom i blaženom participacijom na svetosti i Ljubavi, koja je u Bogu.

Ako smo razumjeli ove stvari – koje su uzvišene i istinite – naše srce kuca zajedno sa Srcem Isusovim. Kada smo u povezanosti s Njim pred Tabernakulom, On će nas zahvatiti svojom ljubavlju, da mognemo reći s njegovim učenicima iz Emausa: »Nije li gorjelo naše srce u nama?«

Uostalom, sveti Pavao izložio je providencijalni plan ove tajne neizmjerne Mudrosti, koja nadilazi svaku spoznaju i zapisao je: »Neizmjerna ljubav, kojom

nas Bog ljubljaše, htio je, da Krist stanuje u našim srcima« (Usporedi: Ef 3).

»Ljubi!« To je zapovijed obaju Zavjeta: »Ljubi svom dušom, svom snagom!« Krist ne kaže da ljubimo neizmjerno, jer samo Bog može neizmjerno ljubiti. Mi Boga ljubimo našom puninom... svom snagom...

Poruka

Isus se usmjerio svetoj Mariji Margareti, pouzdanici Njegova Srca i njoj ostavio poruku za Crkvu: »Ovo Srce toliko ljubljaše ljude do smrti, da im pokaže svoju ljubav«. Isus Krist želi zagrliti sva srca svojom Ljubavlju. On veli: »Došao sam donijeti vatru na zemlji i mnogo mi je stalo do toga, da se zapali!« Biti ljubljen od ljudi, koje je On toliko ljubio, to je Njegova žarka želja ponovljena na Sveti Četvrtak: »Oče neka Ljubav, kojom si me ljubio, bude u njima (Iv 17,26).

Ovo je izrečeno po znaku probodenog Srca. Sveti Ivan ističe: »Onaj, koji je vidio, svjedoči i njegovo je svjedočanstvo istinito«.

Srce Isusovo otvoreno je svetište mačem, da se obilna ljubav Njegova Srca izlije u naša srca.

Bogoštovlje na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, označuje kontrast, suprotnost između bogatstva, koje nam je rezervirano, te bijede prema kojoj ta rijeka milosrdne Ljubavi želi nas obogatiti. Zar nije Isus ustvrdio da je došao zbog grješnika?

Međutim, Isus se tuži zbog indiferentnosti velikog broja ljudi, koji se ne odazivlje Njegovoj poruci i pozivu.

Sveta Terezija u Lisieux-u rekla je ovo: »Na mnogim stranama Tvoja milosrdna Ljubav nepoznata je i odbačena je. Srca, kojima si želio tu Ljubav obilno darovati, okreću se prema stvorenjima, namjesto da se

predaju u Tvoje ruke i odano prihvate Tvoju neizmjernu Ljubav« (B 1).

Sveta Terezija sjeća se kako se Srce Isusovo tužilo Mariji Margareti Alacoque na bijedno držanje mnogih kršćana: Nekad sve do hladnoće, nehajnosti i čak prezira. Isus je dodao još i ovo: »Ono, što me posebno žalosti, jest držanje posvećenih osoba, koje se tako vladaju« (Autob. Gauthey II, 92).

Sveta Terezija pisala je svojoj sestri Mariji: »Isus je žalostan, jer susreće nezahvalnike i nehajnike, čak i među svojim učenicima« (L 196).

Pišući sestri Celini, Terezija veli: »Ti znadeš da ne gledam Srce Isusovo kao ostali, okrunjeno trnjem i na Križu. Mislim da je Srce mog Zaručnika samo moje kao što je i moje samo Njegovo, i ja mu u samoći govorim povjerljivo, srcem uz Srce, čekajući da Ga jednom ugledam licem u lice« (L 122).

23. »Evo me«

Prikazanje

Prigodom Utjelovljenja, Isus se prikazao svom Ocu kao žrtva. To bijaše Prikazanje Njegove Žrtve: »Ni žrtve ni prisnosa nisi htio, ali si mi pripremio tijelo. Ni paljenice ni okajnice nisu Ti bile ugodne. Tada rekoh: Evo, dolazim: o meni je, naime, u svitku, to jest u knjizi, opisano da činim, Bože, volju Tvoju« (Heb 10,7).

Na Kalvariji, »sve je svršeno«.

Isus, Riječ ljubi Oca neizmjernom i vječnom ljubavlju. Dakle, u vremenu, čast Oca nebeskoga je teško povrijeđena grijehom ljudi, koje bijaše stvorio za svoju slavu. Uvreda je neizmjerna, nitko je ne može popraviti, ispraviti. Čovjek je nesavršen. Sin Božji zato postaje čovjek. On može popraviti uvredu Bogu nanesenu, jer njegovi čini imaju neizmjernu vrijednost. Sjedinit će se s cjelokupnim čovječanstvom, da bi svaki čovjek imao svoj udio u ispaštanju i svaki bi morao sudjelovati s Njim i u Njemu u Odkupljenju.

Kristova Žrtva

Krist se prikazao Božanskoj Pravdi: »Pravednik za nepravedne... On je umro za bezakonike, prikazujući se Bogu kao Žrtva«. Tako smo pomireni s Bogom smrću Njegova Sina i Božja pravda bijaše zadovoljna: »Bog nas je pomirio po smrti Kristovoj« (1 Petr 3, Ef 5, Rim 5, 2 Kor 5).

Isus je umro iz ljubavi za svog Oca, slobodno i iz sinovske poslušnosti: »Imam vlast dati svoj život i opet

ga uzeti. Takva je zapovijed, koju sam primio od Oca svoga! Treba da svijet znade da ljubim Svoga Oca, i On se predade svojim neprijateljima« (Iv 10,14)).

Isus je dao »najveći znak ljubavi«, kad je predao svoju dušu u ruke Oca svoga nebeskoga. U zanosu velike ljubavi predao se Ocu.

Isus je umro iz ljubavi prema ljudima, i sveti Pavao to potvrđuje dva puta slijedećim riječima:

»Krist vas je ljubio i predao samoga sebe za nas« »kao prinos i žrtvu – Bogu na ugodan miris.«. – »Živim, ali ne više ja, nego Krist živi u meni: život koji sada provodim u tijelu, provodim u vjeri Sina Božjega, koji mi je iskazao ljubav i samog sebe za mene predao, ne prezirem milost Božju, jer, ako opravdanje dolazi po Zakonu, onda je Krist uzalud umro« (Ef 5,2. Gal 2,20).

Isus je, dakle, umro kao Žrtva Božanske Pravde i kao Žrtva Ljubavi.

Žrtva kršćanina

Sveti Pavao pozivlje svakog kršćanina da se prikaže Bogu kao žrtva iz ljubavi:

»Nasljedujte Boga, budući da ste ljubljena djeca, i živite u ljubavi kao što je i Krist vas ljubio i predao samoga sebe za nas »kao prinos i žrtvu« – Bogu na ugodan miris« (Ef 5,1).

Isus nije sam na Kalvariji trpio. S Njim se prikazalo cjelokupno Mistično, Tajanstveno Tijelo. Tajna Odkupljenja, započeta u osobi Krista, nastavlja se do kraja svijeta u osobi svakog od njegovih pripadnika i svi surađuju na dovršenju svoje žrtve.

Zaista, svaki kršćanin pozvan je da ostvari, po svojim prihvaćenim kušnjama s vjerom, dio, koji je njemu namijenjen u žrtvu križa. Njihova vrijednost dolazi od Krista, koji ih je prikazao sjedinjene s njegovima. Svaki kršćanin, po svom krštenju, jest susveće-

nik i sužrtva u žrtvi koju je Krist prikazao na Križu i obnavlja je na našim Oltarima.

Kad Crkva, koja je Njegovo Tijelo, bude prestala trpjeti, Isus će moći reći: »Sve je svršeno!«

Dimenzije ljubavi

U svojoj Poslanici Filipljanima, sveti Pavao piše ovako: »Neka vam dadne, prema bogatstvu svoje slave, da se ojačate u snazi po Njegovu Duhu u unutarnjeg čovjeka, da Krist stanuje u vašim srcima po vjeri, da u ljubavi uvriježeni i utemeljeni budete sposobni shvatiti zajedno sa svim svetima, koja je tu širina, duljina, visina i dubina, i upoznati ljubav Kristovu, koja nadilazi spoznaju, da budete ispunjeni do sve punine, koja dolazi od Boga« (Ef 3,16).

Obraćajući se Korinćanima, sveti Pavao dokazuje, da sada »vjera, ufanje i ljubav ostaju, ali ljubav je najveća«. »Ljubim Krista, to bijaše apostolov poklik i sadržaj njegove nauke. »Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Ništa nas neće moći rastaviti od ljubavi Božje, koja se pokazala u Isusu Kristu, Gospodinu našemu« (1 Kor 13,13. Rim 8,35).

Ljubav je dar Božji i neprestano u stanju je napretka, rasta. Kad ljubav dospije u plemenitu dušu, traži sve, stvar jednu za drugom, dok se ne iscrpe potpuno. Ali ljubiti bez sebičnosti i hladnoće jest milost. Božansko djelovanje neizmjerno je tankoćutno, osjetljivo je. Bog je ljubomoran u pogledu posvećenih srdaca i jedan pokret previše naravan dosta je da povrijedi Božju intimnost. Tako piše benediktinac Dom Pie de Hemptinne. Sveti Ivan de la Salle veli: »Briga našeg Gospodina po patnjama i po svojoj smrti ne samo da želi ukloniti grijeh, nego želi ukloniti svaku nesavršenost od duše, koja želi biti potpuno Njegova«.

Žrtva paljenica

U Starom Zavjetu Bogu su se prikazivale žrtve, koje bi spalila vatra. Žarka ljubav, koju je sveta Terezija iz Lisieux-a imala prema Bogu nadahnula ju je da se prikaže, ne Božjoj pravdi, nego kao žrtva paljenica za Njegovu milosrdnu Ljubav.

Pod utjecajem prolaznog zanosa, neki se prikazuju Bogu kao žrtva, a nemaju više hrabrosti da podnesu neizbježne križeve svagdanjeg života.

Sveta Terezija govorila je: »Ne bojte se prikazati kao žrtva Ljubavi. Ako bi to bilo za Pravdu, mogli bi pasti u strah, ali milosrdna Ljubav imat će samilosti s vašom slabosti i s blagošću će postupati s vama. Ne treba se bojati prikazati se Božanskoj Ljubavi, jer od te Ljubavi može se očekivati samo milosrđe... To prikazanje zahtijeva dobru volju i plemenitost« (Conseils et souvenirs, p. 66).

Prikazujući se Ljubavi, ne tražimo trpljenje, koje, gledajući izdaleka, u euforiji sentimentalne pobožnosti, može izgledati da je lako, ugodno podnositi ga. Pogotovo, ne tražimo smrt. Sveti Petar govorio je Isusu za vrijeme Posljednje Večere: »Život ću svoj dati za Te!« Zar nismo često i mi obećali pred Tabernakulom, pred Oltarom, a kad Bog od nas bijaše zatražio neku sitnicu, odbili smo je izvršiti. Zato isusovac Grou veli: »Razlika je obećati žrtvu svoga života pred Oltarom i učiniti je pred vješalima«.

Što se tiče žrtve paljenice, takva je žrtva za uništenje pomoću vatre. Svega što se protivi jedinstvu s Bogom. Ta vatra je teološka krepost Ljubavi.

Sveta Terezija otkrila je u Evanđelju teologiju svoga čina prikazanja. Bog želi izliti svoju Ljubav u srce ljudi, i takva je želja Isusova i predmet Njegove molitve: »Oče, neka Ljubav, kojom si mene ljubio, bude u njima!« Dakle, Bog želi prenijeti Ljubav, koje

je Njegovo Srce puno, ali ne silom, i čovjek može odbiti tu ljubav ili je zapriječiti. Terezija ne samo da je prihvatila tu ljubav, nego se predala toj Ljubavi da bude »sretna žrtva« i uskliknula je: »O moj Bože, Tvoja prezrena Ljubav zar da ostane u Tvom Srcu? Izgleda mi, ako bi našao duše, koje bi se prikazale kao žrtve Tvojoj Ljubavi, brzo bi ih napunio i bio bi sretan da ne zadržavaš neizmjernu ljubav, koja je u Tebi« (A 837).

»I staviše Ga u novi grob« (Mt 27,10).

24. Isus je stavljen u grob

Večer Velikog, Svetog Petka

Drama Kalvarijska svršena je. Narod je prevaren, neki se udaraju u prsa, narodni prvaci, farizeji i književnici nađoše se s prazninom u srcu, krvnici zaprepašteni su i umorni, stranci iznenađeni, Apostoli poraženi i zaplašeni.

Jedino je vjera u Srcu Marije, Majke Isusove.

Evanđelisti su zabilježili kozmička karakteristična čudesa. Sunce je pomrčalo, tama nastade po svoj zemlji. Zastor na hramskom Svetištu poderao se sredinom od vrha do dna, kao znak raskida Starog Zavjeta, zemlja se trese, kamenje se lomi, grobovi se otvaraju i mnoga tjelesa svetih pokojnika uskrisuju.

U tom času, pogani, u osobi rimskog satnika, pokazuju prvi čin vjere: »Zaista, ovaj bijaše Sin Božji!« Isusovi neprijatelji počeše drhtati i bojati se, da Isus ne uskrsne, kako je unaprijed rekao. Sotona prima strahoviti udarac: Odkupljenje je njegov najveći poraz.

Josip Arimatejski stavlja Tijelo Isusovo »u novi grob, usječen u stijeni«. Nikodem, drugi Isusov učenik, potajno daruje mirhu i aloj, mirisave smole. Prvaci narodni »osiguravaju grob, dokoturavši veliki kamen na grobni ulaz i postavljaju stražu«.

Ledena grobna šutnja, ledeni grobni mir... Ozbiljna samoća naših groblja...

Isuse, Ti nisi u buki, nisi u previše svjetskoj sredini, nisi opažen, vidljiv u Tabernakulu, na Oltaru od rastresenih duša ili duša oterećenih zemaljskim interesima. Naći će Te u nutarnjoj samoći, kao što si u mojoj

duši, Tvoja Božanska djelatnost očistit će me, odvojit će me i transformirat, preoblikovat će me Božanskom Ljubavlju, za koju Te molim, da me ugrije i stalno povezuje s Tvojim Srcem.

Priznat samo od Boga

Sveti Pavao piše Kološanima: »Vi ste umrli i vaš je život sakriven s Kristom u Bogu« (Kol 3,3).

Kristova Muka velika je Knjiga, koja se zatvara kad grobni kamen biva zapečaćen, ali velike lekcije, velike pouke, koje sadrži ta Knjiga, ostaju za buduće vjekove.

Od Dvorane Posljednje Večere do Kalvarije, Isus bijaše sam sa Svojim Ocem nebeskim. Njegovu stvarnu patnju i groznu Muku i sve najintimnije tajne bit će poznate samo Njemu i Njegovu Ocu. Njegova molitva u korist čovječanstva bit će saslušana jedino od Njegova Oca nebeskoga. Isus nam je preporučio da postimo i da molimo u tajnosti, »jer Njegov Otac vidi u tajnosti« (Mt 6,18).

Kakva može biti u Crkvi uloga jedne nepoznate duše u tišini samostana, jedne duše, preopterećene brigama s mnogim poslovima ili izolirana u svojoj kući, u pisarni, u polju, u tvornici, u aktivnom životu ili u starosnoj dobi. Kakvo je mjesto te duše u apostolatu? Terezija iz Lisieux-a pisala je svojoj sestri Leoniji: »Sagnuti se i uzeti jednu iglu iz ljubavi, može spasiti dušu« (L 164). Još reče i ovo: »Sav svemir pred Bogom samo je točka. Moja slaba ljubav, moje male patnje, blagoslovljene od Boga, pomažu joj ljubiti dalje« (2. 2. 1987).

Mnogi muškarci i ženske oduševljene su za ugled, za slavu. A malo ih je postiglo tu slavu. Čuveni su, slavni su za jedno vrijeme. Njihova imena, što ih radio širi bučno preko radio-valova, bit će izbrisana i zaborav-

ljena od drugih imena, a njihova je sudbina kao i onih prije njih. Jedino mudri i sveti oduševljeni su tišinom i mirom ovdje na zemlji, jer su razumjeli, da slava zemaljska nije ništa drugo nego dim, kojeg brzo nestaje. Bog i Njegova Ljubav vječna su i prava veličina.

Duša koja je poznata jedino Bogu, privlači na sebe Božansku naklonost. Marija Terezija de Soubiran rekla je: »Bog je stvorio svijet. On ga ruši da stvori svece!«

Sveta Terezija iz Lisieux-a željela je biti »proljetni cvijet kojega vjenčić okrenut prema nebu, opazit će jedino Bog. Cvijet, zvani alpska zvjezdica, sakriven je u visokoj travi. Samo ga Isus vidi, jer On ga je stvorio za sebe. Taj cvijet je sretniji nego briljantna ruža, koja nije za samog Isusa« (L 124).

Htjeti biti poznat jedino Bogu, takav čovjek je spreman da bude nepoznat u svojoj okolini, u društvu. Terezija još reče: »Isus je blago skriveno. Da Ga čovjek nađe, treba sakriti samog sebe! Naš život mora postati tajna! Navodi riječi iz knjige Nasljeduj Krista: »Razumjela sam što je prava slava. Onaj, koji nije od ovoga svijeta, pokazao mi je da se prava mudrost sastoji u tome da čovjek bude ignoriran i da ga drže za ništicu, a raduje se u preziru. Poput Isusa, želim biti zaista sakrivena, da me na zemlji nitko ne priznaje. Želim trpjeti i biti zaboravljena. Misleći na sve to, osjećala sam da je to jedina istina i mir« (A 71, L 145, 176. Naslj. Krista 3,49).

Uoči vječnog dana

Tijekom svog propovijedanja, Isus je najavio Svoje Uskrsnuće. Da li su se toga sjetili apostoli uvečer na Sveti Petak? Za Djevicu Mariju, Majku Kristovu, koja nije sumnjala u Isusovo Uskrsnuće, počinje veliko bdjenje prije pobjedničke zore svoga Sina nad smrću i nad Sotonom.

Na 1. studenog 1967., Papa Pavao VI. reče: »Naš život na zemlji je kratak, privremen i mučan. Naša je dužnost da učinimo plodnim naš život dobrim djelima u tako dragocijenom i kratkom vremenu, koji nam Bog dade da proživimo do vječnog dana, koji nas čeka nakon smrti«.

Zadnje čovjekove godine jesu sumrak, suton zemaljskog života, ali kad su rasvijetljene vjerom, postaju zora nebeskog života. Suton vedrog mira, svijetla zora, takav je preludij, početak dana bez kraja, koji će biti obasjan slavom uskrsloga Krista. Što se tiče smrtne noći, ona traje samo trenutak prelaska, što ga benediktinac Dom Marmion uspoređuje sa skokom djeteta na koljena Oca.

Žalosno je čuti bolesnika ili starca, kako viče: Svršeno je, naskoro bit ću u groblju, u jami, u zemlji. Grob neće biti fatalni i tamni svršetak kršćanina, koji je određen da živi vječno u neizrecivoj sreći neizmjerne Božje ljepote.

Živeći iz dana u dan, nije to vrijeme starenja, to je za kršćanina uspinjanje prema potpunom razvitku u Bogu, uz uvjet da je pod utjecajem Duha Svetoga, koji će ga dovesti do stupnja svetosti, za koji je određen. U mogućnosti je da preuzme ulogu monaha u samostanu, sjedinjenog svakog dana s Gospodinom, posredujući za Crkvu molitvom.

Njegova molitva nekad će biti otvoreno trpljenje iz ljubavi prema primjeru svete Terezije za vrijeme njezine zadnje bolesti, prikazana za misionare.

Pjesnik tvrdi kako je pijev labuda najljepši pred smrt. Kršćanin će se poslužiti psalmistovim riječima: »Blagoslivlji, dušo moja, Gospoda, i sve što je u meni, neka blagoslivlje sveto ime Njegovo. Blagoslivlji Gospoda, dušo moja i ne zaboravi dobročinstva Njegova. On ti otpušta sve grijehe svoje, On iscjeljuje sve slabosti tvoje. On ti od propasti čuva život, kruni te do-

brotom i ljubavlju. Život ti ispunja dobrima, kao orlu ti se mladost obnavlja« (Ps 103 1-5). Zaista, participirajući, učestvujući na Božanskom životu, participiramo na neki način na vječnoj mladosti.

Nebo nije u dolini. Nebo je na vrhuncima i da se na vrhunce stigne, treba neprestano penjati se, u veselju i u ljubavi.

Sveta Terezija pisala je: »Mudrost uspoređuje život s lađom, koja iza sebe ne ostavlja nikakvog traga. Misleći na to, moja duša roni u neizmjernosti. I izgleda mi da već dotiče obalu vječnosti« (A 41).

Još reče sveta Terezija, da je milosrdna Ljubav jača od naše bijede i može samo u jednom času učiniti, da se pojavimo pred Bogom, jer On ne gleda na vrijeme, jer je vječan i gleda samo na Ljubav!

»Uskrsnuo je!« (Lk 24,6).

25. Uskrsnuće

Uskrsni dan

Grob je otvoren. Prazan je. Dva anđela rekoše ženama »zapanjenim i prestrašenim«: Zašto tražite živoga među mrtvima!? Nije ovdje, uskrsnuo je!«

Kalvarija bijaše uvjet za Uskrsnuće!

Isus je rekao svojim apostolima: »Sin čovječji mora mnogo trpjeti. Starješine i glavari svećenički i književnici odbacit će ga, bit će ubijen i treći dan će uskrsnuti« (Lk 9,22). Na dan Uskrsnuća, uvečer, reče Isus učenicima iz Emausa: »Trebalo je da Krist trpi, pa da uđe u svoju slavu!«

Sveti Petar reče: »Isus svemogući Bog uskrsnu«. Jedino Bog može dati život ili ga vratiti. Isus dade slobodno svoj život na Križu, pa ga onda ponovo uze, izlazeći svojom moći iz groba. Uskrsnuće je pobjeda nad smrću, nad grijehom, i nad Sotonom.

Uskrsnuće je proslava Isusove svete ljudske naravi po Ocu, koji stavlja svoj pečat Božanski na odkupiteljski čin, odkupiteljsko djelo po Utjelovljenju i dopunja po Križu.

Iz groba se pokazalo svjetlo, koje će se širiti na Crkvu sve do Paruzuije, do drugog dolaska Kristova.

Sveti Pavao je vidio u Kristu »prvorođenog od stvorenja... Gospodina slave... Onoga, koji stvara sveti narod, što ga vodi sa Sobom!... Naš Spasitelj je osim toga onaj, koji je prvi ušao u ovaj novi svijet, koji je otkupljen po Njemu. Apostol reče: On je prvi između mrtvih, jer se svidio Bogu, da sve pomiri u njemu, i po njemu na zemlji i na nebesima, uspostavivši mir po krvi svoga križa... Krist je trpio, veli Pavao kralju

Agripi. Prvi je uskrsnuo od mrtvih i on treba navješćivati svjetlo narodima« (1 Kor 2,8. Kol 1,18. Dap 26,23).

U vjeri

Kristovo Uskrsnuće temelj je naše Vjere i naše Nade. Isus je izjavio pred grobom prijatelja Lazara: »Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u me, ako i umre, živjet će!« Uputio je pitanje Lazarevoj sestri Marti: »Vjeruješ li ovo?« S Martom ćemo odgovoriti: »Da Gospodine, vjerujem da si Ti Krist, Sin Boga živoga!«

Sveti Pavao veli: »Predao sam vam najprije ono, što sam i primio: da je Krist, suglasno Pismima, umro za naše grijehe, da je pokopan, da je treći dan, suglasno Pismima, uskrsnuo«. Isti sv. Pavao još piše i ovo: »Ako zbilja u vama stanuje Duh Onoga, koji uskrisi Isusa od mrtvih, onaj koji uskrisi Krista Isusa od mrtvih, oživjet će i vaša smrtna tjelesa po svome Duhu, koji stanuje u vama«. Naše smrtno tijelo bit će preobraženo, postat će produhovljeno, nepokvarljivo i besmrtno. (1 Kor 15. Rim 8,11,23).

Krštenje

Zbog izvornog, istočnog grijeha, koji prijeđe na nas od Adama, bili smo duhovno mrtvi Krštenje je naše prvo uskrsnuće za nadnaravni život po stvarnoj participaciji, učestvovanju na životu samog Boga. Isus reče Nikodemu: »Tko se ne preporodi, ne može vidjeti Kraljevstva Božjega. Tko se ne preporodi vodom i Duhom Svetim, ne može ući u Kraljevstvo Božje« (Iv 3,5).

Pavao veli: »Zar ne znate da smo svi, koji smo kršteni u Krista Isusa, u njegovu smrt smo kršteni.

Dakle, s njim smo ukopani po krštenju u smrt, da bismo, kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih Očevom slavom, i mi živjeli novim životom. Jer ako smo dakle postali jedno s Kristom smrću sličnom njegovoj, bit ćemo i uskrsnućem sličnim njegovu (Rim 6).

Sv. Pavao piše Rimljanima: »Neka više ne vlada grijeh u vašem smrtnom tijelu, tako da vas podvrgne njegovim požudama. Niti više dajite svojih dijelova tijela kao oružje nepravednosti u službu grijeha. Naprotiv, prinesite Bogu sami sebe- sebe kao takve, koji ste od mrtvih postali živima – a dijelove svoga tijela kao oružje pravednosti u službu Bogu« (Rim 6,13). Sotona i naša sklonost na zlo, a krštenjem nije ta sklonost uklonjena, navodi nas na grijeh i u duhovnu smrt gubitkom krsne milosti. Na sudu božanskog milosrđa sakramenat pokore vraća obraćenom grješniku milost novog uskrsnuća na život nadnaravni.

Sv. Matej zapisao je, kako su učenici Ivana Krstitelja došli pitati Isusa, tko je on. Isus im je odgovorio: Idite i javite Ivanu što čujete i vidite. Slijepi progledavaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju...« Možda se radilo o obraćenim Židovima, koje Isus dovede od smrti grijeha na život milosti Božje u vjeri. Podsjetimo se na ispovjedaonice u našim crkvama, na tajanstvena uskrsnuća, kojima se vesele anđeli i izabranici u nebu.

Obraćenje

Iskrena obraćenja prava su uskrsnuća. Obraćeni grješnik iz duhovne smrti prelazi na život nadnaravni.

Predmet obraćenja zauzimlje obilno mjesto u Svetom Pismu. Radi se o žalosti i kajanju za grješnu prošlost i odluci, da će unaprijed biti bolje u novom životu, u obraćenom životu. »Vratio sam se i obratio (Jer 3,19). No, obraćenje bitno ovisi o milosti Božjoj, a to znači

da Bog čini prvi korak za obraćenje grješnika.« Evo me, dolazim k Tebi i obraćam se Tebi« (Ez 36,9). Sa svoje strane, pokrenut, potaknut nutarnjim pozivom, grješnik se vraća svom Stvoritelju. Sveti Pavao čestita obraćenim Solunjanima: »Vratili ste se Bogu, odbacivši idole, krive bogove« (Sol 1,9).

Međutim, često se čuje, kako sveci govore o svojim obraćenjima kao posebnoj milosti, koja iznenada ili postupno mijenja tijek njihova života i njihova odnosa s Bogom. Spomenimo svetog Pavla i svetog Augustina, kako napustiše put izgubljenja da prihvate put, koji vodi k spasenju.

Za svakog gorljivog kršćanina obraćenje je jedna vrsta uskrsnuća. Obraćenje je zanos ljubavi, novi zanos veće ljubavi prema Bogu.

Dvoboj

Liturgijska sekvencija uskrsne Mise govori o »dvoboju između života i smrti«, iz kojeg dvoboja Krist je izašao pobjednik: »Početnik života bijaše mrtav, a odsad vlada kao pobjednički Kralj«. On, Božanske naravi, nije se ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se nje lišio uzevši narav sluge i postavši sličan ljudima. Kad postade kao čovjek, ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti, i to do smrti na križu. Zato ga Bog uzdiže na najvišu visinu i dade mu jedincato ime, koje je iznad svakog drugog imena, da se Isusovu imenu pokloni svako koljeno nebeskih, zemaljskih i podzemaljskih bića i da svaki jezik prizna – na slavu Boga Oca: Gospodar je Isus Krist« (Fil 2,6...).

Smrt Isusova bijaše izvor života, veli sveti Petar, pišući: »Na drvo križa odnio je naše grijehe, da mrtvi svojim grijesima, živimo po pravdi. On, koji nije poznavao grijeha, Bog njega izjednači s grijehom, da po njemu postanemo Božja pravda!«

Prema Božjem nacrtu

Takav bijaše Božji nacrt Odkupljenja, od kojeg tri velika čina bijahu Utjelovljenje, Kalvarija i Uskrsnuće. I Bog povezuje sve kršćane s ove tri etape, k radosti krštenja, k boli smrti i slavi Uskrsnuća.

Tako kršćanski život postaje anticipirano uskrsnuće: »Znamo da smo prešli iz smrti u život... Bog nam dade da se preporodimo po uskrsnuću Isusa Krista... Pokopani s njim po krštenju, uskrsnusmo s njim«. »Zbog velike ljubavi, kojom nas je ljubio, dok bijasmo mrtvi radi naših grijeha, Bog nam dade život s Kristom. S njim nas uskrisio i dao da budemo u nebu, u Isusu Kristu« (1 Iv 3. 1 Petr 1, Kol 2, Ef 2).

Naše konačno uskrsnuće pokazat će da već posjedujemo u stvarnosti tajnovitu tajnu: »Mrtvi ste, vaš život je sakriven u Bogu. Kad se Krist, vaš život, pojavi, i vi ćete se pojaviti s njim u punini slave« (Kol 3,3).

26. Suvremenost tajne

Mi nazivljemo tajnim sve događaje iz Isusova života. Tajnom nazivljemo sakrivenom stvari, neshvatljivom, ali istinitom, tako na primjer Presveto Trojstvo.

U očima svetog Pavla, Krist i njegovo poslanstvo – kao cjelina Božanskog nacrta Odkupljenja – jest tajna s koje je Duh Sveti digao zastor: »Ja, Pavao, primio sam ovu milost, da navješćujem nedokučivo bogatstvo Kristovo i da iznesem na svjetlo kako Bog ostvaruje tajnu sakrivenu odavno u njemu. Možete ustanoviti, čitajući, kakvo sam shvaćanje imao o Kristovoj tajni, koju Bog dođe objaviti sada, po Duhu, svojim apostolima« (Ef 3, i 4).

Tajna je objavljena ne samo Pavlu, »nego svim svetima, tj. svima krštenima« (Kol 1,26).

Duh Sveti posvećuje dušu krštenika, povezujući ih s tajnama života Isusa Krista, kao što je to učinio na prvom mjestu za Djevicu Mariju.

Uostalom, sveti Pavao piše ovako Korinćanima: »Kad dođoh k vama, braćo, da vam navijestim svjedočanstvo Božje, ne dođoh s visokim govorom ili mudrošću, jer nisam držao zgodnim među vama išta drugo znati, osim Isusa Krista, i to raspetoga« (1 Kor 2,1).

Pavao svodi sve svoje propovijedanje na znanost križa, stavlja svu svoju nauku u tajnu Odkupljenja. Doista, sve tajne Isusove logično ciljaju prema tajni Odkupljenja i njegova žrtvovanja jest kruna tajni njegova zemaljskog života.

Trajanje, u vremenu Muke Odkupitelja, pripada prošlosti, ali snaga ostaje i milost, koja nam pomaže

da participiramo, da imamo udjela neprestano po aplikaciji, po primjeni njezinih učinaka i zasluga.

U svom značajnom djelu, »Krist u svojim Tajnama«, Dom Marmion zadržava tri motiva, koji nam dopuštaju da smatramo svojima tajne Kristove.

Isus je proživio svoje tajne za nas

Sveti Ivan apostol piše: »Oče, ja sam Te proslavio na zemlji, izvršivši djelo, koje si mi dao da učinim. A sada, Oče, proslavi Ti mene kod sebe samog slavom, koju imadoh kod tebe prije nego postade svijet« (Iv 17,4). Ali, On je ljubio i ljude na neizmjeran način. Postao je čovjek za ljude i njihovo spasenje, »da imadnu život u obilju« (Iv 10,0).

Nije Isusu bila potrebna zadovoljština ni zasluga, jer bijaše Bog: »Ljubio je Crkvu i predao se za nju, da je pročisti, posveti i da je učini svetom« (Ef 5,25).

Nikad nećemo iskazati dosta našu zahvalnost Bogu, za neiskazani dar, izvanredno veliki dar, koji nam je dao i za nas učinio«. (2 Kor 9,15).

U svojim tajnama, Isus nam je uzor

»Dao sam vam primjer, da i vi činite kao što ste vidjeli da ja činim« ... »Kao što sam ja vas ljubio, i vi se ljubite međusobno« (Iv 13,34).

Takav je ideal, koji nikad nećemo moći postići, ali nastojanja, koja poduzmemo da do toga dođemo, neprestano će nas približavati malo po malo tom idealu. Dakle, Bog nas je stvorio za taj ideal. Da se približimo što više, treba nam ići putem, koji nas tamo vodi, a taj put jest Isus Krist: »Ja sam put, istina i život. Nitko ne dolazi k Ocu osim po meni... Ja sam svjetlo svijeta. Tko mene slijedi, neće ići po tami, nego će imati svjetlo, koje vodi u život« (Iv 14,6. Iv 8,12).

Da se ide za Kristom, potreban je poseban uvjet. imati udjela u Kristovu križu, treba nositi dio, koji nama pripada. Isus je dao primjer: poniznost jasala u špilji, rad i povučenost u skrovitom životu, žar njegova javnog djelovanja, plemenitost njegova žrtvovanja i kasnije očita slava njegove pobjede.

Sveti Pavao u vezi s tim, veli: »... odbacimo iz sebe svako breme i grijeh, koji lako zavodi, te ustrajno trčimo na utakmici, koja nam je određena. Upravimo pogled u začetnika i završitelja vjere, u Isusa, koji na mjesto određene mu radosti, podnese križ, ne mareći za sramotu, te od tada sjedi s desnu Božjeg prijestolja« (Hebr 12,1...).

Nema druge vrste svetosti, nego svetost, koju nam je Isus pokazao. Mjera naše savršenosti bit će stupanj našeg nasljedovanja njegova života.

U svojim tajnama, Krist čini jedno s nama

Prema Božjem nacrtu, kršćani su nerazdvojivi od Krista: »U njemu nas Bog izabra, da budemo sveti pred njim. U ljubavi nas preodredi sebi za sinove po Isusu Kristu, prema odluci svoje volje, na hvalu slave svoje milosti« (Hebr 1,4).

Svi kršćani tvore Crkvu, koja je Tijelo, a Krist joj je Glava. To Tijelo sveti Augustin nazivlje »Potpunim Kristom«. U dugom izlaganju o nauci Mističnog, tajanstvenog Tijela, sveti Pavao veli jasno: »Mi smo pripadnici Njegova Tijela. Velika je ovo Tajna, u Kristu i Crkvi« (Ef 5,30).

Sveti Pavao još piše ovako: »Bog, koji bogat milosrđem – iz svoje velike ljubavi, kojom nas je ljubio, nas, koji smo bili mrtvi zbog grijeha, s Kristom oživi – milošću ste spašeni, s njim nas i uskrisi i s njim postavi na nebesima, u Kristu Isusu, da u vjekovima koji dolaze, pokaže izvanredno bogatstvo svoje milosti dobro-

tom prema nama u Kristu Isusu. Da, milošću ste spašeni – po vjeri. To ne dolazi od vas, to je dar Božji« (Ef 2...).

Isus je podnio muku i smrt, uzeo je na se naše grijehe, podnio je muke, koje smo mi trebali podnijeti, zaslužio nam je milost da Ga slijedimo u svakoj od Njegovih Tajni.

Evo dokaza suvremenosti Tajni Isusa Krista, koje će kršćani trebati proživljavati u Kristu sve do Paruzije, do drugog dolaska Krista Isusa.

Uostalom, prije svetog Pavla, Isus je rekao: »Ja sam trs, a vi ste loze« (Iv 15,5). Zar se može zamisliti intimnije sjedinjenje, intimnija povezanost, isti sok, isti Božanski život, prolazi kroz trs i loze. To dokazuje druga Isusova tvrdnja: »Što god učinite mojoj najmanjoj braći, meni ste učinili« (Mt 25,40).

Prije svoje smrti, Isus moli, da jedinstvo, koje ga povezuje s Njegovim učenicima preko posvetne milosti, neka bude isto, koje je po naravi isto s Njegovim Ocem:

»Kao što si Ti, Oče, u meni, i ja u Tebi, tako neka i oni u nama budu jedno, da svijet vjeruje, da si me Ti poslao« (Iv 17,21).

Tako, eto, sve što je u Kristu, i u nama je, mi smo bogati Kristovim bogatstvom, sveti Kristovom svetošću. Sveta Terezija, prikazujući se Bogu veli: »Budi moja svetost... Želim se obogatiti Tvojom vlastitom pravdom«.

Nije li to uzvišena svrha, kojoj nas Isus Krist želi dovesti po svojim Tajnama? U tom smislu sveti Pavao piše:

»Po Njemu ste vi u Kristu Isusu, koji nam postade mudrost, mudrost od Boga, pravednost, posvećenje i odkupljenje, da bude kako je pisano: Tko se ponosi, neka se u Gospodinu ponosi« (1 Kor 1,30).

Sveti Ivan još reče: »Posveti ih istinom. Tvoja je riječ istina... Ja sebe samoga posvećujem za njih da i oni budu posvećeni istinom« (Iv 17,19).

Eto, zašto sveti Pavao usudio se pisati Hebrejima: »Jer svi – i posvetitelj i posvećeni – imaju jednog Oca... Postigavši savršenost, postade svima, koji mu se pokoravaju, uzrok vječnog spasenja, On, koga Bog postavi velikim svećenikom« (Hebr 2,11. Hebr 5,9).

Završavajući ovo nekoliko razmišljanja, iznosimo riječi liturgijske službe u nedjelju Cvjetnicu:

»Vječni i svemogući Bože da pokažeš ljudskom rodu, kakvo poniženje treba nasljedovati, htio si da naš Spasitelj, u tijelu sličnom našemu, podnese smrt na križu: daj nam tu milost da sačuvamo pouku Njegove Muke i da imadnemo dijela u Njegovu Uskrsnuću«.

SADRŽAJ

Predgovor francuskom izdanju 5
Predgovor hrvatskom izdanju 7
Uvod 9
1. Posljednja Večera 11
2. Maslinsko Brdo 16
3. Juda izdajica 21
4. Odricanje, zatajenje 26
5. Kaifa Bogoubojica 31
6. Smrtna osuda 36
7. U tamnici 41
8. U šutnji 46
9. Prijatelji 51
10. Herod – podlac, podmuklac, lisac 55
11. Pilat, nepravedni sudac 59
12. Bičevanje 63
13. Trnova kruna 67
14. Teret križa 72
15. Ležeći na zemlji 77
16. Razapinjanje na križ 81
17. »Žedan sam« 85
18. Božje oproštenje 90
19. Napuštenost 95
20. Ožalošćena Majka 99
21. Posljednji časovi 104
22. Srce Isusovo 109
23. »Evo me« 114
24. Isus je stavljen u grob 119
25. Uskrsnuće 124
26. Suvremenost Tajne 129

Ova knjiga podsjeća na Isusa, kako je proveo život u Maslinskom Vrtu, u Kaifinoj palači, u Pilatovoj sudnici, kako je podnio grozne muke razapinjanja, kako je na Križu u mukama umro i kako je mrtav stavljen u grob. To je kraljevski put trpljenja, to je najveći znak ljubavi, koju Bog uvijek pokazivaše za čovječanstvo: »Nema veće ljubavi nego što je dati svoj život za svoje prijatelje«. To je početak pobjede Uskrsnuća: »Trebalo je da Krist trpi da bi ušao u svoju slavu«, i to slavu kojom će biti pridruženi svi izabrani, u nebu, kroz svu vječnost.

Knjiga je napisana najjednostavnije, da podsjeti – prema riječima biskupa Georges-a Gilson-a, koje je napisao u Predgovoru ove knjige – na trajnu suvremenost Tajne Muke Krista Odkupitelja, Muke koju svakodnevno proživljavaju kršćani u naše vrijeme, kao što bijaše i kao što će biti u Crkvi Kristovoj tijekom vjekova.